

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 36.

LAUANTAINA 5 p:nä SYYSKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:15	" "	20:08
"	21:39	" "	23:35
Riihimäelle	16:12, sieltä	16,56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Rippi- ja Herran P. Ehtoollinen on kirkossa ensi sunnuntaina.

— Merimieslähetyshuolaa vietetään Tervakoskella t. k. 13 p:nä. Lähemmin vatedes.

— Seuraottelu yleisurheilussa Hausjärven Urheilijat — Tervakosken Pato suoritetaan täällä t. k. 13 p:nä. Padon urheilijoita kehoitetaan pitämään huolta kunnostaan.

— Yleisurheiluottelu Mänttä, Tako, Kangas, Tervakoski suoritetaan täällä huomenna urheilukentällä. Kilpailuista tulee mielenkiintoiset. Viittaamme ilmoitusosastoomme.

Peloittava totuus.

Luuk. 19:41—44.

Ennustaessaan Jerusalemin kaupungin hävityksen ja sanoessaan m. m.: „Jospa tietäisit sinäkin tänä päivänä, mitä rauhasi vaatii! Mutta nyt se on salattuna silmiltäsi”, lausui Jeesus kaikille jumalattomille, epäuskossa ja suruttomuudessa eläville ihmisille peloittavan totuuden: heitä kohtaa Jumalan rangaistus. Jumalan tuomio on tosin salattuna heidän silmiltään ja se voi viipyä hänen suuren kärsivällisyytensä ja pitkämielisyytensä tähden, mutta on varmaa, että se kerran tulee. Kohtalokkaaksi kävi Jerusalemin asukkaille heidän epäuskonsa ja nöyryyttömättömyytensä Jumalan väkevän käden alle. Herran täytyi rangaista heitä hirtävällä hävityksellä.

Kohtalokkaaksi tulee nykyajan ihmisellekin hänen elämänsä ilman Jumalaa ja Vapahtajaa. Kristuksen ulkopuolella olevat Jumala tuomitsee (I. Kor. 5:13). Tämä hänen tuomionsa voi viipyä, mutta se on olemassa, se lähestyy. Sen tekee tyhjäksi vain ihmisen pakeneminen syntinsä tunnustavana ja siitä luopuvana rakkaan Vapahtajamme luo, jossa on sovinto meidän synneistämme. „Käännä luopunut Israel, niin en käännä kasvojani teistä pois”. Tällaisille tahtoo Jumala olla armollinen.

Eikö vavahdutakin ihmissydäntä ja eikö syvä murhe valtaa mieltä, kun näkee niin monen lähimmäisensä vaeltavan Kristuksen hyljänneenä kadotusta kohti. Jeesuskin itki nähdessään tämän Jerusalemin asukkaista. Oletko sinä, ystävä, tällainen sielu, jota kalliisti lunastettuna Jumala morehtii, kun hänen tarvitsee, ellet käännä, lähettää rangaistustuomionsa? Etkö ottaisi vaarin etsikkoajastasi. Eikö olisi aika sinunkin etsiä Jumalan armoa avuksesi oikeaan aikaan. Voitko hyljätä välinpitämättömänä seurakunnan yhteisen ju-

malanpalveluksen, jossa Jumalan pelastava armo sanan kautta voi sinua kohdata. Ajattele vakavasti: hirmuista on kerran langeta elävän Jumalan käsiin.

Matti Koskela.

KUOLLUT.

Rouva Ida Lumme, Tervakosken pitkäaikainen kättilö, vaipui kuolon uneen viime elok. 31 p:nä Helsingin Kirurgisessa Sairaalassa. Hän oli syntyperäinen tervakoskelainen, nähnyt päivänvalon v. 1870. Jo varsin nuorena hän valitsi itselleen alan, joka siihen aikaan ei ollut vielä yleistynyt, ja ainoastaan 20-vuotiaana hänet kurssin suorittaneena valittiin toimeen Vesilahdelle. Vain 2 vuotta siellä ammattiaan harjoiteltuaan hän sitten v. 1892 joutui vastaavaan toimeen täällä synnyinseudullaan. Tervakoski O. Y:n johto oli jo aikaisemmin palkannut kättilön, joka toimenpide osoittaa että täällä on alati esimerkillisesti väestön terveydestä huolehdittu. Pitkien taipaiteiden taakse, ulkopuolelle varsinaista piiriänsä, oli rouva Lumme aina valmis lähtemään, tapahtuipa se sitten syksyn pimeinä öinä tai purevalla talvipakkasella, milloin vain noutamaan tultiin. Vailinaiset olivat usein ajoneuvot ja vailinaiset olivat varusteetkin jotka odottivat tulevaa kansalaista. Työtä ei puuttunut. Lukemattomat avun-

saajat tietävät todistaa, miten hienotunteisesti ja sydämellisesti hoitaja heitä lähestyi. Rouva Lumme oli luonteeltaan rauhallinen ja tiedonhaluinen ja valppaasti hän seurasi aikansa yhteiskunnallisia, isänmaallisia ja uskonnollisia virtauksia. Hän kuului Tervakosken vakinaiseen kirkkokansaan sekä Lähetysompeluseuraan. Vasta viime vuoden vaihteessa hän heikontuneen terveytensä vuoksi siirtyi eläkkeelle. Nyt hän on poissa. Vain ne, jotka tietävät, miten kurjissa olosuhteissa lapset pakanamailla elämään ilmestyvät, saattavat oikein arvostella rouva Lumpeen ja hänen ammattisisariensa useinkin vähäpätöisenä pidettyä työtä. Tervakosken yhdyskunta tuntee kiitollisuutta nyt riveistänsä poikutsuttua uuteraa ja uskollista työntekijää kohtaan ja niihin kiitoksiin yhtyy tämä lehtikin, jonka palstoilla vuosien vieressä on painettu monta hänen kynästään lähtenytttä pirteätä kuvausta tämän hänen kotikylänsä tapahtumista.

— Kristillisen Taideseuran ensimmäinen puhetilaisuus Tervakoskella oli järjestetty viime elok. 27 päiväksi. Nuoruuden hehkulla ja aiheisiinsa syvästi eläytyen maisteri Eeva Oksanen puhui I. „Kristinuskosta ja nykyajan sivistystaistelusta” sekä 2. aiheesta „Nykyajan nuorisorunoilijoittensa valaisemana”. Puheiden välissä teol. yliopp. Helvi Mäkelä esitti lausuntaa. Tilaisuuteen oli saapunut yleisöä valitettavan vähän, joka johtunee siitä, ettei täällä Krist. Taideseuran työmuotoja ja tarkoitusta tunneta.

SUOJELKAA SORSAPOIKUETTA!

Tehtaan — Lauttan sillan (Napiala) välisellä jokiosalla oleskelevat nykyisin aikaisemmin tehtaan kohdalla kasvanut ja majoillut sorsapoikue, joita kyläläiset aikaisemmin ruokkivat ja hoivasivat niiden täällä ollessa. Kehoitetaan yllämainitulla rantaosalla asuvia henkilöitä niihin samalla tapaa suhtautumaan sekä mahdollisesti jonkun niitä ahdistaissa siitä asianomaisille ilmoittamaan.

Vesioikeuden omistajat.

— JALKAPALLO-OTTELUN suorittivat keskenään Järvenpään Palo — Tervakosken Pato edellisen kotikentällä viime torstai-iltana. Ottelu päättyi Padon voittoon tuloksella 6 — 0.

ILMOITUKSIA.

Kangas — Mänttä — Tako — Tervakoski

YHTIÖITTEN VÄLISET

Yleisurheilukilpalut

pidetään Urheilukentällä huomenna, sunnuntaina, t.k. 6 p:nä alkaen klo 13.

KILPAILUOHJELMA:

3-ottelu: (100 m., kuula, pituus).

Yleinen sarja, yli 35 v., alle 18 v. ja naiset. 4 × 100 m. ja 4 × 1500 m. viestit.

Illalla klo 18 alkaa

Palkintojenjakotilaisuus,

jonka ohjelma on seuraava:

Torvisoitto

Esitelmä

Palkintojenjako,

Berliinin olympialaisista kisoista,
MAISTERI LAURI PIHKALA.

toimittaa
KREIVI B. VITZTHUM.

Tanssia

Molempiin tilaisuuksiin vapaa pääsy.

Uudet

kangasnäytteet

saapuneet

Vaatturi Lahtinen
Napiala.

Maatalousnaisten

Ompeluseura

Keskivarilla tiistaina, t.k. 8 p:nä klo 19.

V.P.K:n arpajaiset ovat lokakuun 11 p:nä.

Arpajaistoimikunta.

Suosikaa kotimaista radioteollisuutta.

Helvar-

radioutuudet saapuneet. Kotimainen laatumerkki. Myydään edullisesti

P. Holländer Tervakoski.

Lokakuun alussa poikiva nuori

Lehmä

myytävänä O. Ekholmilla Joensuussa.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

MIKKI-HIIRI

Piirrettyjä kuvia

Näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

Huom! Jäsenkortit näytettävä ovella.

Saapunut varastoomme halpoja

Lasipurkkeja

ja

Juomalaseja

sekä kaikenlaista taloustavaraa.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.

Tervakoskella syyskuun 5 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 37.

LAUANTAINA 12 p:nä SYYSKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35
Riihimäelle	16:12, sieltä 16,56	saap. Hels.	18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Merimieslähetyksen juhla vietetään Tervakoskella huomenna, sunnuntaina kello 13. Tilaisuudessa puhuu Merimieslähetyksen johtaja Y. E. Jauhainen ja pastori Koskela.

— Avioliittoon vihittiin t.k. 5 p. Helsingissä ent. tervakoskelainen teknikko Rauni Laitio ja neiti Raili Koho Tyrisevältä.

— 6 — 1 voitti Pato täällä viime keskiviikkoiltana vierailleen Hämeenlinnan Tarmon juniorijoukkueen. Peli oli vailla mielenkiintoa, sillä Pato oli asettunut vieraita vastaan turhan voimakkaalla joukkueella, jolle vierailleiden nuorekas joukkue ei tietenkään lähikamppailussa voineet mitään. Muutamia nopeita hyökäyksiä nämät silti saivat aikaan, joiden tuloksena oli yksi maali.

Olympialaiset, ainutlaatuinen urheiluelämys.

Berliini, mannermainen suurkaupunki.

Jatk.

Mielenkiintoisin, mutta samalla rai-vostuttavin kilpailu, jossa suomalaiset olivat mukana, oli varmaankin 5000 m. juoksu. Tuntui oudolta, kun suomalaiset vastoin tapaansa johtivat koko ajan alusta alkaen. Ihmeteltiin tätä seikkaa. Vierekseni istuva suomalainen urheiluntutija keksikin asialle luonnollisen selityksen. Saksalaisissa lehdissä oli, 10,000 m. jälkeen ollut kuvia, joissa pieni, sitkeä japanilainen Murakoso johtaa. Samoin oli kirjoitusten otsikkoina sellaisia kuin „Pieni japanilainen häviää viime tingassa 10,000 metriä, johdettuaan melkein koko ajan” tai „Japanilaisen urhoollinen taistelu kolme suomalaista juoksujättä vastaan”. Otsikoista kuului selvästi huono urheiluntuntemus ja se, että teatteritemput näyttivät reporttereihin vaikuttavan enemmän kuin varsinainen urheilutaktiikka. Tästä seikasta harmistuneena lähtivät suomalaiset heti johtoon 5000 metrillä, jottei mainitunlaisia vääriä kuvia ja otsikoita syntyisi. Selitys tuntui muistakin luonnolliselta. Murakoso yritti useammin kuin kerran johtoon tällakin matkalla, mutta suomalaiset pitivät tämän kunninapaikan vuorotellen yhteisestä sopimuksesta käsissään. Murakoso tuntui raivostuvan. Hän tempoili ja irvisteli. On neljä tai kolme kierrosta enään jäljellä. Murakoso yrittää Salmisen ohi, mutta vääriä puolelta. Seikka oudostuttaa rehellistä Salmista. Hän hyppää juoksuradan reunakivelle. Silloin käy selville kilpailijan aikeet. Salminen pois radalta. Silloin hänen täytyy lopettaa kilpailunsa, koska näin määrää urheilulaki. On viimeinen kierros. Salminen juoksee neljäntenä ja aloittelee juuri kuuluisaa loppukiriänsä.

Silloin on hänen rinnallaan taas pieni japanilainen samanlaisin aikein kuin aikaisemminkin. Salminen huomaa sen, yrittää väistää, mutta ketterästi kampa-tetaan hänet takaapäin. Hän kaatuu hurjassa vauhdissa, satuttaa itsensä, lähtee kuitenkin jatkamaan matkaansa, vaikka kenkä on sotkettu pois hänen jalastaan ja verta vuotaa joka askeleella. Kansa hurraa, kun hän viidentenä saapuu maaliin. Murakoso poistuu yksinään mahdollisimman pian kentältä. Murakoso on hyvä urheilija ja vaarallinen kilpailija suomalaisille juoksijoille, mutta häneltä puuttuu oikeata urheilijaluonnetta. Vasta kun hän tällaisen on kasvattanut itsellensä, hän kykenee voittamaan.

Suomalaiset urheilijat ovat hyvässä maineessa. Sen huomasi siitä pelonsekäisestä kunnioituksesta, millä heihin suhtauduttiin ja sellaisista huomautuksista kuin „mitä katselemista pitkänmatkan juoksuissa on, suomalaiset ne kuitenkin voitavat”. Katselijayleisöilläkin oli sama käsitys. Kun suomalaiset ilmestyivät stadionille tai ravintolaan, suhtauduttiin heihin määrätynlaisella kunnioituksella, koska suomalaiset yleensä ovat hyvässä urheilullisessa maineessa ja suomalaisia naisia-kin pidetään suorastaan amatsooneina. Mutta suomalaisten sivistyksellistä tasoa pidettiin alkeellisena. Tämä seikka ei ole millään tavoin ihmeteltävä ainakaan Saksassa, koska saksalaiset lehdet eivät yleensä saa edes selostaa ulkomaiden asioita muuta kuin ihan vähäisessä määrässä ja silloinkin oman maansa asioiden yhteydessä.

Ulkomaalaisten ja samalla myöskin meidän suomalaisten huomio kiintyi voi-

mistelunäytöksiin, joita esitettiin joka päivä yleisurheilukilpailujen päätyttyä stadionilla. Meidänkin naisemme puolustivat ansiokkaasti Suomea erikoislaatuksella näytöksellensä, joka pienillä teatteritempuilla olisi voitu saada vieläkin vaikuttavammaksi. Vahinko, että suomalaisten naisten esitys oli kai ainoa voimisteluesitys, jota Führer ei ollut seuraamassa. Saksalaisten oma voimistelunäytös teki suorastaan monumenttaalisen vaikutuksen. Saksa oli kyennyt panemaan liikkeelle suuret joukot voimistelijoina sekä naisia että miehiä, mutta aines ei kaikki ollut ensiluokkaista. Esityksestä puuttui sitä, mikä on ensimmäisenä edellytyksenä suurten massojen esityksen onnistumiselle, että rytmi on ehdottomasti hyvä. Unkarilaisten miesvoimistelijain akrobaattiesitykset tekivät myöskin tarkoitettua vaikutuksen. Esitykset olivat pirteän humoristisia ja ilmiömäisen taiturimaisia.

Ennenkuin lopetan, haluaisin vielä sanoa sanan naisurheilusta, jota ensi keran jouduin näkemään nykyaikaisessa laajuudessaan, meillä Suomessahan on naisurheilu vielä alkuasteellaan. Kun joutui näkemään naisurheilun huippukykyjä, melkein rupesi toivomaan, että naisurheilu meillä jäisikin alkuasteelleen eikä kehittyisikään pitemmälle. Urheilu on miehiä varten. Miehet ovat kauniita saavuttaessaan tuloksia ja voittaessaan, mutta irvistelevä ja epänaissellisen jäntevä nainen ei todellakaan ole mikään naisellista kauneutta ilmentävä nähtävyys. Äärimmäinen voimainponnistelu ja huipputuloksiin pyrkiminen on jollain tavoin vierasta naisen „heikommalle rakenteelle”.

Tervakoskella 25 p:nä elokuuta 1936.

Taimi Sillantie.

— YHTIÖLLE saapuneista kiitoksista tehtaitten välisen urheilukilpailun johdosta julkaisemme seuraavan, joka on osoitettu myös toimihenkilöille:

Kankaan Paperi OY:n urheilutoimikunta pyytää lausua parhaista kiitoksensa siitä erittäin vierasvaraisesta ja sydämelisistä vastaanotosta, jonka saimme osaksemme, ja samalla kiittää henkilöitä, jotka olivat hoitaneet niitä suuritöisiä valmisteluja, joitten ansiosta kilpailut onnistuivat niin erinomaisesti.

Urheiluterveisin
KANKAAN PAPERI O/Y.
Urheilutoimikunta.

A. Osk. Burgman E. Lundell.

ILMOITUKSIA.

Kansallinen rahalaitos . . .

Kansallis-Osake-Pankki

on maan ainoa puhtaasti
suomalainen suurpankki.

Kansallis-Osake-Pankin

tallettajien lukumäärä on yli neljännes miljoonaa, joten keskimäärin joka neljännellä perheellä Suomessa on pankissa talletustili.

Kansallis-Osake-Pankin

osakkeenomistajien lukumäärä koostuu kymmeniin tuhansiin ja pankin omistavat siis laajat kansalaispiirit maassa.

Kansallis-Osake-Pankilla

on maan suurin haarakonttoriverkko — 192 konttoria eri seuduilla ympäri valtakunnan.

Kaikki pankkiasianne
hoitaa nopeasti, varmasti
ja asiantuntemuksella

Kansallis-Osake-Pankki

MAAN SUURIN PANKKI

Huutokauppa.

Vapaaehtoisella huutokaupalla, joka pidetään tiistaina t. k. 15 p:nä alkaen klo 18 Uhkoilan Mansikkalassa, myydään m. m. parireet, työreki, työrattaat, aura ja jousiäes y. m. irtainta omaisuutta.

Huudot maksetaan käteisellä.

Janakkalan kunnan

vuoden 1936 kunnallisverojen kolmannen osan kanto toimitetaan m. m. syysk. 24 p. Napialan kansakoulussa kello 9—10 ja Tervakosken Seurahuoneessa kello 10,30—13,30.

Tuberkuloositar- kastus

Janakkalassa Tervakoskella Sidehuoneessa maanantaina 14. 9. klo 15—18.

Elna Hetemäki.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Mustalaisparooni”

Adolf Wohlbrück — Hansi Knotek

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina
klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa,
muilta Smk. 5.—.

Naamiaistanssit

järjestää Pato Seurahuoneessa t. k. 19 p.
alkaen klo 20.

Soittaa JA—MA—KA.

Liput 7.—, 5.—

— SUOJELUSKUNNAN XIII alueen partiokilpailut pidettiin viime sunnuntaina Alanoja — Viralan mylly välisessä maastossa. Janakkalan sk:sta osallistui 4 ja Tervakosken sk:sta 2 partiota. Kilpailu käsitti ennen kaikkia kuljetun matkan nopeuskilpailua ja oli matka jaettu alkutaipaleeseen ja lopputaipaleeseen. Oli eri tarkastusosastien hakeminen, suunnan pitäminen ja matkan varrella erilaisia tehtäviä, kuten ilmoitusten ja luonnosten laatiminen, „vihollisten etsiminen” ja etäisyyden arviointia, joista kaikista annettiin erikseen pisteitä.

Parhaiten onnistui Janakkalan partio N:o III, joka sai yhteensä 148 pist. Toisena tuli Tervakosken partio N:o II, johtaja kers. V. Uuttu, 13½ pist. Janakkala N:o VI 131 pist. Tervakoski N:o VI, johtaja vänr. Syrjänen 81 pist., ja Janakkala N:o I 73 pist. Janakkala N:o V keskeytti.

K I I T O S .

Pyydämme täten sydämellisesti kiittää niistä monista ystävyyden ja kiitollisuuden kukista, jotka äitimme Ida Lumpeen muistoa kunnioittaen laskettiin hänen hautakummulleen, samoin kiitämme meille henkilökohtaisestikin osoitetusta osanotosta surussamme.

Lapset.

— HARTAUSET on kansakoulussa ensi maanantaina klo 19. Puhujana Suomen N. N. K. Y:n matkasihteeri Ingrid Grönberg.

Janakkalan N. N. K. Y:n jäsenkokous samana päivänä klo 17.

Tervetuloa!

— ROTTA-SOTA alkaa kylässämme tulevana maanantaina. Koirien omistajia kehoitetaan sodan aikana pitämään koiransa kytkettyinä, jotta eivät pääsisi myrkkyyntä käsiksi. Tehostaakseen yritystä kehoitetaan kyläläisiä pitämään kaikki ruuanjätteet sellaisissa kansilla varustetuissa astioissa, etteivät rotat myrkytyksen aikana löydä parempaa syötävää.

— HAUSJÄRVEN URHEILIJAT— TERVAKOSKEN PATO seuraottelu, joka piti olla täällä Tervakoskella 13.9. siis huomenna, on ensinmainitun seuran pyynnöstä lykätty viikolla, ollen se siis 20.9.

Yhtiöiden väliset yleisurheilukilpailut.

Viime sunnuntaina oli Tervakoskella vuoronsa järjestää neliapilaan: Kangas — Mänttä — Tako — Tervakoski yhtiöiden väliset toiset yleisurheilukilpailut. Kuten tunnettua aloitettiin näiden kilpailujen pito viime vuonna Tervakosken ehdotuksesta ja sai Mänttä kunnian niiden ensimmäiseen järjestelyyn. Tällä kertaa kuten sanottu oli vuorossa Tervakoski, joka hyvässä kunnossa olevalla urheilukentällä ja melkoisen hyvän sääsuhteen vallitessa sekä varmasti toimivan kilpailukoneiston avulla suoriutui hyvin tehtävästään. Kilpailujen onnistuneesta järjestelystä täytyy antaa mitä parhain tunnustus hra Josefssonille, joka vaivojaan säästämättä järjesteli kaikki yksityiskohdistaan myöden.

Mitä itse kilpailujen tuloksiin tulee osoittivat ne tason nousua useissa lajeissa yksityisten urheilijoiden taholta sekä entisestään suurempaa tasaväkisyyttä kilpailijoiden joukkueiden kesken. Viime vuonna voitti Tervakoski suhteellisesti suuremmalla erolla kuin nyt. Vallankin Mänttä kiristi tällä erää kilpailua varsin tuntuvasti, nostaan pistetasoaan huomattavasti yleisen sarjan ja ikämiesten ottelussa, sekä parantaen tulostaan vielä runsaasti 4 × 1500 m. viestissä. Kangas paransi tuloksiaan myöskin kaikissa lajeissa, ikämiesten ottelua lukuunottamatta, sekä oli edelleen ylivoimainen 4 × 1500 m. viestissä. Uusi tulokas Tako näytti vai-

naisesta edustuksestaan huolimatta olevansa hyvin huomioonotettava tekijä seuraavalla kerralla. Tervakoski polki tällä kertaa tuloksiinsa nähden paikallaan, pitkää viestiä lukuunottamatta, jossa sekin näytti ilmeistä kehitystä. Radat olivat pitkällisten sateiden johdosta jonkunverran raskaat, huonontaan jossain määrin tuloksia, vallankin 100 m. sekä 4 × 100 m. viestissä. Yleisenä vaikutelmana kilpailuista oli, että mielenkiinto kilpailuja kohtaan oli suuri sekä yleisön, että siihen osaaottavien taholta. Että kilpailut sujuvat nopeasti ja täsmällisesti ja että tulos taso oli tasaisen hyvää, joskaan ei missään lajissa huipputuloksia saavutettu.

Ensi vuonna toimii kuulemamme mukaan Tako kilpailujen isäntänä. Sen jälkeen on edelleen Kangas vuorossa, siis kukin kilpaileva tehdas toimii vuorotellen kilpailujen järjestäjänä.

Palkinnot jakoi kreivi B. Vitzthum illalla Seurahuoneessa. Samassa tilaisuudessa maisteri L. Pihkala puhui tunnettuun mukaansa tempaavaan tahtiin vaikutelmistaan Berliinin olympialaisista. Loppu iltaa kului reippaassa karkelossa. Vieraat poistuivat vähitellen illan kulussa linja-autoilla kotimatalle, saapuvilla olleen yleisön hyvästejä heilutellessa.

Tulokset kilpailuista muodostuivat seuraaviksi:

JOUKKUETULOKSET.

3 - o t t e l u :	Kangas	Mänttä	Tako	Tervakoski
Naisten sarja (1)	487 pist.	437 pist.	— pist.	985 pist.
Yleinen sarja (6)	8081 „	8869 „	8271 „	8911 „
Ikäm. sarja (1)	963 „	1239 „	689 „	1154 „
Poikien sarja (2)	2378 „	3424 „	2150 „	2406 „
4 × 100 m. viesti	48.1	48.—	49.6	47.4
4 × 1500 m. viesti	17.51,8	18.12,8	—	18.08,5
P i s t e e t .				
Naisten sarja	3	2	0	4
Yleinen sarja	1	3	2	4
Ikämiesten sarja	2	4	1	3
Poikien sarja	2	4	1	3
4 × 100 m. viesti	2	3	1	4
4 × 1500 m. viesti	4	2	0	3
Yhteensä	14	18	5	21

N i m i	T u l o s			K a n g a s		M ä n t t ä		T a k o		T : k o s k i		J ä r j .	P a l k i n t o			
	100 m.	Kuula	Pituus	Järj.	Pist.	Järj.	Pist.	Järj.	Pist.	Järj.	Pist.		Yl.sarja	Ikäm.	18v.	Naiset
A. Ketonen	11,9	13,28	5,80			1	1872					1	I			
A. Salonen	12,4	13,24	6,22							1	1864	2	II			
E. Eklund	12,8	13,90	5,70			2	1742					3				I
V. Salomaa	12,5	13,58	5,33			3	1682					4				II
M. Lehtola	12,9	13,33	5,52			4	1628					5				III
H. Hieta	12,5	12,23	5,63					1	1615			6	III			
H. Mutikainen	12,2	10,27	6,09							2	1602	7	IV			
M. Virtanen	12,0	9,82	5,90							3	1563	8	V			
V. Virtanen	13,1	11,95	5,57					2	1476			9	VI			
K. Mäkelä	13,2	12,23	5,39					3	1448			10	7			
E. Anttila	12,8	11,78	5,27			5	1446					11	8			
V. Sakari	12,5	9,48	5,93	1	1445							12	9			
A. Syrjälä	13,0	12,04	5,20	2	1422							13	10			
U. Koivumäki	12,7	10,66	5,54			6	1420					14	11			
V. Nurminen	13,0	10,05	5,92			7	1403					15	12			
T. Kalteinen	12,5	10,27	5,32	3	1376							16	13			
P. Aittola	12,9	11,17	5,28			8	1376					17	14			
J. Autio	13,0	10,57	5,49							4	1352	18	15			
T. Kolhinen	13,2	11,60	5,21			9	1352					19	16			
L. Tuominen	12,9	9,48	5,81					4	1348			20	17			
Y. Autio	12,5	10,22	5,15			10	1337					21	18			
I. Hakkarainen	12,7	9,95	5,39	4	1330							22	19			
R. Jokinen	13,2	11,64	5,07							5	1328	23			4	
K. Tiuhonen	12,9	9,72	5,57					5	1315			24	20			
A. Sukanen	12,5	9,92	5,10			11	1302					25	21			
J. Kemppainen	13,3	10,90	5,21	5	1277							26	22			
M. Mäkinen	12,8	9,36	5,42							6	1271	27	23			
P. Virtanen	12,8	10,12	5,06							7	1259	28	24			
L. Huisman	13,4	11,42	4,95,5	6	1255							29			5	
U. Jaakkola	13,2	10,74	5,07					6	1249			30			6	
L. Leppänen	12,9	9,97	5,11			12	1239					31		I		
O. Laine	12,7	8,90	5,32							8	1231	32	25			
O. Mäkelä	13,3	10,77	5,04	7	1231							33	26			
E. Sinivuori	12,9	9,25	5,06							9	1171	34	27			
P. Sinikangas	12,8	7,82	5,49	8	1169							35	28			
A. Heinonen	13,4	10,33	4,94	9	1159							36	29			
V. Syrjänen	13,3	8,84	5,43							10	1154	37		II		
E. Jatkola	13,8	10,34	5,18			13	1154					38	30			
A. Niininen	13,6	10,49	4,94							11	1145	39	31			
L. Haro	13,4	9,63	5,11	10	1136							40	32			
N. Sulkunen	13,9	10,65	4,96	11	1123							41			7	
M. Siekkinen	13,8	10,93	4,70	12	1110							42			8	
A. Sulkunen	13,2	8,35	5,30	13	1104							43	33			
J. Joensuu	13,7	9,30	5,24							12	1094	44	34			
K. Helle	13,9	10,04	4,99							13	1078	45			9	
P. Skogster	13,3	8,82	5,04							14	1073	46	35			
E. Mäkelä	13,7	10,63	4,55					7	1069			47	36			
O. Löövi	13,4	8,80	4,96					8	1040			48	37			
J. Nyholm	13,4	9,69	4,59							15	1039	49			10	
V. Koskivirta	13,6	9,46	4,67							16	1008	50			11	
Maire Eväsoja	13,7	9,14	4,75							17	985	51				I
L. Mäenpää	13,7	8,72	4,91					9	983			52	38			
V. Hakala	13,5	8,61	4,71							18	964	53		III		
E. Juhantie	13,6	9,45	4,43	14	963							54		4		
V. Niemi	13,8	9,01	4,62					10	938			55	39			
T. Koivisto	13,4	8,36	4,40					11	901			56			12	
M. Kinos	14,1	8,91	4,38	15	848							57		5		
Maija Nurmela	14,2	8,48	4,43,5							19	813	58				II
K. Pernanen	14,2	6,17	4,64,5					12	689			59		6		
V. Hela	13,8	8,18	—					13	605			60	40			
I. Granroth	14,7	6,61	3,64,5	16	487							61				III
Marjatta Sopanen	15,8	6,92	3,83			14	437					62				4
Aino Selänpää	16,4	7,11	3,46			15	344					63				5
S. Alanko	15,8	5,64	3,28	17	264							64				6
E. Piilonen	16,7	6,74	—	18	227							65				7

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 38.

LAUANTAINA 19 p:nä SYYSKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35
Riihimäelle	16:12,	sieltä 16,56	saap. Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

KIHLAUKSEMME PURETTU

9. 9. 36.

Mandi Tamminen. Kaarlo Luma.
(Lindén.)

— PIKKUKIRKKOYHDISTYKSEN ompeluseuran perustava kokous on tiistaina t. k. 22 p:nä klo 19 Kansakoulussa. Tervetuloa!

— NAISURHEILU. Viime numerossamme moitti neiti Sillantie naisurheilua, mutta näyttää siitä olevan hyötyäkin. Tunnetun puolalaisen naisurheilija Stella Walsh'in kimppuun hyökkäsi hiljattain rosvo, joka aikoi ryöstää Stellalta käsilaukun, mutta tässä rosvo pahasti erehtyi, sillä Stella kävi miehen ryysyihin kiinni ja talutti hänet lähimmän poliisin luo. Poliisilaitoksella todettiin, että rosvo oli kauan etsitty vaarallinen rikollinen, joka nyt joutui telkien taakse. Ja Stellan maine nousi.

Berliini, mannermaisen suurkaupunki

OMISTAA ERINOMAISET POLIISIVOIMAT.

Tuskin suomalainen voi oikein mielessänsä kuvitella mannermaista suurkaupunkia sellaisia kuin Pariisi, Berliini j.n.e. Berliinin halki kulkee junakin toista tuntia, rata menee kaupungin läpi ja jokaisessa kaupunginosassa on eri asema. Ihmettellen sitä järjestyskykyä, joka moitteettomasti ohjasi liikenteen stadionilta kaupunkiin. Rohkenen kysyä, olisikohan meillä pystyttyä nuu 50.000 autoa ja moottoripyörää, useita kymmeniä raitiovaunuja, 40.000 jalankulkijaa järjestämään kaupunkiin kymmenessä minuutissa ilman pienintäkään liikennehäiriötä tai onnettomuutta.

Meillä suomalaisilla on se käsitys, että vain Suomi on rehellinen maa, mutta kyllä omasta kokemuksestani täytyy sanoa, että Saksa on jos mahdollista vieläkin rehellisempi. Kerron tositapauksen. Unohdin eräänä päivänä maanalaiseen junaan käsilaukkuni. Vaihdoin eräällä asemalla junaan kaikessa rauhassa ja matkustin jo usean aseman ohi, kun yhtäkkiä huomasin, että minulla ei ollutkaan käsilaukku. Nousin onnettomana pois junasta ja menin asemavirkailijoille selittämään ikävää tapausta kertoen, että mainittu käsilaukku sisälsi passin ja kaiken rahan ja arvo-omaisuuden, mitä minulla oli mukana. Luulin, että asemavirkailija korkeintaan pudistaisi päätänsä ja sanoisi: Schade! (Valitan)", mutta ei, hän sanoi: „Hetkinen, neiti on hyvä ja odottaa". Minä odotin ja odotin ja odotus tuntui todella pitkältä. Toisessa huoneessa kuulin puhelimen soivan ja käsilaukkuni tuntomerkit luettiin siellä useampaan kuin yhteen kertaan. Vihdoin pyydettiin minua asemalla olevaan löytöta-

varatoimistoon ja silloin tulin vilkaiseeksi samalla kelloanikin. Huomasin, että oli kulunut täsmälleen puoli tuntia siitä, kun ilmoitin tapauksesta asemavirkailijoille. Mutta kun astuin löytötavaratoimistoon, huomasin heti pöydällä tutun käsilaukun. Hyökkäsin sen kimppuun ikäänkuin peläten uudelleen kadottavani tämän kallisarvoisen aarteen, jonka arvo oli minulle selvinnyt erittäin hyvin viimeisen puolen tunnin kuluessa. Mutta virkapukuinen löytötavaratoimiston hoitaja otti minua käsikynkästä kiinni ja ja kun vielä kymmenenteen kertaan olin selittänyt, mitä käsilaukkuni sisälsi, sain sen vihdoon haltuuni maksettuani 25 pfennigiä (3 Smk). Kuulin myöhemmin muitakin samanlaisia tapauksia. Kun ajattelen miten vaikeata on tuollainen asia 4 miljoonan asukkaan kaupungissa, jossa vielä tilapäisesti asustaa melkein yhtä paljon ulkomaalaisia, täytyy ihmetellä järjestystä, joka Berliiniin oli kyetty saamaan.

— PADON jäsentenväliset kilpailut 10- ja 6:si ottelussa suoritettiin viime keskiviikko- ja torstai-iltoina kolmessa sarjassa ja muodostuivat tulokset seuraaviksi:

10-ottelu:

1. Auvo Salonen	5,344	pist.
2. Hugo Mutikainen	4,802	"
3. Martti Virtanen	4,178	"
4. Heikki Mutikainen	3,520	"
5. Pentti Skogster	3,119	"
6. Keijo Helle	3,016	"

Ikämiesten yli 35 v. 6-ottelu:

1. Väinö Syrjänen	1,887	pist.
2. Sulo Syrjänen	1,448	"
3. Kosti Varho	1,415	"
4. Pauli Kinos	1,154	"
5. Jussi Ahonen	1,153	"
6. Väinö Numminen	1,074	"

Poikien alle 18 v. 6-ottelu:

1. Reijo Jokinen	2,500	pist.
------------------	-------	-------

2. Olavi Liutta	2,058 pist.
3. Veikko Koskivirta	1,973 „
4. Aarno Kilpinen	1,177 „
5. Altti Laine	1,050 „
6. Ilpo Virtanen	583 „

Ikämiehillä ja alle 18 vuotiailla oli siis samat ottelulajit, mutta oli nuorten sarjassa heittovälineet, kuula ja kiekko kevyet kuin sensijaan ikämiehet suorittivat nämät kilpailunsa normaaliavälineillä.

Viime vuonna kilpailivat naiset myöskin samassa yhteydessä sekä samoissa ottelulajeissa kuin ikämiehet ja nuoret, mutta tällä kertaa ei yhtään naista ilmaantunut kilpailupaikalle. Missä vika tyttömme urheilunostuksen laimentumiseen?

Miesten sarjoissa oli osanottajia tyydyttävän runsaasti, kaikissa saman veran, jota tulosta vallankin ikämiesten kohdalta täytyy pitää hyvänä, ja ensi vuonna on uhasa määrän lisääntyä.

Muutamia parhaita tuloksia eri sarjoissa. 100 m. voitti M. Virtanen yleisessä sarjassa tuloksella 12 sek. 400 m. voitti sama mies tuloksella 57,2 sek. H. Mutikainen voitti 110 m. aidat ajalla 18,7 sek. sekä korkeuden tuloksella 160 m. Heikki Mutikainen voitti 1500 m. tuloksella 4,50,5 ja ottelun voittaja A. Salonen muut lajit seuraavin tuloksin: pituus 6,00, m., seiväs 3,20 m., kuula 12,66 m., kiekko 38,08 m. keihäs 47,30 m.

Nuorten sarjassa teki voittaja R. Jokinen kaikissa lajeissa seuraavat parhaat tulokset: 100 m. 13,4, pituus 5,17, kork. 135, kuula 11,87, kiekko 32,92, 800 m. juoksu 2,31.

Ikämiesten parhaat tulokset: 100 m. V. Syrjänen 13,3, sama pituuden, 5,17 m. tuloksella sekä korkeuden 1,30 m. ylityksellä. K. Varho voitti 800 m. ikämieheksi hyvällä ajalla 2,25. P. Kinon heitot tuloksilla 9,15 kuulassa ja 23,89 kiekossa.

„LEPIKÖN MALJASTA”

kilpaillaan huomenna, sunnuntaina keihäänheitossa. Kiertopalkinnon tarkoituksena on, lahjoituksen hankkijan toivomuksen mukaan uusien kykyjen esiin saaminen tässä paikkakunnallamme toistaiseksi melko heikolle näyttävässä lajissa. Kiertopalkinnosta, joka on aistikas hopeamalja kilpaillaan kahdesti vuodessa, syksyin ja kevään ja saa sen 5:sti ensiksi voittanut omakseen. Kilpailu on avoin Padon jäsenille ja tapahtuu ensimmäinen kilpailu huomenna klo 14 urheilukentällä. Kilpailussa jaetaan sitäpaitsi kolme yksityispalkintoa.

PALOTARKASTUS TERVAKOSKEN JA VÄHIKKÄLÄN PIIRISSÄ.

Janakkalan kunnan palojärjestys-säännön määräämässä tarkastuksessa, joka toimitettiin kesän kuluessa, tarkastettiin Tervakosken piirissä 242 paikkaa joissa oli 1—5 tulisijaan. Näistä 35 tapauksessa ei ollut mitään muistuttamisen aihetta. 173 tapauksessa puuttui hiekkalaatikko. Suojapeltit puuttui 95 kohdassa. Savujohdoissa oli repeytymiä y. m. vikoja 32 palomuurissa. 34 rakennuksessa puuttui tikapuut. Tarkastuksen toimittivat Vähikkälän sekä Tervakosken piirissä kunnan palopäällikön määräyksestä Tervakosken V. P. K:n päällikkö J. Sillantie, apunaan saman palokunnan varapäälliköt M. Syrjänen ja J. Mustonen. Vähikkälän piirissä havaittiin suunnilleen samoja virheitä. Suurin osa kyseellisistä virheistä tulee kummassakin piirissä korjatuksi syksyyn mennessä, mutta tarkastajien toivomuksena on, että tällaiset helposti korjattavissa olevat virheet korjataan kaikki seuraavaan tarkastukseen mennessä, siis viimeistään ennen ensi kevättä, jolloin seuraava tarkastus toimitetaan.

TERVAKOSKEN PALOKUNNAN

tarkastuksen 26./7. 36 on suorittanut tarkastaja J. E. Aaltonen ja on antanut siitä seuraavan arvostelun:

Kunnan toimivia jäseniä kaikkiaan 78 miestä, läsnä oli 34 eli 43,6%, joista kaikki virkapuvussa.

Tarkastusnäytös käsitti moottori-ruiskun, letkujen selvityksen ja jatkotikapuiden harjoituksia ja onnistuivat suoritukset keskimäärin kiitettävästi sekä rintamaharjoituksia, käsittäen marssia, jotka onnistuivat hyvin.

Kuri tuntui hyvältä.

Kalustohuoneessa oli järjestys hyvä.

Kaluston hoito, mikäli voitu arvostella, hyvä. Viime tarkastuksen jälkeen hankittu kalustoa 100 m. letkua ja paloauto.

Loppuarvostelu tark. palokunnasta sekä paikkakunnan palotoimesta yleensä:

Tervakosken V.P.K. toimii kiitettävällä ja esimerkiksi kelpaavalla tavalla paikkakunnan palosuojelun hyväksi.

J. E. Aaltonen
Tarkastaja.

Padon seuramerkkejä on saatavissa edelleen seuran rahastonh. A. Heinonselta.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Meren laulu

Britta Jakobsson — Paile Brunius

Näytetään sunnuntaina klo 19,30

Vain aikuisille.

Lapsille samana päivänä klo 19

URHEILUKUVIA.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Naamiaistanssit

järjestää Pato Seurahuoneessa tänä iltana alkaen klo 20.

Soittaa JA—MA—KA.

Liput 7:—, 5:—

RIIHIMÄEN TYÖVÄEN TEATTERI
Napialan Työväentalossa tänään lauantaina t. k. 19 p:nä klo 20.

Onnistunut

manööveri

3 näyt. sotilasiloittelu kirj. R. Rannik
Suom. V. Syväne.

T A N S S I A .

Liput: 8:— ja 6:— ennakoilta Työv.talon vahtimestarilta.

Tilatkaa

pukimenne ajoissa ennen syyskiireiden alkamista!

Uudet

kangasnäytteet syksyä varten saapuneet!

Erikoinen

valikoima puku- ja ulsterikankaita!

Vaatturi

Lauri Lahtinen.

Puhelin on.

Huutokauppa.

Torstaina kuluvan syyskuun 24 p:nä klo 16 (4) toimitetaan täällä edesmenneen Kättilö Ida Lumpeen kuolinpesän huutokauppa.

Perikunta.

Tervakoskella syyskuun 19 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 39.

LAUANTAINA 26 p:nä SYYSKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18,30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Jumalanpalvelus pidetään Tervakoskella sunnuntaina klo 13. Saarnaa pastori Hiden.

Jumalanpalvelus ja lähetysjuhla Tervakoskella mikkelinpäivänä, lokak. 4 p:nä klo 14.

Lokak. 11 p:nä ei ole jumalanpalvelusta Tervakoskella.

Raamatunselitys Tervakoskella tiistaina, t. k. 29 p:nä klo 19.

— 50 VUOTTA täyttää täällä t. k. 29 p:nä hra Emil Rinne. Rinteen viimeaikaisista yhteiskunnallisista harrastuksista mainittakoon palokuntatyö sekä harras kiintyminen ikämiehenä urheiluun, joka toivottavasti antaa hänelle pirteyttä ja terveyttä toista puolisko taivaltaessaan.

Mitä on lennokki-ilmailu?

Maassamme on vain muutamat harvat nähneet pienoislennokkia; siitä huolimatta että lennokki-ilmailu muualla on jo muodostunut jopa kansanomaiseksi harrasteluksi. Usein kun tulee puhe lennokeista on ihmisillä se käsitys että on kysymys jostain lasten leikeistä j n. e. Mutta ken joutuu lähemmin tekemisiin itse asian kanssa huomaa piankin aikaisemman käsityksensä perin vääräksi. Tarvitaan hyvä annos kätevyyttä ja tarkkuutta voidakseen rakentaa pienen lentokoneen joka todellakin lentää! Lennokin näköisen voi saada kasaan kuka tahansa, mutta jos rakennelma tehdään virheelliseksi ei se pysy ilmassa vaikka kuinka toivoisi.

Nyt on tervakoskelaisillakin erinomainen tilaisuus päästä alkuun lennokki-ilmailussa, kun siihen perehdytään oikein joukolla. Kaikkihan jo tietävät että „Keilasalissa” on juuri alkamassa todelliset rakennuskurssit, jossa jokainen valmistaa itselleen lennokin.

Maailmassa on lennokkiharrastelu jakautunut kahteen suuntaan, toiset käyttävät raaka-aineena yksinomaan etelä-amerikkalaista balsapuuta ja japanilaista silkkipaperia sekä mikrofilmiä, (amer. suunta) ja toiset yksinomaan kotimaisia tarvikkeita, (saks. suunta). Balsapuuta käytetään saadaankin pienikokoisissa lennokeissa paino keveäksi ja on siitä myös helppo valmistaa; mutta balsaa käyttäen ei lennokki-ilmailu voi koskaan tulla kansanomaiseksi, eikä siis myöskään täytä niitä vaatimuksia joita lennokkiharrastelulta odotetaan. Tämän ovatkin huomanneet useat maat etupäässä Saksa, Tshhekkoslovakia, Puola ja Venäjä, ja ilmailu onkin näissä maissa kohonnut erittäin korkealle tasolle. Pienoislennokki-ilmailu ei

suinkaan ole ollut edellämaituissa maissa pienin tekijä ilmailuaatteen eteenpäin viejänä; vaan pohjautuu lennokkiharrastelu juuri varsinaisen ilmailun aakkosiin. Ei tietenkään kaikista lennokkiharrastelijoista tule lentäjiä eikähän ole niin tarkoituskaan, mutta tätä tietä saavutetaan suuren yleisön ymmärrys ja myötämielisyys ilmailua kohtaan. Sitten on huomattava että lennokkiharrastelu kehittää kätevyyttä ja tarkkaa huomiokykyä, näiden ominaisuuksien omistajaksi kannattaa jokaisen kansalaisen pyrkiä. Toisaalta on mitä suurin nautinto nähdä rakentamansa lennokin purjehtivan tai lentävän korkealle ilmameressä!

Tervakosken lennokkikursseilla noudatetaan rakenneperiaatetta jossa tarvikkeet ovat kotimaisia. Tästä jää seudulle se hyöty että jokainen voi jatkuvasti rakennella lennokkeja tarvitsematta olla riippuvainen raaka-aineiden saannista. Kasvullisuutemme tarjoaakin mitä monipuolisempia rakennusaineita. Ulkolennokkeihin käytetään mäntyä, haapaa, pajua, leppää, lehmusta ja vaahteraa; sisälennokin voi rakentaa n. 4—5 gr. painavaksi käyttämällä koiranputkea, olkea, kasteheinää ja useita soveltuvia ruokokasveja. Verhoiluun sopii erittäin hyvin Tervakosken silkkipaperit. Raaka-aineiden monipuolisuudesta johtuukin että rakentelu tulee paljon mielenkiintoisemmaksi kuin mitä se tarjoaa yksipuolista raaka-ainetta käyttäen. Hyvien lentoaikojen saavuttamiseksi onkin raaka-aineiden tuntemus ja oikea käyttö kokemuksen kautta saavutettavissa.

Näin olemme luoneet lyhyen silmäyksen lennokkien maailmaan, josta täydellisen selonteon saamiseksi tarvitaankin useita laajoja kirjoja, mutta parhaiten kuitenkin pääsemme asioista perille ryhtymällä itse rakentamaan.

Lennokki-ilmailu terveisin:

L. K—s.

— TERVAKOSKELLA toimivan Lähetysseuran tavanmukaiset vuosimyyjäiset ovat ensi lauantaina lokak. 3 p:nä klo 16 alkaen. Myytävänä on monenlaista ruokatavaraa sekä vähän käsitöitä. Toivottavasti paikakuntalaiset saapuvat ostoksia tekemään. Tulot luovutetaan Suomen Lähetysseuralle, jonka lähetysaarnajat ja lähetyslääkärit, sairaanhoitajat ja opettajat tekevät suuriarvoista työtä pakanamaissa, lieventäen monenlaisiin ruttotauteihin sairastuneiden kärsimyksiä, vastustaen noituudesta y. m. johtuvaa tietämättömyyttä sekä julistaen evankeliumia.

Myyjäisten yhteydessä on kahvitarjoilu.

Lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan myyjäispaikallakin vielä vähän ennen myyjäisten alkua.

— „LEPIKÖN MALJASTA” kilpailtaessa viime sunnuntaina saavutettiin seuraavat tulokset:

1. A. Salonen	51,00 m.
2. R. Jokinen	47,88 „
3. H. Mutikainen	43,94 „
4. M. Mäkinen	39,20 „

Kuten viime Kaiussa mainittiin, on „Lepikön Maljan” tarkoituksena innostaa Padon urheilijoita täällä vielä melko takapajulla olevaan keihäänheittoon. Toivottavasti lahjoittajan hyvä tarkoitus kantaa hyviä hedelmiä.

— JANAKKALAN KUNNAN VALTUUSTOLLA oli t. k. 14 p:nä kokous jossa päätettiin paljon asioita. Lainaamme tähän muutamia Tervakosken ja lähiympäristöä koskevia asioita:

Päätettiin m. m. kirkonkylän piirin kättilön asuinpaikasta. Valmisteluvaliokunta ehdotti, että kyseessä olevan kättilön asuinpaikka on siirrettävä Tervakosken seudulle mahdollisimman pian. Asia pantiin pöydälle.

Päätettiin Punkan koulutalon kunnalle vastaanottamisesta ja rakennustilien hyväksymisestä. Valmisteluvaliokunta ehdotti, että rakennustyön lopputarkastuksen suorittajain lausunnon perusteella rakennus otetaan kunnalle valmiina vastaan ja hyväksytään sitä koskevat rakennustilit. Ehdotus hyväksyttiin.

Päätettiin määrärahan myöntämisestä Punkan koulun johtokunnalle sanotun koulun opettajan viljelysmaan kunnosta-

mista varten. Johtokunnan anoma 1000.— markan suuruinen määräraha viljelysmaan kunnostamista varten myönnettiin.

Punkan kansakoulun johtokuntaan valittiin vuosiksi 1937 — 39: maanviljelijä O. E. Vainio, maanviljelijä Paavo Virtanen, Reino Virtanen, Frans Vikström, Yrjö Koskinen ja Lauri Suonpää.

Vuoden 1936 tulojen taksoituslautakuntaan valittiin varajäseneksi m. m. A. Aaltonen ja asiantuntijoiksi G. A. Gröndahl, S. Syrjänen ja P. Virtanen Tervakosken piiristä.

PIKKUKIRKKOYHDISTYKSEN NAISILLE.

Viime Kaiussa ollutta kehoitusta saapua Pikkukirkkoyhdistyksen ompeluseuran perustavaan kokoukseen, oli noudattanut melkoinen joukko yhdistyksen jäseniä. Kokous ei kuitenkaan muodostunutkaan perustavaksi, sillä tulevista työmuodoista ei vielä voitu sopia lopullisesti. Läsnäolijat olivat yksimielisesti sitä mieltä, että yhdistyksen naisten tärkein ja ajankohtaisin tehtävä on aluksi — ja hyvin kiireellisesti — hankkia Pikkukirkkoon jo sen vihkimistilaisuuteen alttarille tarvittavat korutyöt, mahd. ikkunaverhot, y. m. Kreivitär Vitzthum tarjoutui hankkimaan ehdotuksia hintatarjouksineen taitelija, rva Loimarannalta, jonka vastauksen saavuttua sekä täällä suoritettavan työn laajuus että alttarivaatteisiin tarvittavat kustannukset saadaan tietää. — Suotavaa olisi, että yhdistyksen naiset innolla ryhtyisivät toimintaan Pikkukirkkonsa kaunistamiseksi ja sisustamiseksi, ja toivotaan, että naiset runsaslukuisina saapuvat seuraavaan kokoukseen, joka pidetään ensi keskiviikkona, t. k. 30 p:nä kello 19. kansakoululla, suunnittelemaan ja päättämään toiminnastaan yhteiseksi hyväksi.

SEURAOTTELU

Riihimäen Voima-Veljet — Tervakosken Pato painissa järjestää Voima-Veljet Riihimäellä lokakuun 18 p:nä. Padon painijoita kehoitetaan huolella valmistumaan sanottua ottelua varten saadaksemme ottelun mahdollisimman tasaiseksi. Myöhemmin, noin marraskuun alkupuolella on Padolla aikomus järjestää täällä kansalliset painikilpailut, joten kuntoa on nostettava pitemmällä tähtäimellä.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Rakastan kaikkia naisia

JAN KIEPURA

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

Laulajia

jotka haluavat liittyä Tervakoskelle perustettavaan kirkkokuoron, kehoitetaan saapumaan harjoitukseen maanantaina, syyskuun 28 p:nä klo 18,30 Seurahuoneeseen.

Urkuri Heimola.

Imatran linjalla tapahtuvien korjausten takia keskeytyy

Sähkövirranjakelu

huomenna sunnuntaina klo 8 — n. klo 17 väliseksi ajaksi.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpane

LENNOKKIEN RAKENNUS KURSSIT

jäsenilleen — sekä miehille että naisille — ikäraja 13 v. täyttänyt.

Kursseilla rakennetaan sekä moottorilennokkia että purjelennokkia, joista edellinen soveltuu etupäässä miehille. Mukaan otettava hyvä veitsi, metrimitta, viivotin, sakset sekä mikäli mahdollista linjapihdit. Osanotto kursseille maksuton.

Kurssin loputtua osallistuvat kaikki rakennetut lennokit kilpailuun, jossa palkintoja jaetaan.

Kurssit alkoi eilen ja jatkuvat iltaisin joka päivä klo 18 — 21 parin viikon aikana.

Saapunut varastoon

Flanelleja ja villakankaita. Naisien, miesten ja lasten sukia y. m.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r. l.

Tervakoskella syyskuun 26 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 40.

LAUANTAINA 3 p:nä LOKAKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:15	" "	20:08
"	21:39	" "	23:35
Riihimäelle	16:12	sieltä 16,56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Kirjallisuusviikon kynnyksellä.

Yhtä monipuolinen kuin elämä on myöskin kirjallisuus, eikä ihmeikään, sillä sehän juuri käsittelee elämän eri aloja. Tämän vuoden kirjallisuusviikolla, joka alkaa huomenna ja jonka kuluessa Aleksis Kiven päivää myös vietetään, kiinnitetään huomiota erityisesti historialliseen kirjallisuuteen. Vähäksymättä muiden tieteiden arvoa on tunnustettava, että historia sekä laajentaa että syventää yhteistietojamme erityisesti sen kautta, että se koskettaa monia muita oloja kuin itse merkkihenkilöiden tai kansojen vaihteita, s. o. varsinaista historiaa. Nämä merkkihenkilöt ne ovat aukoneet uusia uria tieteille, ken keksinnöillään, ken maantieteellisillä löydöillään, ken valtiollisella kyvyllään, ken muilla saavutuksillaan. Yleinen historia ei jätä mainitsematta myöskään kirkon alalla mainetta saaneiden eikä eri taidesuuntia edustavien nerojen suorituksia ihmiskunnan hyväksi. Aikaisemmat historialliset teokset pitkine nimi- ja vuosilukuluetteloineen eivät sa-
nottavasti suurta yleisöä viehättäneet. Toisin on laita uudempien teosten. Lennokkaalla kertomistaidollaan ja ihmeteltävällä ihmistuntemuksellaan niiden tekijät saavat jokaisen kuvaamansa henkilön ilmielävänä omaa aikakauttaan edustamaan. Ajatelkaamme esim. Karim on mestarillista Kumpujen yöstä, joka esittää oman kansamme vaihteita hamasta harmaasta pakanuudesta itsenäisyytemme aamunkoittoon asti. Tuon 4-osaisen suurteoksen lukee melkein henkeä pidättäen alusta loppuun jo kehittyneempi kansakoululainenkin. Samaa tasoa on Grimbergin laaja Kansojen Historia, jonka suomennos toistaiseksi on kesken-eräinen. Ken taas haluaa syventyä johonkin lyhyempään aikakauteen, löytää sopi-

vaa luettavaa kustantajien kirjaluetteloja tarkastelemalla tai kirjakaupoista neuvoa kyselemällä. Varma on, että joka tällaisiin teoksiin mieltyy, hän ei saa minkäänlaista tyydytystä ala-arvoisesta kirjallisuudesta, vaan karttaa ja inhoo sitä sen tyhjyyden, tyylipuutteen ja mauttomuuden vuoksi, niin, jopa häpeää — moisten kirjojen selailmistakin. Vain se joka oikein tuntee kansansa menneisyyttä, voi eläytyä sen nykyisyyteen sekä suunnitella ja edistää sen valoisaa vastaisuutta ja näin luoda kansalleen entistä onnellisemman historian.

Pikakäynnillä VPK:n arpajaistoinimistossa.

Kun allekirjoittanut äskettäin satumalta sai tilaisuuden pistäytyä Tervakosken VPK:n arpajaistoinimistossa, emme malta siellä näkemäämme ja kuulemaamme pitää omana tietonamme, vaan koetamme niitä tässä vähän suunnittaisesti muistella. On huomattava, kertoivat keräystoimikunnan puheenj. Forsman ja siht. sekä rahastonhoitaja Mustonen, että kaikki kenenkä puoleen on kääntynyt, ovat kiitettävällä auliudella avustaneet voittokokoelman kasvua, joista ennenkaikeaa ovat mainittavat: Tervakosken Osuuskauppa, Tervakosken Kartano, Riihimäen lasitehdas, kultaseppä Salo Hämeenlinna, sähköliike Siemens, Helsinki, huonekaluliike Sandell, Riihimäki y. m. Samoin ovat lähiseudun maanviljelijät tehneet huomattavia lahjoituksia. Osoituksena oman yhdyskuntamme auliudesta on mainittava, että esim. eiäkevanhuk-
siemme taholta tuotiin huomattava erä hyvin sopeutuvaa käytännöllistä tavaraa.

Tässä pitäisi tietenkin raottaa vähän verhoa voittoesineiden kokoelmiin nähden, mutta se tulee vähän vaikeaksi, sillä jo tähän mennessä oli voittojen määrä

— LÄHETYSJUHLAA vietetään huomenna, t. k. 4 p:nä alkaen klo 14. Puhujina ovat pastorit Pauli Vaalas ja M. Koskela.

Tänään lauantaina pidetään Suomen Lähetysseuran hyväksi myyjäiset klo 16.

Molemmissa tilaisuuksissa järjestetään kahvitarjoilu.

Tervetuloa!

— RAAMATUNSELITYS ja veisuuharjoitus on Tervakoskella tiistaina lokakuun 6 p:nä klo 19.

— SUUNNISTAMISKILPAILUT jäsenilleen järjestää Pato marrask. 1:nä sunnuntaina, kilpailuista lähemmin myöhemmin.

noin puolisen tuhatta ja toinen mokoma luvattiin hankkia lisää. Koetan tässä muistella vain osin sieltä täältä. Ensimmäkin on mainittava rva Irene Laition kutoma kaunis ja arvokas ryijy arvoltaan noin 1000:-. Hopeatavaraa, käytännöllistä ja arvokasta oli paljon, joita emme tässä erikseen kykene luettelemaan, samoin m. m. lasitavaraa oli runsaasti. Edelleen mitä moninaisinta taloudessa tarvittavia liinoja, peitteitä, purkkeja ja kippoja jos minkälaisia. Jos joku kaipaa kotieläimiä kuten lampaita, sikoja y. m. saman tapaisia niin voimme mainita että niitakin on voittokokoelmien luettelossa — vaikkakaan ei niitä toki ollut sentään siellä arpajaistoimistossa nähtävänä. Mutta sensijaan siellä oli m. m. auto, tämä kylläkin tarkoitettu todennäköisesti pienemmän väen tarpeita tyydyttämään. Paljon siellä todellakin oli nähtävää ja lisää tuli allekirjoittaneen juuri ollessa pois lähdössä. Tällöin toi itse V. P. K:n puheenj. Kinos suuren korin täynnä mitä erilaisia voittoesineitä. Hyvin näytti hra Kinoskin olleen tyytyväinen istuutuessaan sirotekoiseen kiikkutuoliin, (joka myöskin oli voittokokoelmiin kuuluvaa) sekä silmäillessään jo kerääntyneiden voittojen runsautta. Myöhemmin on voittojen kokoelmiin liitetty vielä teräslaposohva. Tehtailija Vaara on edelleen lupautunut lahjoittamaan valjastarpeita huomattavasta arvosta.

Muuten pyydettiin huomauttamaan, että arpajaistoimisto on auki klo 11—14, t. k. 8 päivään asti („Viistolassa”) ja että voittoja sekä avustuksia edelleen kiitollisuudella vastaanotetaan. V.

— 50 VUOTTA täytti eilen rouva Mimmi Salomaa Tervakoskella.

LENNOKKIKURSSEILLA.

pistäytyi allekirjoittanut pikimiten viime torstai-iltana Keilahuoneessa. Sisään astuessani sain heti vaikutelmana, että täällä on tosiyritys käynnissä lennokiin ja samalla tietenkin lentotaidon alkeiden tajuntaan istuttamiseksi. Pitkät pöytärit huoneen päästä toiseen olivat täynnä niiden ympärillä ahkerasti nypertelevää väkeä, enemmistö tuossa 15—20 vuosien välillä olevaa nuorukaista. Joukossa oli kyllä joitakin vähän vanhempaakin polvea sekä jokunen tyttölapsi. Lennokkia oli siellä tällä hetkellä rakenteilla pari lajia: moottorilennokki sekä liitolennokki. Rakennusaineena käytetään tieten-

kin hyvin kevyitä puulajeja, mutta kotimaisia. Paperi jota käytetään niiden päällystämiseen on Tervakosken valmistamaa 7 gr. Carbonia, joka kurssien joht. lausunnon mukaan on parasta tähän tarkoitukseen. — On kevyttä ja samalla kestävä. Aikaisemmin on samaan tarkoitukseen käytetty eräitä ulkolaisia erikoisvalmisteita, mutta tämän vuoden aikana on käytetty yksinomaan yllämainittua Tervakosken paperia.

Kursseista olisi paljon mielenkiintoisia huomioita, mutta tila ei salli niistä enempää tällä erää pakista. Runsaan viikon kuluttua olemme sitten kai tilaisuudessa näkemään koko upean lentolai-vastomme käytännössä, ja varmastikin se on komea näky kun noin puolisen sataa konetta liitelee seutumme yllä — olettaen, että kaikkien valmisteet onnistuvat.

Kurssit kestävät parisen viikkoa ja toimii niiden johtajana hra Lauri Kuulas. S.

SUOJELUSKUNTA.

Viime sunnuntaina, syysk. 27 p:nä suoritettiin Vipulassa jäsenten välinen ampumakilpailu, yhd. kiv. koulu- ja kenttäammunnassa, kouluammunta 20 laukausta ja kenttäammunta 2 x 6 lauk. Osanottajia ainoastaan 10.

Tulokset:

1. H. Nuotio	164 + 112 = 276 pist.
2. F. Dahlstedt	166 + 93 = 256 „
3. J. Joensuu	181 + 74 = 255 „
4. A. Nurmela	156 + 81 = 237 „
5. S. Syrjänen	142 + 86 = 228 „

Samanaikaisesti kilpailivat suojeluskunnan ikämiehet (45 v. täyttäneet) „Ikämies-tuopista”, yhd. kiv. koulu- ja kenttäammunnasta, 10 lauk. kouluammunta ja 6 lauk. kenttäammunta. Kiertopalkinnosta kilpailtiin seitsemännen kerran ja sai F. Dahlstedt nyt toisen kiinnityksen.

1. F. Dahlstedt	83 + 53 + 0.66 = 136,66 pist.
2. K.E. Nyman	67 + 50 + 2,66 = 119,66 „
3. A. Nurmela	77 + 36 + 0,66 = 113,66 „
4. S. Syrjänen	70 + 37 + 0,66 = 107,66 „

Kilpailuja haittasi kylmä sää.

— Yleisurheilukauden päättäjaisiksi on eräs tunnettu ikämiesurheilijamme haastanut „revanssiotteluun” erään tunnetuimmista ja edustavimmista keskimatkureistamme 400 m:n matkalle. Jos ilma on vähänkin suojea suoritetaan tämä urheiluhistoriallinen juoksu huomenna klo 12 urheilukentällä. Ottelua varten ovat molemmat asianomaiset huolella valmentuneet.

Äänielokuva

H Ä Ä Y Ö

GARY COOPER — ANNA STEN

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30.

Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19

P I L A K U V I A .

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Henkilöauto

kulkee tästä lähtien kahdesti viikossa Tervakoskelta Riihimäelle joka tiistai ja perjantai.

Lähdän autoasemalta klo 4,25 Riihimäelle ja saavun sinne 4,50. Takaisin paluu sopimuksen mukaan.

Huom! Aika sopii Riihimäeltä itään- ja eteläänpäin meneviin juniin.

Uuno Lehtonen
Puh. Napiala 3.

— TERVAKOSKELLE on saapunut uusi karpänen, nim. lennokki-karpänen. Kuten kaikki tietänevät, ymmärretään lennokilla pientä lentokonetta joka käy joko kumimoottorilla tahi ilman. Tällaisen lennokin rakentaminen on hyvin hauskaa ja mielenkiintoista. Ensiksi rakennetaan runko. Se voidaan tehdä mistä hyvänsä, mutta tavallisesti siihen käytetään puuta. Jolla vaan on kirves saatavissa, voi siis helposti ryhtyä tähän työhön. Hyvin huolelliset rakentajat käyttävät kaikenlaisia 1/2 mm. rimoja ja vehkeitä, mutta eihän tuollaiset ohuet laitteet pysy ehjinä tavallisen miehen kourissa. Kun runko sitten on saatu valmiiksi (rungon tulee mieluummin olla sikarin muotoinen, jotta ilmanvastus tulisi mahdollisimman pieneksi), naulataan siihen taso kiinni. Huolelliset kiinnittävät tason ohuilla kuminauhoilla, mutta kyllä reilu naula sentään aina on naula. Kyllähän lennokissa vielä tulisi olla lisävehkeitä kuten perämiset, pyörät ja ehkä jarrutkin, mutta oikeastaanhan tuollaiset kamat vain lisäävät sen painoa ja jotta lennoki lentäisi, tulee sen tietysti olla mahdollisimman kevyt, — mieluummin ilmaa kevyempi. Niin kaikki nyt rakentamaan lennokkia! Se on hauskaa askartelua ja sitten kun se on valmis, on jännittävää katsella, lentääkö se vai ei. — Potkurista ei tullut nyt puhuttua mutta lentähän se ilman sitäkin jos on voimakas mies heittämissä.

Kurssilainen.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 41.

LAUANTAINA 10 p:nä LOKAKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuutoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

" 10:29 " " 12:40

" 18:15 " " 20:08

" 21:39 " " 23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

" 16:10 " " 17:58

" 18:35 " " 20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— 60 VUOTTA täyttää täällä tänään neiti Edla L a i h o. Pitkän työpäivän yhdyskuntamme keskuudessa suorittanutta pyydämme onnitella merkkipäivänsä johdosta.

— KIH LAUKSENSA julkaisivat 19. 9. 36. neiti Saara A al t o n e n Hallakorvesta ja herra Esko M a r t t i l a Vähiikkälästä.

— VIERAITA TERVAKOSKELLA. Keskiviikkona kävivät Suomen Pankin pankkivaltuuston jäsenistä tuomari Tanner, ylijohtaja Ryömä, insinööri von Frenckell, toimittaja Kilpi sekä kunnallisneuvokset Leppälä ja Junila tutustumassa tehtaaseen ja sen ympäristöön. Johtokunnan puolesta seurasi heitä pääjohtaja Ryti ja vuorineuvos Serlachius.

EVERSTI

W. Stjernschantz 60-VUOTIAS.

Tulevana maanantaina t.k. 12 p:nä täyttää tehtaamme entinen toimitusjohtaja, eversti W. Stjernschantz 60 vuotta.

Eversti Stjernschantzin täyttäessä 50 vuotta, selostimme tässä lehdessä hänen elämäkertansa, joka siis lienee kylämme asukkaille suurimmaksi osaksi tuttu, mutta uudelle polvelle tahdomme toistaa, että eversti S., käytyään Haminan kadettikoulun nimitettiin upseeriksi v. 1899 kaartin pataljoonaan, jossa hän toimi vuoteen 1905, eli siihen asti, jolloin Suomen sotalaivos lakkautettiin. V. 1907 — 10 oli eversti S. Sörnäisten kuritushuoneen apulaisjohtajana sekä v. 1910—17 Pietarissa Crichtonin ja Walldénin konttorien päällikkönä. Vapaussotaan osallistui ev. S. pataljoonan ja rykmentin johtajana, ottaen osaa m.m. Tampereen valtaukseseen.

Vapaussotavuonna, 1918, tuli eversti S. tehtaamme isännöitsijäksi, ja hoiti hän tätä tointa antaumuksella ja suurella asianharrastuksella vuoden 1933 alkuun saakka.

Hänen aikanaan tapahtuneesta tehtaan ja yhdyskunnan kasvusta mainittakoon „Jumppulinnan”, voimakeskukseen ja „Berlinin” rakentaminen, konttorin sekä Seurahuoneen laajennukset.

Nykyään eversti Stjernschantzilla on toimi Valtion Hiilentuontitoimikunnassa.

Entisen isännöitsijämme nyt täyttäessä 60 vuotta toivottaa Kaiku ja Kaiun kautta koko yhdyskuntamme hänelle runsainta onnea ja menestystä jatkuvalla elämäntaipaleelle.

— Toimitussihteeri p y y s i allekirjoittanutta kertomaan „Kaiulle” huomioistani lennökkikurssin työsaralta. En voi kiittää enkä moittia tähän astisen työn saavutusta, koska siitä antaa meille parhaimman ja tarkimman tiedon sekundaattori, joka näyttää miten kauan kukin lennokki pysyy ilmassa. Saavutettu aika ilmoittaa siis meille kunkin rakentajan etevyyden aivan samoin kuin missä tahansa urheilukilpailuissa.

Sen verran voin kuitenkin ennakolta sanoa että varmasti tulemme näkemään muutamia hyvinkin kauniita lentoja niin moottori- kuin purjelennokkienkin keskuudessa. Sitten on asia erikseen sisäkoneitten suhteen, jossa kaikki riippuu äärimmäisestä tarkkuudesta ja näppäryydestä. Olen huomannut miten useat rakentajat ovatkin „ottaneet” asian oikein, ja niinpä meillä on odotettavissa myös oikeita loistoajoja. Mitä tulee itse sisäkoneisiin, niin ei yht'äkkiä arvaisi miten vaativia ne ovat, mutta mitä niistä saadaan irti, on myöskin ihmeteltävää. Kurssilla rakennettava malli lentää huolellisesti rakennettuna ja viritettynä tilavassa huoneessa lähes kahden minuutin aikoja, lentäen rauhallisesti kierroksen toisensa jälkeen huoneen ympäri.

Pahin kompastus tuntuu olevan potkurin eli „ilmaruuvien” teossa, koska „su-

sien" lukumäärä toisilla nousee useampaan. Siksi monihyväinen kappalehan se on että väkisinkin tahtoo väliillä sekaantua, koska on jonkun täytynyt tulla useaan kertaan kysymään että „mikä puoli tässä on se toinen puoli?" Otetaanhan sentään huomioon että asia on tuiki uusi ja outo melkein kaikille, mutta alku on hyvä ja uskon että se sinapin siemen joka nyt on istutettu kasvaa ja voimistuu. Tervakoskelaisille tulee „Lennokkilaivueestaan" olemaan vielä paljon iloa. Jos saan jo näin ennakolta paljastaa uuden tulokkaan nimen.

Kurssilaisiin tyytyväisenä merkitsi:

Kurssinjohtaja.

TERVAKOSKEN V. P. K:n ARPAJAISET

huomenna Seurahuoneessa muodostuvat keskeisimmäksi „päivän kysymykseksi". Kuten aiemmin tiedoituksemme mukaan jo kaikki tietänevät, tulee voittojen kokoelma olemaan runsas, kokonaista tuhat kappaletta. Voittojen suuresta lukumäärästä ja arpojen halpuudesta huolimatta ovat voitot arvokkaita ja varmaa onkin että arvat menevät kuin „kuumille kiville", joten jokaisen on aikonaan tultava arpojen myyntitilaisuuteen. Kenenkään ei tällä kertaa tarvitse pelätä „huonoa tuuriaan" sillä V. P. K:n arpajaisista saa nyt „saamattomatkin". Kun palokuntamme muutenkin on suuren yleisömmen suosiossa olemme varmat, että niin arpajaisilaisuus kuin iltamakin saavat yleisön puolelta täyden kannatuksen.

PAINIKILPAILUT

järjestää jäsenilleen Pato ensi keskiviikkona harjoitussalissaan alkaen kilpailut klo 16,30. Kilpaillaan kolmessa sarjassa painorajojen ollessa 65 — 75 kg. Kilpailut ovat samalla katsauksena Voima-Veljet — Pato seuraottelua varten. Saapukaa siis runsaslukuisana mukaan.

— TULO- ja OMAISUUSVERON kanto Seurahuoneessa t. k. 16 p:nä kello 9 — 12 ja 13 — 15.

— Riemukas teatteri-ilta on paikkakuntalaisilla tiedossa t. k. 18 p:nä jolloin Hämeenlinnan Suojeluskunta-Näyttämö tekee „ensi visiitin" Seurahuoneessa, esittäen tällöin 3-näyt. farssin „Pappi pulassa". Esitetyn näytelmän on erikoisesti H:linnan Sk.-Näyttämöä varten uudentanut näyttämön ohjaaja, tait. Urho Heinänen. Tilaisuudesta ilmoitamme tarkemmin ensi lehdessä.

ILMOITUKSIA.

ARPAJAISET

järjestää

TERVAKOSKEN V. P. K.

Seurahuoneessa huomenna lokak. 11 p:nä alkaen klo 14. Tilaisuudessa on arpojen myyntiä, soittoa ja tarjoilua. Voittokokoelma monipuolinen.

Klo 19,30 alkaa Seurahuoneessa ohjelmallinen

Iltama

Ohjelmassa: Torvisoittoa, Tervehdyspuhe, Torvisoittoa, Puhe, (Hämeenlinnan palopäällikkö Larkka) Tanssiesitys, Näytelmäkappale, Tanssia, Ja—Ma—Ka.

Liput Smk. 7:—, 5:— ja lapsilta 3:—.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Jumalat huvittelevat

Willy Fritsch — Paul Kemp.

Näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa.
muilta Smk. 5:—.

Henkilöauto

kulkee tästä lähtien kahdesti viikossa Tervakoskelta Riihimäelle joka tiistai ja perjantai.

Lähden autoasemalta klo 4.25 Riihimäelle ja saavun sinne 4.50. Takaisin paluu sopimuksen mukaan.

Huom! Aika sopii Riihimäeltä itään- ja etelään päin meneviin juniin.

Uuno Lehtonen

Puh. Napiala 3.

Pian poikiva

Lehmä

myytävänä.

Sundqvist, Hallakorpi.

Keittokurssi,

2 viikkoa kestävä, alkaa Tervakosken Paistossa maanantaina, 12 pv. lokak. klo 12.

Etelä-Janakkalan Maamiesseura.

TERVAKOSKEN

„Lennokkilaivueen"

Kilpailut

pidetään sunnuntaina 11 p:nä kello 10 Huunan aukealla, jos tuuli ei ole liian kova (n. 2 beaufortia). Kilpailuihin ottavat osaa „Rex" moottorilennokit sekä purje- ja liitolennokit. Sisäkoneitten kilpailut pidetään keskiviikkona 14 p:nä klo 19 Seurahuoneessa, jolloin samalla ovat kurssin päättäjaiset sekä palkintojen jako.

Pääsy vapaa! (Mutta ei 20 m. lähemmäksi starttipaikkaa).

Janakkalan Puhelin Osuuskunnan

Kokous

pidetään lauantaina, lokakuun 17 p. 1936 kello 14 Tarinmaan V. P. K:n talossa. Johtokunta tuntia aikaisemmin.

Puheenjohtaja.

SUOJELUSKUNTA.

Pistooliampumakilpailu kiertopalkinnosta n:o 15 suoritettiin viime sunnuntaina sk:n ampumaradalla pyryssä vallitessa. Osanottajia oli kilpailussa 17. Kiertopalkinnosta kilpailtiin nyt ensi kertaa ja sai siihen ensimmäisen kiinnityksen 1. H. Nuotio 147 pist., 2. F. Dahlstedt 143 pist., 3. A. Salovaara 142 p., 4. T. Järvinen 136 p., 5. A. Uttu 130 p., 6. J. Joensuu 130 pistettä.

Niinikään viime sunnuntaiksi suoritettavaksi suunniteltu sotilasottelukilpailu oli vallinneen kehnon sään vuoksi siirrettävä tuonnetuksi.

Tervakoskella lokakuun 10 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 42.

LAUANTAINA 17 p:nä LOKAKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35
Riihimäelle	16:12,	sieltä 16,56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Emil Rosengren

60-VUOTIAS.

Tänään täyttää täällä piirtäjä Emil Rosengren 60 vuotta. Hra Rosengren tuli Tervakoskelle jo nuorena 25 vuotiaana, siis elämänsä parhaimmissa vuosissa. Työskenneltyään ensin pari vuosikymmentä korjauspuolen työnjohtajana on hän nyt sen jälkeiset vuodet toiminut tehtaallamme piirtäjänä. Varsinaisen ansiotyönsä ohessa on hra Rosengren voimakkaasti ottanut osaa yhdyskuntamme rientoihin kuten Palokunnassa, Klubissa, Padossa, Osuuskaupassa j. n. e. Tunnustamalla hänen toimintansa ja intonsa kaikissa yllämainituissa seuroissa halusimme silti hänen ansioitaan korostaa erikoisimmin V. & U. seuran, (nyt viime vuodet Padon nimellä kulkeneen) hyväksi. Heti ensi työkseen paikkakunnalle tulonsa jälkeen järjesti hän uudelleen paikkakuntamme voimistelu- ja urheilulot, toimien molempien sekä mies- että naisjoukkueiden voimistelunjohtajana ja myöskin samalla seuran puheenjohtajana, esiintyen lisäksi itse aktiivisena jäsenenä, ollen osanottajana hyvällä menestyksellä m. m. painonostokilpailuissa, joita täällä siihen aikaan järjestettiin „kansanjuhljen” y. m. yhteydessä. Seuran puheenjohtajana on hän sen jälkeenkin ollut aina silloin tällöin, viimeksi pari kolme vuotta sitten.

Kuten ylempänä jo olemme maininneet ovat hra Rosengrenin harrastuspiiriin kuuluneet hyvin likeisesti m. m. Palokuntamme, jonka johtavia voimia hän aikaisemmin myöskin oli. Klubia ja sen toimipiiriin kuuluvia asioita hän edelleenkin innolla harrastaa. Osuuskaupan hallinto samoin on saanut hänestä utteran ja aina eteenpäin pyrkivän ja uusia suunnitelmia kehittävän jäsenen. Viime vuosina on hän vielä kuulunut m. m. seurakuntamme kirkkovaltuustoon. Niinkuin ylläolevastakin näemme on hra Rosengrenin harrastus riittänyt mitä moninaisimmille aloille. Kaiken seuratoiminnan lisäksi ovat sitäpaitsi kaikki uutuudet löytäneet hänessä innokkaan asianharrastajan. Kun viime vuosien ja vuosikymmenien aikana ovat mainitut nimet: auto, radio, elokuvat y. m. tapaamme herra Rosengrenin paikkakunnallamme aina niiden ensimmäisten hankkijana tai muuten niiden parissa askartelevana. Aina innokasta ja eteenpäin tähtäävää paikkakuntaista pyytää Kaikukin monien muiden ohella onnitella hänen vuosipäivänään, toivoen jatkuvaa työintoa sekä terveyttä.

HAMPPIJAN KANSAKOULUN 75-VUOTISJUHLAT.

Viime sunnuntaina vietettiin Hampulan kansakoulussa, jossa moni vanhemman polven tervakoskelainenkin on kouluopetuksen saanut, 75-vuotisjuhla. Juhlille oli saapunut runsaasti koulun entisiä opettajia ja oppilaita. Kutsuvieraiden joukossa nähtiin m. m. läänimme maaherra S. Mattsson ja kouluhallituksen ylijohtaja O. Mantere.

Juhlallisuuudet alkoivat klo 10 juhla-lajumalanpalveluksella kirkossa, jossa kirkkoherra Koskela piti juhlasaarnan ja opettajayhdistyksen kuoro lauloi. Tämän jälkeen siirryttiin hautausmaalle missä laskettiin seppeleet koulun perustamisaikoina

— TEATTERI VIERAILU. Kuten viime lehdessämme mainitsimme saapuu Hämeenlinnan Suojeluskunta-Näyttämö huomenna Tervakoskelle esittämään Harald Molanderin 3-näytöksisen farssin „Pappi pulassa”. Tämä farssi on vanha ja tunnettu, mutta on sen uudentanut ja Suomen oloihin soveltanut näyttämön ohjaaja taiteilija Urho Heinänen. „Pappi pulassa” on näytelmä, johon on sisällytetty, sen voi huoletta sanoa, korkein mahdollinen määrä tilannekoomiikkaa ja siksi se onkin saavuttanut myöskin vierailevan näyttämön esittämänä aivan ainutlaatuisen yleisömenestyksen. Jokainen tervakoskelainen, joka haluaa viettää riemukkaan sunnuntai-illan, suuntaa huomenna askeleensa Seurahuoneelle. Näytäntö alkaa klo 19,30 ja on sen jälkeen vielä tunti tanssia.

sen hyväksi paljon työskennelleiden haidoille, nim. vapaaherra Boijen, rovasti Branderin, koulun ensimmäisen opettajan Kaarlo Sholmanin ja maanviljelijä Kaapo Jussilaisen. Kunniakäynnin jälkeen alkoi juhlatilaisuus koulussa, missä Tervakosken Klubin soitto-kunta esitti aluksi Finlandian, minkä jälkeen opett. F.V. Valaranta piti tervehdyspuheen. Janakkalan opettajakuoron laulettua seurasi ylijohtaja O. Mantereen juhlapuhe. Rva Ylöstalo lausui erään koulun entisen oppilaan kirjoittaman juhlarunon. Tämän jälkeen veisattiin virsi 333. Kun koulun entiset oppilaat olivat esittäneet yksiäänistä laulua, seurasi väliaika. Ohjelman suoritusta jatkettaessa opettajatar Lemmussaari esitti yksinlaulua kanttori Heimolan säestämänä. Neiti Hakala lausui runon. Opettaja Valaranta esitti koulun historiikin. Vapaan sanan aikana puhuivat m.m. maaherra Mattsson, khra Koskela, kansanedustaja Otto Marttila ja E. Suhonen. Tilaisuuteen oli saapunut myös runsaasti sähkösanomatervehdyksiä. Vaikuttava juhlahetki päättyi Maamme-lauluun.

Klo 18,18 alkoivat juhlapäivälliset, joiden aikana pidettiin useita puheita. Monet koulun entiset opettajat ja oppilaat esittivät muistelmiaan. — V.

LENNOKKIKILPAILUT.

Lennokkikurssit Tervakoskella ovat nyt päättyneet ja kilpailut pidetty. Jo varhain sunnuntaiamuna näkyi valtavia ihmisjoukkoja liikkuvan Huunan „lentokenttää” kohti ja kello 10, jolloin kilpailujen oli määrä alkaa oli miltei koko kylä saapunut paikalle kilpailuja seuraamaan. Jännitys oli suuri sekä kilpailijain että katselijain keskuudessa. Ensiksi kilpailivat purjelennokit, ja nyt vasta huomattiinkin mitä käyrä peräsin ja vino siipi saavat aikaan. Olipa siellä silloin tällöin yleisönkin henki vaarassa. Purjelennokkien kilpailut sujuivat kuitenkin ohjelmanmukaisesti ja palkinnot jakaantuivat seuraavasti: 1. Nti K. Autio, aika 10 sek., 2. nti A. Nurmela, 9 sek., 3. nti H. Rinne sama aika. Mainittakoon, että oli kyllä poikiakin kilpailussa mukana mutta neitokset korjasivat kaikki palkinnot.

Nyt oli vuorossa „Rexien” kilpailut mutta valitettavasti koneitten rakentamiseen varattu aika oli näyttäytynyt liian

lyhyeksi, koneet olivat vielä „trimmaamatta” ja monet niistä vielä puolivalmiita. Rexien kilpailut lykättiin ja tapahtuivat ne viime keskiviikkona kello 16. Koneet olivat nyt hyvässä vireessä, mutta ikävä kyllä oli sää epäsuotuisa ankaran tuulen vuoksi. Tästä huolimatta saavutettiin melko hyviä aikoja P. Skogsterin voittaessa kilpailun ajalla 24,3 sek. toiseksi sijoittautui H. Mutikainen ajalla 22,5 ja kolmanneksi O. Malm jonka ajaksi saatiin 20,9. Kurssin opettaja arveli näitten koneitten saavuttavan noin 60 sek. ajan suotuisan sään vallitessa.

Klo 19 samana päivänä järjestettiin huonelennokkien kilpailut Seuran juhlasalissa. Paljon yleisöä oli läsnä ja nyt saavutettiin parhaimmat ajat. Tytöt kunnostautuivat näissäkin kilpailuissa ja veivät kaikki kolme ensimmäistä palkintoa. Ylivoimainen voittaja oli nti Kyllikki Lehtonen, jonka lennokka kierteli salissa 37,9 sek. Toiselle sijalle pääsi nti E. Saarinen ajalla 26,4 sek. ja kolmannelle nti H. Rinne ajalla 25,1.

Kilpailujen jälkeen suoritettiin palkintojen jako jonka jälkeen kurssinjohtaja ja muutamin sanoin selosti kurssien kulkua ja lopuksi ojensi Kyllikki Lehtoselle, Helge Nymanille ja Altti Laineelle kunnia-palkinnot hyvinsuorituksesta ja uutterasta työstä. Kurssilaisten puolesta kiitti V. Numminen kurssinjohtajaa siitä suuresta työstä jonka hän lennokkiharrastuksen kohottamiseksi paikkakunnallamme on suorittanut.

Tämän jälkeen päätettiin perustaa „lennokkilaihue” Tervakoskelle, jonka toiminnasta varmaankin vielä tullaan lukemaan paljon Kaiun palstoilla.

Keittokurssien

päätäjäpäivälliset pidetään Paistossa 25.10.36 alkaen klo 14. Ilmoittautumisia otetaan vastaan torstaihin mennessä Paistossa.

Toivotaan runsasta osanottoa.

Osanottomaksu Smk 8.-.

HUUTOKAUPPA.

Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään Janakkalan Hallakorven Aholassa lauantaina t.k. 24 p:nä klo 10 seuraavaa: 3 hehtaarin suuruinen viljelysmaa, asuinrakennus, ulkokuonerakennukset, 4 lehmää, hevonen, 2 hiehoa, 2 sikaa, puimakone, sähkömoottori, kaikenlaisia maanviljelyskaluja, taloustavaraa y. m. Samassa tilaisuudessa myydään täysiruutuisen saksalainen paimenkoira.

ILMOITUKSIA.

Äänielokuva

Jokapäiväinen leipämme

Tom Keene — Karen Morley

Näytetään lauantaina ja maanantaina klo 19,15

Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19

URHEILUKUVIA.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa. muilta Smk. 5.—.

HÄMEENLINNAN SK.-NÄYTTÄMÖ

PAPPI PULASSA

3-näyt. huvinäytelmä, kirj. H. Molander

Seurahuoneessa huomenna, sunnuntaina klo 19,30

Liput: 10.— ja 8.—.

Näytännön jälkeen tunti tanssia.

Tervakosken Osuuskunnan r.l. varsinainen

Syyskokous

pidetään Tervakosken Seurahuoneessa lokakuun 25 p:nä klo 16 (4), ja käsitellään seuraavat asiat:

1) Hallituksen selonteko osuuskunnan toiminnasta edellisestä varsinaisesta kokouksesta kuluneella ajalla ja sen rahallista asemaa;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkkioiden määräämisen seuraavaksi vuodeksi;

3) jäsenten ja varajäsenten vaali hallitukseen siitä eroavien sijaan;

4) valitaan edustajat keskusliikkeiden ja -järjestöjen seuraavan vuoden kokouksiin;

5) hallituksen ilmoitus Tervakosken Osuuskunnan r.l. säästökassan toiminnan jatkamismahdollisuuksista;

6) päätetään liittymisestä Karjakeskus-kuntaan r.l. jäseneksi.

Tervakoskella 15 p:nä lokakuuta 1936.

Hallitus.

Marraskuussa poikiva

Lehmä

myytävänä.

M.H. Kuusinen, Hallakorpi.

Tervakoskella lokakuun 17 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 43.

LAUANTAINA 24 p:nä LOKAKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS pidetään Tervakoskella sunnuntaina klo 13. Saarnaa pastori H i d e n.

KIITOS.

Kolme viikkoa on lyhyt aika, mutta mitä siihen aikaan on mahtunut ja sisältynyt on se minulle ollut ja tuottanut runsaasti hyvää. Tervakoskelle tullessani en tuntenut ketään ja mikä vielä hankalinta „asia” jonka toin tullessani oli myös outo. Mutta suhteellisesti olemme saaneet paljon aikaan, väsymättömästi olemme uurastaneet lennokkiamme kimpussa. Että nyt jo, ennenkuin olen ehtinyt poistua, on erään kurssilaisen Rex'i hiponut minuutin lento-aikoja. Samoin on erittäin ilahduttavaa Tervakosken neitosten saavutukset huonelennokeillaan. Sydämellinen kiitokseni lämpimästä ja rohkaisevasta myötämielisyydestä sekä lahjoista.

Lennokki-ilmailuterveisin:

Lauri Kuulas.

Miten säilytämme kesän tuoman terveyden?

Kaunis, harvinaisen aurinkoinen, lämmin ja suhteellisen pitkä kesä on tipo tiessään. Hauskat ja virkistävät ulkoilma-urheilut, uinti- ja urheiluharrastukset ovat niinkään vain „kaunis muisto”.

Mutta, jotta kesän kaikesta tuosta suomasta ja tuomasta virkistyksestä olisi pysyvää hyötyä, on tärkeätä käsittää, mitä jokapäiväisiä velvollisuuksia meillä edelleen on terveystämme, ainoaa todellista pääomaamme kohtaan, vaikkakin tai paremminkin juuri sen tähden, että edesämme on terveydellisiä pääomiamme kulluttava sesonki edessä. Ei ole järkevää muutamassa hetkessä tuhata sitä energiämäärää mitä käsite ulkoilmaelämä sisältää, liikunnosta, auringonkylvystä y. m. aikaisemmin jo mainitsemistamme ulkoilma-harrastuksista. Täytyy järkevästi käyttää kaikkea tuota kerättyä hyvyttä. Mutta vaikka kuinka sitä säännöllistellisimmekin, se melkoisesti lyhenee, jos emme jokapäiväisellä terveydenhoidolla vahvista kesän aikana koottuja voimia.

Terveydenhoito on epämääräinen käsite, jota tietysti voidaan tulkita monella tavalla. Mutta on myöskin yleisiä näkökohtia joiden huomioon ottaminen on hyödyksi.

Sivuuttamalla muut terveydenhoidolliset harrastukset tähdenämme tällä erää raittiin ilman merkitystä, sen terveyttä tuovasta ja tautia vastustavasta voimasta.

Jos otamme tavaksemme hengittää mahdollisimman suuren osan vuorokaudesta raitista ilmaa niin varmasti pidämme huolta siitä, että ilmanvaihto asunto- tai työhuoneissamme tulee riittävän usein suoritettua. Useissa tapauksissa sitä vielä voi jatkaa osittain nukkuessaankin, te-

tenkin varoen ja vähitellen totuttautuen. Reipas kävely metsässä ja sivupoluilla niin usein kuin suinkin, kevyesti pukeutuen auttaa saamaan syvät hengenvedot, joka taasen on keuhkoille terveellistä voimistelua ja tuo vereen mahdollisimman suuren happimäärän. Niin hyvin kuin ainakin useimmat sen tiedämmekin — vaikka emme sitä tarpeeksi usein muistakaan, johtuvat tavallisimmat „kylmettymistaudit” — nuha yskä ja kurkkutaudit siitä, ettei elimistö pysty oikein reagoimaan, kuten sanotaan, äkkinäisiä lämmön vaihteluja. Jos sen sijaan viljelemme jokapäiväisessä elämässämme raitista ilmaa niin paljon kuin suinkin, karkaisemme elimistöämme lämmönvaihtelua vastaan ja estämme mahdollisia tauteja puhkeamasta esiin, sillä raitis ilma antaa elimistöllemme tarpeellisia aineksia, samalla kuin se karaisee sitä tauteja vastaan.

Kaiken, varsinkin ulkoilmaurheilun monipuolisena „tyrkyttäjänä” emme malta tässäkään sivumennen olla mainitsematta, että esim. kaiken ulkoilmaurheilun harjoittaja joutuu tässäkin tahtoen tai tahtomattaan palvelemaan kahta tärkeätä asiaa, urheiluaan sekä terveyttään, joista tietenkin silti jälkimmäinen on tärkein ja merkityksellisin.

Siis edelleen jatkoa vielä kaikenlaiselle ulkoilmaurheilulle, se on paras tuki kesän tuoman terveyden säilyttämiselle.

— H:l i n n a n S k.-N ä y t t ä m ö antoi viime sunnuntaina vierailunäytännön Tervakoskella esittäen Harald Molanderin kirjoittaman pajon näytellyn iloitelun „Pappi pulassa”. Eräät muut tilaisuudet ja huono sää vaikutti sen, ettei yleisöä ollut niin runsaasti kuin olisi odotettu. „Pappi pulassa” on kylämme vanhemmalle polvelle hyvinkin tuttu, onhan sitä meillä omillakin voimilla esitetty ainakin parillakin henkilöajalla. H:l i n n a n S k.-N ä y t t ä m ö n johtaja, taiteilija Heinänen

on sovittanut näytelmän toiminnan suomalaisen maaperään, mutta mielestäni se olisi tuntunut uskottavammalta alkuperäisessä asussaan. Näytelmän monet kommellukset pitivät nytkin katsomoa hyvällä tuulella, kiitos oivallisen ohjauksen. Yksityisistä esiintyjistä tahtoisin mainita ensi sijassa itse pastorin, hänen osansa ei ole kiitollisempia esittäjälleen, mutta suoritus oli ansiokas. Myöskin lukkarin kiitollinen osa oli hyvissä käsissä ja tarjoilija Kalle, oli hauska tyyppi. Naisosista oli onnistunein Lotta-palvelija vaikeine asentoineen.

H:linnan Sk.-Näyttämöllä on pystyviä teatterivoimia ja pätevä johto, joten olisi mielenkiintoista tutustua heidän toisiinkin esityksiinsä. Toivottavasti ei näyttämö annakaan tämän vierailunsa jäädä viimeiseksi.

I — s.

— Linja- ja kuorma-auto ajoivat yhteen torstaina klo 15,40 Napiolan Eskolan talon kohdalla olevan kuusi-aidan luona, jossa sanottu aita peittää pahasti näköalan edemmäksi tielle. Sekä linja- että kuorma-auto tulivat molemmat ajokyvottomiksi. Kuorma-autossa olleista viidestä miehestä kolme loukkaantui enemmän. Näistä ainakin työmies V. Tuulensuu vaikeammin. Linja-autossa ei sen sijaan kukaan saanut pahempia vaurioita. Liukas keli vaikutti osaltaan yhteentörmäyksen, sillä niljanteisella tiellä eivät jarrut pitäneet vallankaan kuorma-autossa, jonka nopea jarrutus heittäkin tielle poikkiteloin. Linja-auto oli tulossa Hämeenlinnasta päin ja kuorma-auto menossa täältä päinvastaiseen suuntaan.

KIITOS.

Sydämelliset kiitokseni Tervakosken Padolle, Vapaa palokunnalle, Suojeluskunnalle, Osuuskauppa r.l:n Hallinnolle, sekä yksityisille jotka niin monin muodoin muistivat minua 60-vuotispäivänäni.

E mil Rosengrén.

KIITOS.

Lausomme täten parhaimmat kiitokset kaikille, jotka tavalla tai toisella myötävaikuttivat arpajaistemme onnistumiseen.

Tervakosken V. P. K:n
Arpajaistoimikunta.

PATJANTEKOKURSSIT TERVAKOSKELLA.

Kuten ilmoituksessa mainitaan, järjestää maamiesseura patjantekokurssin ensi keskiviikkona Keilalla. Niin kutsuttu lokeropatja, joka varsinkin nykyaikaisissa Hetekoissa ja muissa sen tapaisissa sängyissä on tullut niin suosituksi, tulee kurssilla valmistettavaksi.

Mitään työaineita ei tarvitse tilaisuuteen ottaa mukaan, sillä se kestää vaan noin 6—7 tuntia, ja maamiesseuran neuvojalla on mukanaan tarvittavat työaineet ja täyte yhteen patjaan, jonka valmistuksen kurssilaiset sitten ovat tilaisuudessa seuraamaan.

— Voima-Veljet voitti Padon painissa pistein 41—37. Ottelut päättyi seuraavasti:

Sarja alle 61 kg.: Ahonen TP — Virta VV 1,20, Kivipaasi TP — Heinonen VV, työvoitto 2—1. Heinonen VV — Ahonen TP 1,20, Virta VV — Kivipaasi TP 5,15.

Sarja alle 66 kg.: Mäkinen VV — Viik TP 0,40, Mylläri VV — Koskinen TP 3,22, Koskinen TP — Mäkinen VV 4,30, Mylläri VV — Viik TP 9,49.

Sarja alle 72 kg.: Honkanen VV — Saarela TP 6,32, Laakso TP — Koskinen VV 1,00, Koskinen VV — Saarela TP 3,11, Honkanen VV — Laakso TP 9,33.

Sarja alle 79 kg.: Autio TP — Poikolainen VV 2,00, Autio TP — Lehtonen VV, työvoitto 3—0.

Painiottelu oli tällä kertaa siis melko tasainen kuten pisteetkin osoittavat ja toivottavasti tasaväkisyys tulevaisuudessa tulee vielä jatkuvasti kehittymään joten mielenkiinto kummallakin puolen seuraottelua kohden säilyy.

— P a d o n jäsentenvälisiä painikilpailuja, jonka tulokset olivat tarkoitetut julkaistavaksi jo viime numerossamme, emme nytkään ole tilanpuutteen takia tilaisuudessa selostamaan.

— H i r v e n k a a t a j a i s e t ovat olleet ja menneet ja saalis on ollut hyvin niukka, mitä Tervakosken metsästyksiin tulee. Muualla on kuulemma paljonkin hirviä kaadettu.

Tervakoskella pidettiin kahdet ajot, joista ensimmäiset Jurvin metsissä. Hirviä nähtiin 5, joista yhtä ammuttiin ja haavoitettiin, mutta pääsi karkuun. Toiveita sen löytämisestä on kuitenkin. Kaksi kääntyi ketjun läpi takaisin ja kaksi pääsi ampumatta metsästäjien välistä.

Toinen ajo pidettiin Piilon mailla ja sielläkin nähtiin 4 hirveä. Yhtä ammuttaessa ei luodikko pakkasen ansiosta toiminut, toista ei voitu ajomiesten läheisyy-

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

KUNINGASVALSSI

Heli Finkenzeller — Willi Forst

näytetään sunnuntaina klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa.
muilta Smk. 5:—.Maamiesseuran kotitalousvaliokunta
järjestää 1 pv. kestävän

patjantekokurssin

Tervakosken Keilahuoneessa keski-
viikkona, 28 pv. lokak. klo 10.

Kotitalousvaliokunta.

V. P. K:n

arpajaisten perimättömiä
voittoja saa periä marraskuun 15 päivään
E. Jokiselta, jonka jälkeen ne lankeavat
Palokunnan omaisuudeksi.

Arpajaistoimikunta.

Tervakosken Osuuskaupan r.l. varsinainen

Syyskokous

pidetään Tervakosken Seurahuoneessa
lokakuun 25 p:nä klo 16 (4), ja käsitel-
lään seuraavat asiat:1) Hallituksen selonteko osuuskunnan
toiminnasta edellisestä varsinaisesta koko-
uksesta kuluneella ajalla ja sen rahalli-
sesta asemasta;2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten
palkkioiden määrääminen seuraavaksi
vuodeksi;3) jäsenten ja varajäsenten vaali halli-
tukseen siitä eroavien sijaan;4) valitaan edustajat keskusliikkeiden
ja -järjestöjen seuraavan vuoden kokouk-
siin;5) hallituksen ilmoitus Tervakosken
Osuuskaupan r.l. säästökassan toiminnan
jatkamismahdollisuuksista;6) päätetään liittymisestä Karjakeskus-
kuntaan r.l. jäseneksi.

Tervakoskella 15 p:nä lokakuuta 1936.

Hallitus.

den takia ampua ja muut pääsivät pake-
nemaan.Onko meillä huono onni vaiko huonoja
ampujia, sitä on vaikea sanoa. Tulos
on kuitenkin Tervakoskella viime vuosina
ollut huono.

Tervakoskella lokakuun 24 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 44.

LAUANTAINA 31 p:nä LOKAKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35
Riihimäelle	16:12, sieltä	16:56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— KANSALLISET painikilpailut on tšekäläisellä v. & u.-seura Padolla aikomus järjestää täällä Seurahuoneessa ensi kuun 15 p:nä. Kilpailuista yritetään saada kuulemamme mukaan hyvin mielenkiintoiset. Riihimäen Voima-Veljiin kilpailuihin, jotka ovat viikkoa aikaisemmin lähetetään vartavasten oikea „värväri”, joka koettaa hankkia tänne kyseellisistä kilpailuista hyviä miehiä joilla on myöskin hyvä nimi, sillä yleisö niin meillä kuin muuallakin tahtoo herkutella todella hyvillä esityksillä. Pannaanpa jo aikoinaan kukin muistiimme kyseelliset kilpailut.

— PERHEILTAMAN on V. P. K. päättänyt järjestää marraskuun 22 p:nä vaihtelevalla ohjelmalla. Iltamasta tiedotetaan lähemmin myöhemmin.

Säästäväisyys-päivän johdosta.

Säästämisen liikkeellepanevana voimana ovat useimmiten ihmisen parhaat vaistot ja elämää säilyttävät pyrkimykset. Monen ihmisen ohjaa harjoittamaan säästäväisyyttä hänen halunsa pitää taloutensa järjestyksessä ja olla varautunut kaikkien yllätysten varalta, halu voida suorittaa maksunsa ja sitoumuksensa päivälleen. Toisten vaikuttimena saattaa tämän lisäksi olla halu huolehtia tulevaisuudesta niin, että voimien ja työkyvyn vähetessä olisi vanhuus turvattu oman työn ja säästäväisyyden avulla. Voimakkaimpia säästäväisyyden vaikuttimia on ihmisillä lisäksi huolenpito lastensa kasvatuksesta ja tulevaisuudesta, halu antaa heille mahdollisimman hyvät aseet elämän taisteluun ja pyrkimys tasoittaa heidän tietään maailmassa. Varsinkin taloudellisten pulien ja vaikeuksien aikana noudattaa edesvastuuntuntainen kansalainen sitä paitsi säästäväisyyttä ja kaikenlaisesta tuhlaamisesta pidättymistä myöskin voidakseen siten helpottaa maan yleistä taloudellista asemaa. Harjoittaessaan säästäväisyyttä turvatakseen itsensä ja omaisensa elämän odottamattomien ja odotettavissa olevien kovien kohtaloiden iskuilta säästäjä vapauttaa yhteiskunnan hänen osaltaan huolehtimasta näistä asioista. Henkilö, joka säännöllisesti säästämällä tai esim. suorittamalla henkivakuutusmaksuja vapaaehtoisesti supistaa kulutustaan, ollakseen turvattu vanhuudestaan tai turvatakseen perheensä kuolemansa varalta, suorittaa siten yhteiskunnalle palveluksia, joiden rahallisenkin arvo usein saattaa muodostua sängen suureksi, puhumattakaan niistä henkisistä ja siveellisistä arvoista, joita tällaisen tehtävän suorittamiseen sisältyy. Tällainen edesvastuuntuntainen säästäjä ottaa siten itse

henkilökohtaisesti suorittaakseen eräitä tehtäviä, joita lukemattomat muut jättävät yhteiskunnan s. o. veronmaksajain kannettaviksi. Hänen suorituksensa arvo ei vähene siitä, että tällaisten tehtävien täytyy katsoa alun perin kuuluvankin yksilölle — onhan sen rinnalla muistettava, että laajoissa piireissä ei ainoastaan käytännössä heittäydytä yhteiskunnan niskoille kaikissa mahdollisissa vaikeuksissa, vaan vieläpä tietoisesti selitetään ja opetetaan, että yhteiskunta on velvollinen jäsenistään näissäkin suhteissa huolta pitämään ja heikonnetaan siten tahallisesti yksilöiden edesvastuuntuntoa.

Kaiken edelläolevan perusteella voimme siis hyvällä syyllä myöntää todeksi, että „säästäjät ovat parempia perheen isiä ja äitejä, parempia kansalaisia ja yhteiskunnan jäseniä kuin tuhlarit ja kevytmieliset valantekijät”. Säästäjät ovat yhteiskunnan seikäranka, se aines, jonka työ ja toiminta pitää yhteiskunnan pystyssä ja terveenä.

A. V. Tola.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN

syyskokouksessa viime sunnuntaina oli vähänlaisesti jäseniä saapuvilla. Hallituksen puheenj. V. Hellen avattua kokouksen valittiin kokoukselle puheenj. B. Laitto ja siht. S. Syrjänen.

Kun selonteko osuuskunnan toiminnasta ja sen rahallisesta asemasta oli luettu ja hyväksytty tämän vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden ajalta seurasi hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkkioiden määrääminen ensi vuodeksi ja päätettiin ne pitää ennallaan.

Hallituksesta erovuorossa olevien sijaan valittiin vakinaisiksi: työnj. A. Luhta, agr. J. Kaltio ja ent. metsäkasööri A. Vallinheimo sekä varaj hrat P. Pajunen ja V. Korhonen.

Osuuskunnan edustajaksi keskusliikkeiden ja -järjestöjen seuraavan vuoden

kokouksiin valittiin A. Vallinheimo vakinaiseksi edustajaksi kaikkiin muihin paitsi S.O.K. kokouksiin johon vakinaiseksi valittiin A. Luhta ja varalle A. Vallinheimo. Hankkijan kokouksiin valittiin varaedustajaksi agr. J. Kaltio.

Kysymys Osuuskaupan Säästökassan toiminnan jatkamismahdollisuuksista nykyisessä muodossaan ei tuonut pitempää keskustelun aihetta vaan päätettiin asia jättää siksi kunnes se joutuu lähemmän käsittelyn alaiseksi S. O. K:ssa. Ehdotus Karjakeskuskuntaan l. r. jäseneksi liittyminen ei jäsenistön taholta saanut kannatusta vaan raukesi se lyhyen keskustelun jälkeen silleen.

— Kansakoulun TOIVONLIITON yleisöjuhla on tulevana torstaina, marraskuun 5 p:nä klo 17. Ohjelmassa on torvisoittoa, puhe, jonka pitää ylioppilas A. Salokas, taiteilija Niilo Heimolan pianonsoittoa, kertomuksia, runoja, vuorokeskustelu ja yhteislaulua.

Juhlaan ovat kaikki tervetulleita.

— Joululahjaksi Smk. 300000:— antavat Teille Suomen partiopojat suurarpajaisissaan. Juuri jouluksi voi onnetar antaa Teille sellaisen potkun, että tuntuu, varsinkin kun päävoittoja on kokonaista kolme (3) kpl:ta ollen kukin niistä arvoltaan Smk. 300000:—. Vaikka päävoittoja onkin näin monta, eivät tietenkään kaikki voi niitä saada, sentähden on lohdutusta valmistettu runsaasti ollen lohdutuskin vielä hyvin kouraantuntuva laatua. Voittoina kun on lisäksi kolme (3) kpl:ta 100000:—, kolme (3) 50000:—, kuusi (6) 20000:—, viisitoista (15) 10000:— y. m. y. m. Kaikkiaan on voittoja 14580 kpl. arvoltaan 3300000:—. arvan hinta on Smk. 50.— ja voittaa joka 10 s arpa. Partioarpajaiset ovat siis maamme edullisimmat ja ensimmäiset todelliset suurarpajaiset. Partioarpojen myynnin Tervakoskella järjestävät „Tervanpojat” ja on arpoja saatavana Heikki Mutikaiselta ja Juho Nyholmilta. Ostakaa arpoja ja luottakaa onnellanne saavanne päävoitot 300000:— joululahjaksi — ja saatte ne.

— Tervakosken Padolle kunniajäsen. Sen johdosta, että hra Emil Rosengren t. k. 17 p:nä täytti 60 vuotta valittiin hänet t. k. 16 p:nä pideytyssä Tervakosken Padon yleisessä kokouksessa yksimielisesti seuran kunniajäseneksi. Hra Rosengren, yhtenä seuran perustajajäsenenä, sen monivuotisena innokkaana puheenjohtajana ja voimistelunohjaajana on voimistelu- ja urheiluseuramme toiminnassa erikoisen ansioitunut henkilö.

TÄNÄÄN, LAUANTAINA — KANSAINVÄLINEN SÄÄSTÄVÄISYSPÄIVÄ

Avaa silloin itsellesi säästötili,

**Johon 10 markkaa
annamme 10 pohjarahaksi**

tai kartuta jo aikaisemmin avattua tiliäsi. Muista, että pieninkin säästö rakentaa tulevaisuuttasi ja lujentaa otettasi elämään. Tieto ja tunne PIENENKIN SÄÄSTÖSI kasvamisesta tuomiesi lisäerien ja lakkaamatta kasvavan koron muodossa lujittaa itsetuntoasi, pitää pääsi pystyssä ja mielesi tyytyväisenä.

Helsingin Työväen Säästöpankki

RIIHIMÄEN KONTTORI Valtakatu 5.

Avoimna säästäväisyyspäivänä koko päivän klo 9—5.

Säästö ensin . . .

Jos tahdotte saavuttaa tuloksia säästämällä, on Teidän säästettävä jokaisesta tuloerästä osa heti, kun tulo on saatu.

Esim. palkkapäivänä on osa palkasta heti vietävä säästöön. Silloin se on tallella ja moni tarpeeton ja turha rahanmeno jää.

SÄÄSTÖ ENSIN
SÄÄSTÖPANKKIIN
— sitten muut menot.

Janakkalan Säästöpankki

Kaikille tallettajille tarjotaan pankissa kahvit säästäväisyyspäivänä.

Mitä tapahtuu Tervakoskella sunnuntaina, marraskuun 29 p:nä klo 19,30

?

Joulukuun alussa kantava hyvä

Lehmä

myytävänä Lintuniemessä.

Äänielokuva

Kardinaali Richelieu

George Arliss.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina
klo 19,30.

Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19

URHEILUKUVIA.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa,
muilta Smk. 5:—.

Uuden Suomen

tilaajille.

Koska en ole tilaisuudessa jokaiselta tiedustelemaan Uuden Suomen tilauksen uudistamista, ilmoitan täten, että uudistan ensi vuodeksi tilauksen kaikille, kenelle lehti tänäkin vuonna on ollut tilattuna minun, tai maanviljelijä J. Heikkilän kautta.

Mikäli muutosta lehden tilauksessa halutaan, pyydän siitä ilmoittamaan, joko vaimolleni Tervakoskella, tai minulle, osoitteella: Tampere, Teollisuuskoulu.

Uudet tilaukset voidaan tehdä samoilla osotteilla.

Uudet tilaajat saavat ilmaiseksi tämän vuoden joulukuun numerot, sekä Vihtorin ja Klaaran Joulualbumin.

Kunnioittaen
Eino Sinivuori.

Tervakoskella lokakuun 31 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 45.

LAUANTAINA 7 p:nä MARRASKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:15	" "	20:08
"	21:39	" "	23:35
Riihimäelle	16:12,	siltä 16,56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus Tervakoskella sunnuntaina kello 13. Saarnaa pastori Koskela.

— Janakkalan N. N. K. Y:n jäsenkokous on huomenna sunnuntaina klo 12 opett. Vaaran luona ja seuraavana maanantaina klo 16,30 opett. Brofeldtin luona. — Uudetkin jäsenet tervetulleita!

— Tervakosken Pato lähettää tänään ja huomenna pidettäviin Riihimäen Voima-Veljiin kansallisiin painikilpailuihin 5 painijaa. Viikon päästä, siis t. k. 15 p:nä järjestää Pato vuorostaan täällä Seurahuoneessa myöskin kansalliset painikilpailut, joihin seura toivottavasti saa hyviä miehiä, joten pitkästä aikaa olemme täällä tilaisuudessa seuraamaan komeita otteluita. Ensi numerossamme olemme jo tilaisuudessa ilmoittamaan osanottajista.

Ehdoton ja puoliksi raitis.

(Kuluneen raittiusviikon johdosta.)

Muistaessamme aikoja parikymmentäkin vuotta taaksepäin, huomaamme tervakoskelaisilla silloin vielä olleen raittiusharrastuksenkin, toisinaan hyvinkin laajakantoisena ihanteenaan.

Nyt nuo ajat ovat menneet. Uusia virtauksia on syntynyt ja vanhat joutuneet unholaan.

Jokainen ihminen tahtoo jollakin tavalla toimia ympäristönsä ja yhteiskuntansa hyväksi. Se työ, joka tehdään raittiusaatteen innoittamana, tuottaa hedelmäänsä jokaisen yksilön ruumiilliseksi ja henkiseksi hyvinvoinniksi.

Vanhemmat opettavat lapsilleen joko suoranaisilla raittiusneuvoillaan tai käytöksellään, joka on sittenkin paras opas lapsille, koska he kaikessa tahtovat tulla isänsä tai äitinsä kaltaisiksi, he opettavat joko kauniin kertomuksen raittiista ja terveestä ihmisestä tai synkän kertomuksen juoposta isästä, tai äidistäkin, joka ei koskaan kykene hoitamaan kotiansa kunnollisesti. Lapsethan huomaavat kaiken, sanotaan. Jos he siis näkevät meidät, varttuneemmat, tilassa, joka ei ole heidän mielestään oikein, niinkuin heille on pieninä opetettu kotona ja myöhemmin kouluissa, niin he saavat sen käsityksen, että ei se ole sittenkään niin vaarallista, kuin miksi sitä — juoppoutta — on sanottu. Mehän kuitenkin tiedämme, että se on tosiaankin vaarallista jos sanomme totuuden.

„Ei se yksi ryyppy pahaa tee”, — sanotaan. Nyt väittävät raittiusopettajat kuitenkin, että se tekee. Se on totta, jos on kysymys juuri murrosiässä olevista nuorista, joiden henkiseen ja ruumiilliseen kehitykseen se vaikuttaa tosiaankin myrkyntä tavalla. Jos he tuona aikana, jolloin heidän koko olemuksensa on vastaanotta-

vaisin kaikelle, minkä kosketukseen he joutuvat, saavat ominpäin elää ja „nauttia” huumaannuttavistakin „iloista”, niin he joutuvat auttamattomasti pilalle. Vaikka ei heistä nyt tulisikaan „juoppoja” sananmukaisesti, niin he pilaavat mahalaukunsua ja suolistonsa latkimalla järjettömästi, useinkin heille liian väkeviä sekoituksia. He saavat silloin myös intohimon alkoholiin.

Kuinka raskasta se onkaan vanhemmille, kun he näkevät opetuksensa menneen hukkaan! Senhän tiedämme jokainen, joka on joutunut tämän asian yhteyteen joko lasten vanhempina tai lapsina, jolloin olemme nähneet äitimme tai isämme suruissaan meidän tilastamme.

Pakolla ei vapaata ihmistä voi miinkään sitoa, ei siis ehdottomaan raittius-teenkaan; koska ihminen luonnostaan on jo kehittänyt vapaaksi, ei häntä voi väkipakolla kieltää elämästä mielensä mukaisesti, mutta viittaamalla nuorille ja lapsillemme omalla elämällemme tien kauniiseenkin elämässään, voisimme vaatia itseltämme pidättyväisyyttä ainakin lastemme ja nuorisomme edessä — ennen kaikkea kodissamme välttämään näyttämästä heille huonoja esimerkkejä.

Tämä taas on petosta ja siihen emme suostu, sanotaan. Mutta parempi niinkin kuin että tulisimme kotiimme humaltuneina lastemme pariin. Senhän meistä niin usea tietää, minkä vaikutuksen teemme näin tehdessämme.

Raittiusaate on asia, josta on vaikeata puhua, varsinkin „sokeana sokeata talut-taa”. Se on asia, josta on puhuttu ja kirjoitettu vuosisadat — kuin turhaan. Onhan vain kuin heittäisi öljyä tuleen, tästä puhumalla, sillä vuosituhannethan ovat viinit tunnettuja juomia, jo Kaanaan häistä asti, ja niin kauan kuin elää ihmisiä maailmassa, ne tulevat yhä tunnetuimmiksi, ellemme moutu luonnontilaan, jolla asteella ihminenkään ei tunne, eikä

kaipaa niitä, siksi on melkein mahdotonta panna kieltä siihen, joka on kehityksen tulos. — Vaikuttamalla omalla esimerkillämme, opetamme enemmän kuin jyrkällä kiellolla, samalla kunnioittaen niitä, jotka ehdottoman raittiuden omaksumina elävät kaunista elämäänsä kaikkein parhaimpina tienviittaajina onneen menestykseen.

TERVAKOSKEN LENNOKKILAIVUE.

Kuten jo kaikki paikkakuntalaiset tietänevät on Tervakoskella, täällä pidettyjen lennokokurssien päätyttyä, perustettu uusi kerho, joka on saanut komeaksi nimekseen „Tervakosken Lennokkilai-vue”. Uusi kerho tulee toimimaan eräänä Tervakosken Klubin alijaostona ja sen päämääränä on, kuten jo nimestäkin ilmenee, ylläpitää ja levittää lennoki-harrastusta paikkakunnallamme.

Tässä yhteydessä olisi paikallaan hieman selittää mikä pienoislennokki oikeastaan on. Varmasti moni luulee sitä lasten leluksi, mutta sitä se ei ole. Aina, kun jokin uusi lentokonemalli konstruoidaan rakennetaan siitä ensiksi pienoismalleja eli lennokkeja, joiden avulla uuden konetyypin lento-ominaisuudet tarkoin tutkitaan. Vasta kun lennoki-koelentojen perusteella ollaan päästy täysin perille uuden mallin lento-ominaisuuksista ja tarpeelliset korjaukset tehty, rakennetaan kone normaalikokoon. Lennoki-rakentaminen ei siis vain ole hauskaa ja mielenkiintoista askartelua, vaan myös perehtymistä ilmailutieteen alkeisiin. Mitä suurta merkitystä suurvaltiot antavat pienoismallien suunnittelemiselle ja rakentamiselle selviää heti tarkastellessamme viime vuosien ilmiöistä kehitystä tällä alalla. Esimerkkinä mainittakoon että ainoastaan Berliinin kaupungissa on lähes 50.000 kerholaista ja toimii siellä 250 valtion kustantamaa opettajaa. Lennokkiharrastus meidän maassamme ei ole vielä lähimainkaan saanut sellaista jalansijaa kuin useassa muussa maassa, mutta todisteena siitä, että se meilläkin on heräämässä, olivat viime sunnuntaina Helsingin Messuhallissa pidetyt kilpailut joissa itse Tasavallan Presidentti starttasi ensimmäisen lennokin.

Kun nyt Tervakosken Lennokkilai-vue alkaa toimintansa, tapahtuu se melko vaatimattomissa olosuhteissa koulun käsityöpajassa. Kuten kaikki ymmärtävät

vaatii toiminta vaatimattomissakin puitteissa jonkin verran varoja materiaalin, piirustusten sekä kirjallisuuden ostoon, joten kaikille tervakoskelaisille on varattu tilaisuus avustaa tätä nuorisoa kehittävä ja isänmaallista toimintaa liittymällä jäseneksi kerhoomme. Lennokkilai-vueen ohjelmassa on m. m. kilpailujen järjestäminen, joiden avulla ylläpidetään harrastusta kerholaisten keskuudessa ja innostetaan heitä uusiin yrityksiin ja samalla yleisö voi seurata kerhon toiminnan sekä rakentajien taidon kehitystä. Tämän ohella suunnittelee kerho myös suuren liitokoneen rakentamista, jotta kerholaiset pääsisivät itsekin ylläilmoja tutkimaan, kuitenkin on tämän suunnitelman toteuttaminen vielä tulevaisuuden varassa johon tuen Lai-vueen toistaiseksi sangen laihasta kukkarosta.

Arvoisa yleisö, liittymällä kannattavaksi jäseneksi uuteen kerhoomme ja lukuisasti käymällä seuraamassa kerhon järjestämiä kilpailuja tuette ja avustatte Tervakosken Lennokkilai-vueen toimintaa.

PIKKU-JOULUJENSA

ajan määräämisen ja ohjelman laatimisen parissa ovat seurojemme johdot häärineet viime viikkoina. Aikamäärä lienee jokseenkin varmaa kaikkien kohdalta, mutta ohjelman suhteen ei tietenkään kaikki vielä ole kovin varmaa. Mikäli olemme onnistuneet saamaan tietoomme ovat seurojen jäsenillat seuraavassa järjestyksessä: V. P. K. on aikeessa pitää iltansa jo t. k. 22 p:nä. Lotat ja Sk. sitä seuraavana sunnuntaina, eli 29 p:nä. Pato, jonka huolena ja samalla mieluisana velvollisuutena on ollut jäseniltamansa yhteydessä pitää kutsuvieraina yhteisömmen eläkevanhukset sekä eräitä yhtiön johtoon kuuluvia henkilöitä, on aikeissa pitää tämän aina miellyttäviä muistoja jättäneen illan joulukuun 13 p:nä. Kun iltojen ohjelmat ovat vielä keskeneräisiä emme niistä tällä erää mainitse, vaan piütämme niihin myöhemmin.

Saapunut:

S u o l a k u r k k u j a
ja hyviä
S i l a k o i t a

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r. l.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Orleanssin neitsyt

ANGELA SALLOKER

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina
klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa,
muilta Smk. 5:—.

KOTIMAINEN FILMI

Kaikenlaisia vieraita

näytetään keskiviikkona ja torstaina t. k.
11. ja 12 p:nä klo 19,30.

Pääsy: aikuisilta 5:—, lapsilta 2:—,
myös Klubin jäseniltä.

Täten ilmoitan avanreeni

Kangas- ja Lyhyt- tavaramyymälän

N A P I A L A S S A

jossa hyvällä tavaralla ja monipuolisella valikoimalla toivon voivani arv. yleisöä palvella.

Paitsi kankaita on varastossani runsas kokoelma valmiita pukuja ja päällystakkeja.

VERNER H. LAAKSO

Riihimäki ja Napiala.

Etelä-Janakkalan Maamiesseura
järjestää 2 päiväiset

lypsykurssit

Vähikkälän Sokossa maanantaina
9. 11. 36. klo 16.

Kurssimaksu 5:—.

V. P. K:n

Yleinen kokous

pidetään marraskuun 22 päivänä
klo 14 Kalustohuoneessa.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

H a l l i t u s .

Tervakoskella marraskuun 7 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 46.

LAUANTAINA 14 p:nä MARRASKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:15 ” ” 20:08

” 21:39 ” ” 23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— KANSAKOULUMME tavanmukainen kuunteluviikko on marrask. 16—21 p:nä, joka täten asiaa harrastaville tiedoitetaan.

Tervetuloa!

— SOKEAIN KUKKAA à 1 mk. ja Sokeain kirjemerkkiä à 50 p. myydään paikkakunnallamme n. k. „sokein viikolla” marrask. 15—22 p:nä.

Ostamalla niitä helpoitatte osaltanne maamme sokeiden taloudellista asemaa.

— VÄENKIRJOITUS pidetään Tervakoskella, Yhtiön konttorissa tämän kuun 17 p:nä klo 13 ja kehoitetaan kaikkia, joiden kodeissa väenmuutoksia on tapahtunut, tai muita kirkollisia asioita on, tuomaan ilmoituksia tähän tilaisuuteen.

NUMEROTIETOJA JANAKKALAN KUNNAN KÖYHÄINHOITOMENOISTA VIIME VUOSINA.

Julkaisemme alla olevassa eräitä numerotietoja, joista jokainen lukija saattaa seurata köyhäinhuoitomenojen kehitystä Janakkalan Kunnassa:

Vuosi	Köyhäinhuoidon menot	Veroäyrin suuruus
1928	483.300:88	3:25
1929	577.513:38	3:50
1930	559.906:39	3:50
1931	590.508:96	3:75
1932	688.603:70	3:50
1933	789.553:95	4:50
1934	806.386:15	4:50
1935	854.931:70	4:50

Yllä olevassa kiintyy huomio erikoinen siihen, että kuntamme huoltomenot v. 1935 ovat korkeimmillaan, vaikka pulaaika mainittuna vuonna jo oli sivuutettu. Työttömyyslautakunnalla ei enää v. 1935 ollut mitään tehtävää, vaan päinvastoin oli muutamilla työaloilla jo havaittavissa pientä puutetta työntekijöistä. Kuluvana vuonna, siis 1936 ovat palkat monilla aloilla jo huomattavasti nousseet ja suoranaista puutetta työvoimasta on havaittavissa esimerkiksi metsätoissa, joissa urakkapalkat ovat pula-ajan palkoista nousseet jopa 50 prosentilla. Tästä huolimatta tulevat köyhäinhuolto- eli huoltomenot, mikäli olemme kuulleet, tänä vuonna, eli v. 1936 vielä ylittämään vuoden 1935 ennätysmäärän.

Huoltoa täytyy aina harjoittaa niiden kuntalaisten kohdalla, jotka suuren perheen, korkean iän tai sairauden tähden eivät ilman yhteiskunnan auttavaa kättä tulisi toimeen.

Nämä numerotiedot oikeuttavat meidät kuitenkin määrätynlaisiin mieteesiin, joihin palaamme seuraavassa numerossa.

Veronmaksaja.

LIIKUNNAN TARPEESTA JA AAMUVOIMISTELUSTA.

Näinä syksyn pimeinä ja kosteina aikoina kaikenlaiset lääkkeet ja rohdot tekevät hyvin kauppansa, mutta siitä huolimatta kaiken maailman taudit ja vaivat tarrautuvat meihin, tai ovat ainakin alituisena uhkana terveydellemme. Tällöin on hyvä muistaa varsinkin niiden, jotka eivät esim. ole halukkaita muunlaista terveysliikuntaa suorittamaan, että viiden minuutin päivittäinen aamuvoimistelu saattaa suurelta osalta korvata terveydellemme niin tuiki tärkeän ja välttämättömän liikunnan tarpeen. Olisi aika vähitellen jo niidenkin, jotka tylsästi suhtautuvat oman ruumiinsa koneistoon alkaa ajatella, että ei heidänkään elimistönsä ajanmittaan voi pysyä kunnossa pelkillä keinotekoisilla lääkkeiden käyttämisillä, vaan että heikko tai häiriintynyt terveys vaatii luonnollisimpia tervehtymiskemoja. Henkilöt, jotka eivät ole oppineet luottamaan omakohtaiseen, liikuntaurheilun tarjoamaan apuun, menevät esimerkiksi päänsäryn sattua tavallisesti lääkärin luo valittaen, että tämä päässä ei käy. Joissakuissa toisissa on ehkä alinomainen yskä, eivätkä he voi muuta uskoa, kuin että keuhkot tässä nyt ovat korjattavat eivätkä mitkään muut. Molemmissakin tapauksissa varsinaiset viat voivat olla kaukana niistä paikoista, missä häiriöt ilmenevät; tahi sitten syyt eivät ensinkään ole paikallisia, vaan ovatpa vaikkapa verenkierron joutuneet epäkuuntoon, tai ainevaihdon yleensäkin josakin suhteissa virheelliset, hermostot häiriintyneet tai mahdollisesti muita samantapaisia vikoja.

Terveysvoimistelun tarkoituksena on estää paikallishäiriöiden syntyminen elimistössä siten, että yleiskunto pidetään hyvänä, tai helpottaa jo ilmenneiden häiriöiden parantumista saattamalla yleis-

tila tasapainoon. Tästäpä syystä voikin käydä niin, että samat voimisteluliikkeet, jotka joiltakuilta parantavat päänsärlyn tai muun pakotuksen, ne voivat toisessa henkilössä edistää yskän tai ruuansulatushäiriöiden parantumista.

Kaikissa tapauksissa niiden joilla on liian yksipuolinen ruumiillinen tai henkinen työ, on syytä joka päivä ainakin muutamilla ruumiin yleiskuntaa piristävillä liikkeillä huolehtia siitä, että koneisto ei aivan vähistä syistä joudu epäkuntoon. Voimisteluohjelman ei tarvitse olla laaja, ainoastaan muutamia sopivasti valittuja liikkeitä, jotka kerran opittua menevät ikäänkuin automaattisesti, vaikkapa vielä muita asioita ajatellen. Pääasia on, että ruumista jonkun verran vatkataan niin, että jokainen ruumiinosa päivittäin saa vaikkapa vain edes vähemmänkin sille niin tarpeellista liikuntaa.

— SUOMEN LIPPU. Klubin nimien on postietuantia vastaan saapunut pieni Suomen lippu. Kun Klubin johtokunta ei ole tällaista lippua tilannut, pyydetään tilaajan noutamaan lippu hra V. Uutulta.

— UKKO saanut koe-championin arvon ja päässyt edustamaan maatamme Suomen ja Ruotsin välisissä ajokoirien maaottelussa.

Ennen tätä oli hra F. Dahlstedtin omistama Ukko saanut läpäistä pari tulikoetta. Ensimmäisen kerran Kouvolassa missä Suomen Kennelklubi piti ensimmäiset kokeet pari viikkoa sitten ja missä Ukko sai ensimmäisen palkinnon pisteäärällä 89,12.

Turussa oli viikko sitten toiset kokeet ja niiden sekä aikaisempien tulosten perusteella Ukolle sitten lankesikin tämä edustusosoikeus. Miten sitten käynee vieraalla maaperällä nähtäneehän jo tätä luokiessamme päivän sanomalehdistä.

— TASAVALLAN PRESIDENTTI TERVAKOSKELLA. Tänään saapui Tasavallan Presidentti seurueineen Tervakoskelle käydäkseen iltapäivällä ja mahdollisesti myös sunnuntaina jänismetsästyksellä Tervakosken mailla. Myös Pääjohtaja Risto Ryti ja Vuorineuvos G. Serlachius saapuivat tilaisuuteen.

Kun Herra Presidentti on saapunut yksityisenä vieraana, ei kylän eikä suojeluskunnan puolesta ole ryhdytty minkäänlaisiin vastaanottotoimenpiteisiin.

ILMOITUKSIA.

Suuret kansalliset PAINIKILPAILUT

järjestää Tervakosken P A T O huomenna sunnuntaina
Tervakosken Seurahuoneessa.

Kilpailuihin osallistuu maaottelu- ja Olympialais-valiomiehiä. Muun muassa Olympialais-hopeamitali-mies

„JAMMU” NYSTRÖM

H. A. K:n Kinnunen,
H. P. M:n Lampi,
„Virin” Reine,
H. P. V:n Vainio,
I. K:n Rahko, j. n. e.

Sarjat:

alle 56 kg, vapaapaini,
Kreik. Room.
alle 61 — 66 — 72 — 79
sekä alle ja yli 87 kg.

Päiväpainit klo 14.

Iltapainit klo 19.

Pääsymaksut:

Päiväpainit 5:—, Iltapainit 7:—, Yhteislippu 10:—.

Tanssia

JA — MA — KA soittaa.

Äänielokuva

Folies Bergere

Maurice Chevalier — Merle Oberon
Näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19,15.

Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19

URHEILUKUVIA.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa,
muilta Smk. 5:—.

Saapunut:

S u o l a k u r k k u j a
ja hyviä
S i l a k o i t a

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r. l.

UUDESTI SYNTYNYT IHMINEN on se, joka on saanut nauttia „Aroma” terveyskylvyistä. Se on aine, joka 85 C muuttuu höyryksi ja hengityksen kautta höyrynä tunkeutuu vereen ja sisäelimiin, vaikuttaen verta puhdistavasti ja bakteereja hävittävästi. „Aroma” on lääkärin valvonnan alaisena kokeiltu ja on sen vaikutus ehdottomasti parantava ja virkistävä. Jokainen saa „Aroma” terveyskylvyn maksutta kokeiltavakseen käyttöohjeineen liittämällä tilaukseensa Smk. 6:— pakkaus- ja lähetyskululuja varten. Aroman maksuton jakelu yleisölle on jätetty tehtäväksemme

MAINOSTOIMISTO, SALO.

— PADON KANSALLISISSA painikilpailuissa, jotka ovat huomenna, muodostuu sarja alle 72 kg hyvin korkeatasoiseksi. Mukana on m. m. maamme tämän hetken kaksi aivan huippuluokan miestä nimittäin Helsingin Atleettiklubin J. Kinnunen ja Kouvolan Painijain Mauno Latosuo. Näiden loistopainijoiden lisäksi on sarjassa ilmoittautunut vielä m. m. Riihimäen Voima-Veljen Ketovainio, Padon Autio y. m. yhteensä 9 miestä.

Sarja alle 61 kg. on myöskin miesluokainen. Tämän sarjan osanottajista mainittakoon Helsingin Atleettiklubia edustavat veljekset Schik, Helsingin Paini-Miehiä edustava Katajisto, Mäntän Piilinen y. m.

66 kg. sarjassa on tasaista joukkoa. Molemmat raskaimmat sarjat ovat mieskyyhemmät, mutta niiden arvoa nostavat kuuluisat ja tunnetut nimet kuten monikertainen maaottelu- ja olympialaismies J. Nyström ja Helsingin Paini-Miehiä edustava N. Lampi. Kilpailussa on vielä vapaapainia sarjassa alle 56 kg.

Kaikkiaan on kilpailuihin ilmoittautunut 30 miestä, joten kilpailuista muodostuu aivan tarpeeksi asti jännittävää seuraamista, Siis Seurahuoneessa tava-taan!

Tervakoskella marraskuun 14 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA 21 p:nä MARRASKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:15 ” ” 20:08

” 21:39 ” ” 23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— 70 VUOTTA täytti täällä viime keskiviikkona nti Miina Stenholm. Nti Stenholmia kävivät hänen merkkipäivänään onnittelemassa entiset työtoverit ja ystävät ja joutui hän myöskin huomatuksi yhtiömme paikallisen johdon taholta.

Yhdymme puolestamme myöhästyneenä onnittelemuihin.

— POSTIKORTTEJA à 1:— myydään Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistyksen hyväksi. Kortit ovat jouluaiheisia, sirotekoisia. Niitä ostamalla edistätte hyvää asiaa.

— PIKKU-JOULUJEN sarjan aloittaa meillä seuroistamme V. P. K. ensinnä, sillä jäsenillemme lähettämiensä kutsukorttien mukaan viettää mainittu seura iltaansa jo huomenna, sunnuntaina Seurahuoneessa. Seuraavana sunnuntaina on Lotta- ja Suojeluskuntaväen. Ja sitten lähempänä joulua — no siitä mainitseminen jääköön vielä tuonneemmaksi.

Kunnallisvaalit lähestyvät.

Edellisessä Tervakosken Kaiussa selitettiin kuntamme köyhäinhuoitomenojen kehitystä, joka kehitys on sikäli erikoislaatuinen, että menot nousevat sitä myöten kuin ajat paranevat. Nyt kysyyne joku, mistä tämä johtuu? Se johtuu monestakin syystä, mutta ennen kaikkea siitä, että meillä kunnalliskomennossa yleensä ja köyhäinhuitolautakunnassa erittäinkin on epäteviä ja epäluotettavia voimia edesvastuullisissa asemissa.

Tunnettuahan on, että entinen kunnankamreeri joutui väärennyksestä linnaan menettään kansalaisluottamuksensa. Väärennyksen hän suoritti köyhäinhuitolautakunnan sihteerin ja kunnankamreerin ominaisuudessa. Miestä ei meinattu millään saada pois toimestaan ja asunnostaan, vaikka tuomio jo oli langetettu.

Ensi vuoden alusta on kuntamme huolto- eli köyhäinhuitolautakunnan esimiehenä henkilö, joka hänkin on istunut linnassa köyhäinhuitorötöksestä, mutta nyt kun kansalaisluottamus juuri ja juuri on saatu takaisin, kelpaa hän jo kunnanvaltuuston enemmistön mielestä erinomaisesti uuden huoltolautakunnan paikalliseksi puheenjohtajaksi.

Muutama vuosi sitten eroitettiin muuan köyhäinhoidon piirimies vääriin käytöksen tähden köyhäinhoidon piirimiestehtävässään. Nyt näkyy mainittu mies jo olevan vaaliliitossa B Janakkalan kunnanvaltuuston nykyisen enemmistön listalla lähestyvissä vaaleissa. Edellisessä valtuustossa oli huomattavan verokavaluksen tehnyt henkilö enemmistön riveissä. Tämä mies oli niin makea, että hänet hyväksyttiin seuraavissakin vaaleissa vaaliliitoille, mutta ei läpäisyt.

Nykyään istuu valtuustossa enemmistön riveissä henkilö, joka pirturötös-

ten tähden on eroitettu toimestaan ja sakotettu Kihlakunnanoikeudessa. Samalla henkilöllä näkyy edelleen olevan luottamusta B-vaaliliiton piireissä, koska hän nytkin on ehdokaslistalla.

Kun edesvastuullisissa asemissa olevat henkilöt ovat semmoisia, kuin ylläolevasta selviää, ei ole ihme, että kunnalliskomento ei siedä Janakkalassa tiukempaa arvostelua, ja että veronmaksajalta vuosi vuodelta kiristetään yhä enemmän rahaa. Luottamusta nauttikoot henkilöt, joiden kilpi on puhdas ja kirkas. Älä siis äänestä vaaliliittoa B, sillä sen vaaliliiton listoilta löydät juuri semmoisia henkilöitä, joiden maine ei ole tahrauton, tai jotka suosivat linnassakävijöitä ja rötöstentekijöitä. Näiden varassa ei tervettä kunnalliselämää voida kehittää.

Veronmaksaja.

PADON KANSALLISET PAINIKILPAILUT.

Hj. Nyström ylivoimainen raskaassa sarjassa, mutta J. Kinnunen välisarjassa korjasi silti kunniapalkinnon kovemman vastuksen perusteella.

M. Koskinen sai parhaana oman seuran painijana paininystävien lahjoittaman kiertopalkinnon.

Parikymmenvuotisen tauon jälkeen järjesti Pato täällä viime sunnuntaina kansalliset painikilpailut joihin osanottajia oli tyydyttävästi, joukossa eräitä huipuluokankin miehiä. Toisaalta on kuitenkin myönnettävä, että kilpailujen taso ei noussut niin korkealle kuin ennakkoilmoitusten perusteella olisi odotettu. Esimerkiksi välisarjasta, josta odotettiin kilpailujen kohokohtaa, oli ilmoittautuneista jäänyt pois useita m. m. Riihimäen V.V. Ketovainio sekä eräitä muita, joten sarjaan yhdeksän ilmoittautuneen sijaan jäi vain neljä miestä. Poisjääneistä huo-

limatta herätti tämä sarja silti enemmän huomiota, sillä kohtasihan tässä toisensa kaksi huippuluokan painijaa: HAK:n J. Kinnunen ja Kouvolan Painijain M. Latosuo. Näiden keskinen kilpailu muodostuikin melko lujaksi ja tasaväkiseksi, joskin Kinnunen sen kiistattomasti ratkaisi hyväkseen. Padon Autio, jota jo olemme painipiireissä tottuneet pitämään varsin huomioonotettavana tekijänä palkintosoja ratkaistaessa, ei näiden seurassa tällä kertaa paljon painanut, vaan seljättivät sekä Kinnunen että Latosuo hänet nopeasti. Pitkäaikainen harjoittelemattomuus on vienyt pojasta kovuuden, jota tällaisissa otteluissa kaivataan. Tämän sarjan toinen osanottajamme Laakso oli tällaiseen seuraan aivan liian „vihreä”. Raskaassa sarjassa herätti paremminkin hupia kuin mielenkiintoa „Jammun” kevyt vastustajien käsittely vaikka eivät nämäkään varsin turhia miehiä olleet. Höyhen- ja kevytsarjassa muodostuivat ottelut melko tasaväkisiksi. Edellisessä herättivät huomiota veljekset Schick hyvin tilanteisiin mukautuvalla painillaan. Pojat eivät väkisin raastaneet eivätkä junnanneet, vaan toimittivat vastustajansa heille ominaisella sulavuudella harteilleen. Padon Kivipaasi otteli tässä sarjassa hyvin, on kovuutta tarpeeksi, mutta ei ole vielä siksi teknillinen, että kykenisi voittamaan enemmän kehittyneitä kilpailijoita. Järjestävän seuran Koskinen tunki itsensä toiseksi sarjassaan. Poika on taidokas ja nopea ja tekee pian selvän heikommista, mutta ei omaa tarpeeksi malttia joutuessaan tasaväkistä tai parempaansa vastaan vaan häviää usein liiallisella hosumisellaan sellaisiakin otteluja, missä hänellä olisi mahdollisuuksia — ei kai pieni „taktikointi” joskus tekisi pahaa, joskin reipasta painia katseleekin mielellään. Keskisarjassa oli Mäntän Valkama parempi kuin päältä nähden olisi otaksunutkaan. Padon Ahonen paini tällä kertaa vapaata (56 kg. sarj.) ja oli yhden ottelun jälkeen, jossa ei vielä taitavuutta saannut selville, sarjan voittaja.

Kilpailut sujuivat järjestelyiltään hyvin. Yleisöä oli kohtalaisesti, joskin parempaakin kannatusta olisi toivonut. Seuraaviin kilpailuihinsa seura saa jo varmasti enemmän parempia kilpailijoita ja sen mukaan myöskin enemmän katsojia.

Kilpailujen tuloluettelo muodostui seuraavaksi:

Kärpäsarja, vapaapaini: 1) J. Ahonen, 2) P. Tuominen.

Höyhensarja: 1) E. Schick HAK 2 miinuspist. 2) J. Schick HAK —4 3) A. Ahvenainen LA —5,

Kevytsarja: 1) A. Rahko IK —0 2) M. Koskinen TP —3 3) E. Mäkinen RVV —6.

Välisarja: 1) J. Kinnunen HAK —1 2) M. Latosuo KP —3 3) O. Autio TP —6.

Keskisarja: 1) E. Valkama MU —0

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

STRADIVARI

Gustav Fröhlich — Sybille Schmitz

Näytetään lauantaina ja maanantaina klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Huutokauppa.

Omistajan kuoleman johdosta toimittavalla julkisella huutokaupalla, joka perjantaina kuluva marraskuun 27 päivänä kello 9 aloitetaan Janakkalan pitäjän Melkkolan kylässä, Rauhalassa, Koivulan tilalla, myydään huone- ja talouskaluja, käynti-, pito- ja liinavaatteita ynnä muuta. Seuraavana päivänä, lauantaina marraskuun 28 päivänä, kello 9 alkaen jatketaan huutokauppaa samassa kylässä olevalla Eväsojan tilalla, jossa myydään edellämainittu KOIVULAN TILA, joka sijaitsee Ryttylä — Tervakoski tien varrella 6 km. etäisyydellä Ryttylästä ja 2 km. etäisyydellä Tervakoskelta ja on pinta-alaltaan 0,835 ha. Tilalla on kahdet parihuoneet käsittävä asuinrakennus ja taiteelliset talousrakennukset. Samassa tilaisuudessa, niinkään huutokaupalla, myydään 1/2 km. mainitusta valtiesta, hyvän tien varrella, oleva EVÄSOJA NIMINEN TILA, jonka pinta-ala on 49,07 ha. ja jolla on hyvässä kunnossa oleva 5-huoneinen asuinrakennus ja kaksi huoneen ja keittiön käsittävää asuinrakennusta, tiilestä rakennetut talli ja navetta, sekä hyväkuntoiset puusta rakennetut muutkin talousrakennukset. Viljelyn maan pinta-ala noin 15 ha. ja lisäksi on viljelyskelpoista maata. Metsää on myytäväksikin. Tilojen hinnan maksuehdoista ilmoitetaan lähemmin paikalla ja pidättävät myyjät tunnin mietintöajan tarjousten hyväksymistä varten. Senjälkeen myydään maatalousirtaimistoa, kuten hevonen, 2 lehmää, puimakone, öljymootori, kylvökone, rekiä, rattaita y. m.

Turengissa, marrask. 10 p:nä 1936.

L. M. OJALA.

Pyydetty toimitusmies.

2) V. Poikolainen RVV —3 3) A. Puurunen VV —6.

Raskassarja (yhdistetty): 1) Hj. Nyström HAK —0 2) U. Vento LA —3 3) B. Flodström HPV —6.

Sotavanhus- Arpajaiset

PÄÄVOITTO SMK.

500,000:—

joka

kahdeksas arpa voittaa.

■ Kaikki voitot valtion palkinto-obligatioita.

Mitkään muut suurarpajaiset eivät tarjoa tällaisia etuja.

■ Arvonta on jo tammikuun 7 p:nä.

Arvan hinta 100.— mk. 20 arpa saa 10% alennuksella.

■ Perustamalla 20 arvan osakeyhtiötä saadaan siis kaksi arpa ilmaiseksi.

Sotavanhusarpoja saa vähittäismaksullakin.

Pyyttäkää selostusvihkosia. Ryhtykää heti keräämään arpatilauksia Kauppaliikkeille ja kirjakaupoille annetaan arpoja myytäväksi.

Käyttäkää allaolevaa arpatilauskaavaketta.

SOTAVANHUSARPAJAISET,
Helsinki, Kaisaniemenk. 4.

Lähetäkää ..... kpl. Sotavanhusarpoja. Arpojen hinta Smk. ....
sekä 4- mk. postikuluihin seuraa ohella.

Nimi ja osoite .....

Singerin

OMPELU- ja LEIKKUUKURSSIT

alkavat Tervakoskella, Seurahuoneessa, tiistaina marrask. 24 p:nä 1936 klo 10.

Kursseilla opetetaan tekemään ompelukoneella kaikenlaista koruompelua, parsimista ja paikkaamista, sekä liinaompelua Singer-apulaitteita käyttäen.

Huom! Ryijyn valmistus ompelukoneella.

Opetusmaksuton.

Osanottajia pyydetään ilmoittautumaan edustajallemme R. Peltoselle, Turenki, tai kurssipaikalla kurssien alkaessa.

SINGER SEWING MACHINE
COMPANY.

Tervakoskella marraskuun 21 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIUN LISÄLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA 21 p:nä MARRASKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

— TASAVALLAN PRESIDENTTI kävi, kuten viime numerossamme mainitsimme, vierailulla Kreivi Vitzthum'in luona viime lauantaina ja sunnuntaina, ollen kumpanakin päivänä jänisjahdissa.

Lauantaipäivänä sateli vettä ja lumiräntää, joten sää ei ollut edullinen metsästystä varten ja tulos olikin sen mukainen. Ajo tapahtui Joensuun mailla, jossa jäniksiä pitäisi olla runsaasti, mutta yksi ainoa saatiin jalkeille ja katkonaisen ajon jälkeen pääsi eversti Kekoni ampumaan sen.

Sunnuntaiksi oli sää muuttunut paremmaksi ja jo varhain aamulla lähti metsästyssseurue Jurvin maille. Kesti vähän toista tuntia ennenkuin saatiin jänis jalkeille.

Ajo oli käynyt noin neljänneksentunnin kun jänöjussi sattui sivuuttamaan Presidentin noin 60—70 metrin päästä. Vaikka vauhti oli hyvä ja suurta sivuttainen, kaatoi Presidentti jäniksen hyvin tähdätyllä laukauksella. Heti sen jälkeen alkoi toinen ajo, joka kesti puolitoista tuntia. Lopulta joutui jänis Eversti Kekonin eteen, joka kaatoi sen. Noin puolen tunnin haun jälkeen alkoi kolmas ajo, joka sen kesti lähes pari tuntia ja siitä kaatoi Vuorineuvos Serlachius jäniksensä. Jäniksiä oli runsaasti, sillä ajojen kuluessa sattui parikin jänistä koirien eteen ja vähän aikaa ajoi kumpikin koira jänistään. Päivän olessa vasta puolivälissä oli metsästys lopetettava, sillä Presidentti tahtoi vielä nähdä vähän Tervakoskeakin.

KAIKKI SAAVAT KOKEILLA MAKSUTTA „Aroma” terveyskylpyjä, joka höyryksi muutettuna erikoislaitteen välityksellä hengityksen kautta imeytyy vereen ja sisäelimiin. Nuhaa, flunssaa, reu naattisia pakotuksia, päänsärkyä y. m. vastaan on „Aroma” terveyskylpy erittäin sopiva. Sitä jaetaan nyt kauttamme maksutta kaikkine ohjeineen jokaisen kokeiltavaksi. Tilaus tulee seurata Smk. 6:— pakkaus- ja lähetykskuluna.

MAINOSTOIMISTO, SALO.

Mitä tapahtuu Tervakoskella t. k. 29 päivänä.

Nyt on meillä vastaus tähän kysymykseen, joka lienee askarruttanut monen „Kaiun” lukijan mieltä. Tapahtuu sellainen yllätys että silloin esitetään kotimainen suurelokuva „VMV 6” vapaasti kaikille eikä vain Klubin jäsenille. Tämä arvokas äänielokuva, jota pidetään yhtenä kaikista parhaimpina, mitä Suomessa on valmistettu, on siitä merkittävä, että siinä esiintyy m. m. syntyperäinen tervakoskelainenkin valkoisella kankaalla. Tämän filmin esitys on aivan ylimääräinen ja sitä saavat siis kaikki, paitsi ei lapset, tulla katsomaan maksuttomasti. Tervakoskella ja sen ympäristössä on varmasti useita, jotka eivät ole suomalaista äänielokuvaa nähneet, nyt on heillä siihen tilaisuus.

Tämä ainutlaatuinen vapaa esitystilaisuus on koetettu järjestää juhlavamaksi kuin tavallinen elokuvanäytös. Aluksi soittaa Tervakosken torvisoittokunta ja hra Väinö Helle lausuu tervehdyssanat ja lopuksi agr. Johannes Kaltio puhuu kunnan talouselämän järjestelystä.

Uskomme että tilaisuus kerää yleisöä juhlasalin täydeltä, mutta lisäpaikkoja on varattu suurtakin tungosta varten. Tämä elokuva näytetään vain tämän ainoan kerran, joten lapsia ei voi tilan vuoksi päästää sitä katsomaan.

Sis t. k. 29 p. klo 18,30 Seurahuoneelle!

KIITOS.

Sydämellisesti kiitän Ystäviäni, Työtovereitani, T.O.Y:n Johtajaa, Insinöörejä, Kamreeria, Paperimestareita ja koko Alakonttorin henkilökuntaa minulle osoittamastanne suuremmoisista yllätyksistä täyttäessäni 70-vuotta. Jumala kaiken palkitsee.

Tervakoskella 18. 11. 36.

Miina Stenholm.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPAAN r. l. otetaan

naisharjoittelija

(paikkakuntalainen). Todistukset suosituksineen pyydetään jättämään ennen 25 p. marraskuuta kaupan konttoriin.

Hallitus.

ASTMAA SAIRASTAVIA sekä vaikeampia reumatismisairaita otetaan hoitoon Santalahden Parantolaan os. S a l o. Parantolalla on oma lääkäri.

Joulu lähestyy!

Tilatkaa pukimenne ajoissa. Ne saatte parhaiten

Vaatturi
LAURI LAHTISELTA
Napialasta

Suojeluskunta!

Huomenna, sunnuntaina, koko sk:n harjoitus alkaen kello 8. Aamiainen kello 10:45. Kello 11:15 partioittain suunnistamisharjoitus, johon myös Lotat osallistuvat.

Ikämiehille ja veteraaneille oma ohjelma.

Kokoontuminen Seuralla. Kaikki ehdottomasti mukaan.

Paikallispäällikkö.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 48.

LAUANTAINA 28 p:nä MARRASKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

" 10:29 " " 12:40

" 18:15 " " 20:08

" 21:39 " " 23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

" 16:10 " " 17:58

" 18:35 " " 20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— JUMALANPALVELUS pidetään Tervakoskella huomenna, I adventtina klo 14. Sarnaaa pastori Hiden.

— RIPPI ja HERRAN P. EHTOOLLINEN on kirkossa I adventtina, jolloin jumalanpalveluksessa laulaa yhdistetty kirkkokuoro.

— HARTAUSHETKI on kansakoulussa keskiviikkona 2 p:nä jouluk. klo 19. Puhuu Orpokotiyhdistys Siunaukselan matkapuhuja T. Tuomola.

— AVIOLIITTOON VIHITTY hra Viljo Salonen Sauvalasta ja nti Helvi Laakso Tervakoskelta.

Etelä-

Janakkalalainen, ajattele kukkaroasi!

Tässä lehdessä on jo pariinkin otteeseen tehty selvää jouluk. 4 p:nä pidettävien kunnallisvaalien tärkeydestä erikoisesti kunnan suhteettomasti kohonneiden huoltomenojen kohdalta. Allekirjoittanut tahtoi kosketella kysymystä vielä eräältä, meille etelä-janakkalaisille tärkeältä puolelta. Tunnettua jokaiselle on että nykyisen kunnanvaltuuston enemmistön valtakautena on „turenkilaisuuden” suosiminen ollut aivan silmiinpistävä. Etelä-Janakkala on, huolimatta siitä että kunnan suurin liikekeskus on Etelä-Janakkalassa, jäänyt aivan lapsipuolen asemaan muussa, kuin verotuksessa, siinä se on aina saanut löytää miehen mitan.

Ottakaamme nyt esimerkiksi tuo ainainen surun lapsi Janakkalan Sähkö, johon kunnan varoja on rytkästi kiinnitetty. Miten moni etelä-janakkalainen asukas nauttii sen tuottamasta hyödystä muuta kuin veronlisäyksenä. Emme tahdo kieltää Janakkalan Sähkön tarpeellisuutta, mutta yleistää yrittystä kunnalliseksi silloin kuin runsas kolmannesta kunnanasujamistosta ei sen tuottamasta hyödystä nauti, se oli harhaan osunut ja meidän Etelä-Janakkalan asujien etuja loukkaava päätös.

Saada Turengille urheilukenttä, „kunnallinen urheilukenttä”, on samaa korkeata kunnallispolitiikkaa, joka nykyiselle kunnanvaltuuston enemmistölle on niin ominainen. Turengin liepeille, eräälle liejuiselle suolle, on ostettu kunnan varoilla alue, johon jo on hautautunut lähes satatuhatta ja vielä kukaan ei siellä ole hahmoakaan urheilukentästä. Mitä meitä Etelä-Janakkalan veronmaksajia liikuttaa Turengin urheilukenttä, jonka kustannuk-

set ovat poissa meidän taskustamme. Laittakoot turenkilaiset itse itselleen urheilukentän, sehän on tarpeellinen ja tärkeä jokaisessa isommassa yhteiskunnassa ja avustakoon kuntakin hyvää asiaa kohtuullisilla määrärahoilla, sitä emme pidä pahana, mutta että kunnan varoja käytetään vain yhden kylän hyväksi tämän tarvitsematta panna rikkaa ristiin, se on jo vain Janakkalassa mahdollista.

Hupainen noin 50000:— markan menetys pari kolme vuotta takaperin oli kunnanvaltuuston ajatus tehdä Turengista taajaväkistä yhdyskuntaa. Asemakaavamittaukset ja punnitukset nielivät tuon summan, joka kaiken järjen mukaan olisi kuulunut turenkilaisille, mutta joka joutui meidän etelä-janakkalalaistenkin maksettavaksi. Lükuttaako se meidän kylmää takkiammeakaan onko Turenki se vaatimaton kylä mikä se on vai taajaväkinen yhdyskunta?

Tämän lehden ahdas tila ei salli luetella useampia esimerkkejä, mutta riittänevät nämäkin. Eivätkö nämäkin esimerkit saane meitä etelä-janakkalaisia hereille. Äänestämällä nykyistä kunnanvaltuustoenemmistön ajatussuuntaa tuet tällaisia suhteettomuuksia. Nykyisen kunnanvaltuuston aivot työskentelevät Turengissa ja vaaliliitto B edustajaehdokkaat ovat valmiit lyömään asiat kimmi. Etuihin siis kuuluu äänestää Etelä-Janakkalan ehdokkaita, jotka eivät ole Turengin aivotrustin määräyksen alla vaan jotka ajavat myöskin etelä-janakkalalaisen etuja. Katso vaalilippua ja näet että siinä on puhdas Etelä-Janakkalan lista ja silloin turvaat kukkaroasi.

Palkannauttija.

TERVAKOSKEN KAIJUN
TOIMITUKSELLE.

Lehdessänne on parissa viimeisessä numerossa käsitelty Janakkalan kunnan asioita tavalla joka kaipaa oikaisua, vaik-

ka se onkin vaalitaistelun merkeissä lehteenne otettu.

Köyhäinhuolto- ja avustustien kasvamiseen on useampia syitä. Ne ovat seuraavat: Pula-ajan alkuaikoina söivät työläiset ensin vanhat säästönsä ennenkuin turvautuivat kunnan avustukseen. Toinen syy että pula-aika painoi palkkatason niin alhaiseksi että köyhäinavuntarve esiintyi heti kun työt loppuivat varsinkin tilapäisten sekatyöläisten kuten metsätyöläisten keskuudessa. — Tervakoskella, jossa työtä vakinaisille työntekijöille on koitettu järjestää ei tätä seikkaa tunneta. — Kolmas syy on että kunnan suoritukset vieraille kunnille suoritettavissa köyhäinhuotomenoissa, jotka riitelyjen johdosta ovat viivästyneet ja siis siirtyneet suoritettavaksi vasta pula-ajan mentyä, on tapahtunut nousua yli 100.000:— eli Smk:sta 26.000:sta 1929 — Smk:aan 132.000:— v. 1935. Neljäs syy on että kuutaan on otettu vieraista kunnista työvoimaa jotka köyhäinhoidollisen kotipaikka oikeuden saatuaan ovat jääneet vakinaisiksi köyhäinavuntarvitsijoiksi.

Mitä sitten niihin syytöksiin tulee, joita esiintyy N:ssa 47 ja joista eräät hipovat herjauksen rajamaita, mitä painovapauttamme koskeva lainsäädäntö käsittelee verrattain kovakouraisesti, niin niistäkin jokunen sana. Ensinnäkin huoltolautakunnan puheenjohtajan vaalista puhuttaessa mainitaan kunnanvaltuuston enemmistöstä, vaikka vaali oli aivan yksimielinen. Muuta ehdotustahan ei valtuustossa tehty, joten vähemmistöllekin lankeaa osuus päätöksestä. — Köyhäinhuollon piirimiestä koskevasta jutusta jää asiasta tietämätön lukija siihen käsitykseen, niinkuin kysymyksessä olisi raskas rikos. Kysymyksessähän on vain huomamattomuus siitä mitä tehtävän laatu olisi vaatinut. Sitäpaitsi järjestyksessä oli osallisena myöskin sellaisia „kirkaskilpisiä” tässäkin. — Mitä taas korkotulojen salajiin tulee, jota tässä verokavaltajana käsitellään, niin eikö niitä liene varsin huomattavasti siellä „tahrattomallakin” puolella. Onpa eräs „tahrattomiin” kuuluva (myöskin entinen kunnallinen luottamusmies) johtanut harhaan Korkeimman Hallinto-oikeudenkin että vasta kihlakunnan oikeuden velvoittamana on kavalluksensa oikaissut kunnalle. — Että valtuustossa on joku „pirturötöksiin” sekaantunut, niin se johtuu tietämättömyydestä ehdokkaaksi asettamisessa, mutta kokemus on myös-

kin osoittanut että henkilö on tapansa parantanut.

Loppuveto meistä kaikista yhteisesti oli niin voimakas että se ilman muuta vapauttaa vastaamasta. Uskon että vain harvat meidän valitsijoistamme sen nielevät. Tuskin kukaan.

Otto Marttila.

HERRA TOIMITTAJA!

Kun arv. lehtenne toimitus on antanut allekirjoittaneen „veronmaksajan” luettavaksi hra Otto Marttilan kirjoittaman vastauksen allekirjoittaneen aikaisempiin kirjoituksiin, saan täten esille tuoda seuraavaa:

1) Se tapa millä tässä vastineessanne käsittelette köyhäinhuoltokysymystä, taustana Janakkalan kunnan viimeisien vuosien köyhäinhuoltopolitiikka, osoittaa että Te ette ole kunnallislautakunnan esimiehenä tarpeeksi seurannut köyhäinhuoltolautakunnan työtä eikä siinä työssä tehtyjä virheitä. Mikäli olen kuullut tulee agr. J. Kaltio ensi sunnuntain puhe-tilaisuudessa numerotiedoin todistamaan juuri tätä asiaa laajan aineiston perusteella. Ja agr. Kaltiohan on henkilö joka jos kukaan suhtautuu myötämielisesti köyhäinhuoltoon ja vähävakiisiin. Menkää kuulemaan.

2) Huoltolautakunnan puheenjohtajan vaali. Valittu henkilö, äskettäin linnasta päässyt mies oli valtuuston enemmistön ehdokas. Vähemmistöllä ei suhteellisissa vaaleissa ole oikeutta eikä voimaa puuttua enemmistön ehdokkasiin, aivan kuten ei enemmistölläkään ole oikeutta puuttua vähemmistön ehdokkasiin (vaikka yrittä). Näin ollen on mies teidän ryhmänne valitsema ja häpeä on teidän häpeänne.

3) Kyllä minä hyvin tiedän että niissä piireissä, joita valtuuston vähemmistö edustaa, myöskin löytyy henkilöitä, jotka saattavat olla verokavaltajiakin. Ero on vain siinä, että me emme enään sen jälkeen, kun mies on kiinni joutunut, aseta häntä ehdolle, emmekä hyväksy julkisiin kunnallisiin luottamustehtäviin.

4) Te viittaatte painokanne mahdollisuuteen ja väitätte että kirjoitukseni „hipoo herjauksen rajamaita”. Lapsellista kirjoittelua! Kaikki esimerkkinä epäpätevistä ja epäluotettavista kunnallisista luottamusmiehistä perustuvat oikeuksien päätöksin, tuomioihin ja virallisten elinten pöytäkirjoihin. Kirjoituksessa ei siis ole eikä saata olla sanaakaan valetta ja sitähan ei hra Marttilakaan ole voinut väittää. Ohsin hyvin iloinen, jos saisin haasteen käräjiin näitten kirjoitusten perusteella, sillä olen todistelmistani käyttänyt vain osan niistä ammuksista, joiden avulla voidaan todistaa, että kunnalliselämämme johdossa on sekä epäpäteviä että epäluotettavia henkilöitä vastuullisissa asemissa.

Kyllä se niin on hra Marttila, että näissä meidän piireissämme pannaan vielä arvoa sille, että „kilpi on kirkas ja tahraton”. Ja ellei niin ole, niin pois panna, vaikka „olisikin tapansa parantanut”.

Veronmaksaja.

T I L I T Y S

Tervakosken V.P.K:n arpajaisista 11.10.36.

Tuloja:

Arpojen myynnistä	10000:—
Lahjoitettu rahana	2015:50
” viljaa	2517:50
” eril. tavaraa	6716:15
Pääsymaksuja iltamista	2160:—
Ravintola tuloja	1061:—
	Smk. 24470:15

Menoja:

Voittokokoelma	9233:65
Luvat ja huviverot	432:—
Soitosta iltamissa	615:—
Osuuskauppaan sekalaista	1795:25
Matkakuluja	328:—
Sekalaisia menoja	1040:50
Puhdas voitto	11025:75
	Smk. 24470:15

Martti Forsman
Arpajaistoimikunnan puheenjohtaja.

Hjalmar Mustonen
Sihteeri ja rahastonhoitaja.

ÄÄNESTÄ ETELÄ-JANAKKALAN
ETUJEN PUOLESTA!

KERRAN VEROTUSLAUTAKUNNASSA.

Meillä on täällä Janakkalassa kirvesmiehiä, jotka ansaitsevat hyvin. Nämä kirvesmiehet ovat samalla kunnallispomoja. Kuka istuu verotuslautakunnassa, kuka kunnallislautakunnassa ja kuka valtuustossa. Kerran sattui sitten pieni komellus.

Toverit olivat olleet yhteisissä urakoissa ja ansainneet yhtä paljon. Tuli sitte tuloilmoituksen ja verotuksen aika. Toisilla ihmisillä on venyvämpi kunnia ja omatunto kun toisella. Meillä tervakoskelaisillahan ei tule kunnia ja omatunto kysymykseen, meitä verotetaan työnantajan ilmoituksen mukaan viimeisestä pennistä. Mutta toisin on asiat näillä kirvesmiehillä.

Kun sitten verotuslautakunnassa lähdettiin näitä tovereita verottamaan, niin huomattiin, että saman verran ansainneet miehet olivat kunnian ja oman tunnon mukaan laskeneet tulonsa erilailla. Siinä tulikin verotuslautakunnalle pulma eteen, mutta päätökseksi tuli, että sillä miehellä, joka oli antanut korkeimman tuloilmoituksen oli paras „kunnia ja omatunto”. Toisten tuloilmoitus korotettiin sen rehellisen ilmoittajan tasolle eivätkä väärän tuloilmoituksen tehneet kehdenneet tulla valittamaan.

Tämmöisiä kunnallisia johtomiehiä on Janakkalassa. Vieläkö heitä äänestät?

Verotettu.

KERRAN KUNNANVALTUUSTOSSA.

Tuomioistuimet olivat antaneet päätöksensä. Kunnan kamreeri ja köyhäinhoidon esimies olivat saaneet vankeustuomion rikoksesta raskauttavien asiahaarojen vallitessa. Kun sitten valtuusto sen jälkeen kokoontui, olimme kaikki vähän häpeissämme, istuimme päät painuneina — ainakin vähemmistössä. Silloin esiintyi kunnallislautakunnan esimies, kansanedustaja Otto Marttila. Luki ja jätti valtuustolle kirjelmän, jossa hän pesee puhtaaksi nämä tuomitut miehet sen perusteella, että olivat tehneet rikoksensa kunnan eduksi. Lukija saattaa epäillä tämän kirjoituksen todenperäisyyttä, niin uskomattomalta se tuntuu. Mutta mainittu kirjelmä on liitetty kunnanvaltuuston pöytäkirjaan ja on sieltä saatavissa.

Hra Marttilan oikeuskäsitteen mukaan ovat siis esim. Tervakoski o. y:n palveluksessa olevat henkilöt oikeutettuja tekemään toimensaan ja työssään väärennyksiä ja rikoksia, kun se vain tapahtuu Tervakoski o. y. eduksi. Tällaista lainsäätäjääkö meidän edelleenkin pitäisi äänestää kunnanvaltuustoon, jolla henkilöillä oikeuskäsitteet ovat näin epäselvät.

Tässä pieni tuokiokuva Janakkalan kunnallisesta elämästä, joita tuokiokuvia voisi jatkaa kyllä pitemällekkin.

Kunnallismies.

SINUN LAIMINLYÖNTISI

voi olla ratkaiseva Janakkalan kunnan vastaisissa huoltomenoissa.

— OLYMPIALAIKERÄYS tuottanut Tervakoskella hyvin.

Tänne äskettäin lähetetyn, SVUL:n Uudenmaanpiiriä käsittävän tulostaulukon mukaan on piiristä kertynyt v. 1935 — 1936 varoja kaikkiaan noin 60,000 mk. kolmeltakymmeneltä eri paikkakunnalta. Tästä summasta on Tervakosken osuus 10.651:50, joten paikkakuntamme osuus on hyvin huomattava. Piirin keräystoimikunnalle oli eri puolilta piiriä lähetetty lisäksi 20,000 mk. suoraan, joten keräyksen tulos koko piirissä oli noin 80,000 mk.

— PIKKUKIRKON vihkiäiset pidetään joulukuun 20 p:nä. Lähemmin tuonempara.

— V. P. K:n vuosikokous pidettiin viime sunnuntaina kalustuhuoneessa. Puhetta johti paperimestari B. Laitio ja sihteerinä toimi hra V. Uuttu. Hallintoon valittiin siitä erovuorossa olevien tilalle herrat Hj. Mustonen, B. Laitio ja M. Syrjänen, varajäseniksi O. Sarpio ja L. Syrjänen. Tilintarkastajiksi hrat R. Helle ja P. Törmi. Kokouksessa oli jäseniä läsnä vähänlaisesti.

— PUNKAN uusi kansakoulu vihittiin tarkoituksensa viime sunnuntaina ja oli koulujuhlassa runsaasti yleisöä. Ohjelma alkoi laulamalla yhteisesti muutamia säkeistöjä virrestä 366. Tämän jälkeen opettaja P. Iso-Pietilä lausui tar-

kastaja Em. Suhosen, seurakuntamme v.t. kirkkoherran, pastorin M. Koskelan sekä saapuvilla olleen yleisön tervetulleeksi. Pastori Koskela piti tämän jälkeen vihkiäispuheen, päättäen sen vihkiäisrukoukseen. Tarkastaja Em. Suhonen piti sen jälkeen juhlapuheen, jossa hän kosketteli kansakoulun merkitystä oppilaiden myöhemmissä elämän vaiheissa.

Seuranneen lyhyen väliajan jälkeen lausui opettaja A. J. Salovaara erään paikkakuntalaisen tilaisuutta varten sepitämän runon, minkä jälkeen koulun johtokunnan puheenj. mv. Vainio luki koulun historiikin, josta m. m. selvisi, että koulu oli tullut maksamaan vähän yli 200.000:—.

Vapaan sanan aikana käyttivät puheenvuoroja m. m. opettajat Salovaara ja Iso-Pietilä.

Vaikuttava tilaisuus päättyi loppurukoukseen ja yhteisesti laulettuun kiitosvirteen „Herraa hyvää kiittäkää”.

Kuten paikkakuntalaiset muistavat oli tämä Punkan koulukysymys vireillä jo useampi vuosi. Vallankin viime vuosina asutuksen ja kouluijässä olevien lasten lisääntyminen tekivät uuden koulutalon hankkimien kulmakunnalle itselleen välttämättömäksi. Kun tämä koulukysymys nyt vihdoin on saanut onnellisen ratkaisun toivoimme puolestamme koululle ja sen toiminnalle menestyksellistä työkautta.

Elokuva V.M.V.6.

Kuten ilmoituksesta näkyy esitetään huomenna Seurahuoneessa kaikille täysi-ikäisille elokuva „V.M.V. 6” vapaasti. Tämä suurta huomiota saavuttanut äänielokuva esitetään vain yhden kerran, joten jokaisen on pidettävä varansa että pääsee sen näkemään. Tilaisuus alkaa klo 18,30.

Tervetuloa kaikki täysi-ikäiset!

ÄÄNESTÄ ITSE JA VIE TOVERISI
ÄÄNESTÄMÄÄN MUTTA
ÄÄNESTÄ LISTAA N:o 7!

Hämeen Sanomat

vuodeksi 1937 tarjotaan tilattavaksi. Uudet tilaajat saavat joulukuun numerot ilmaiseksi. Tilauksia vastaanottaa E. Jokinen.

JOULU
LÄHENEE.

JOULUMERKKI
ON LÄHTENYT
LIIKKEELLE.

Vuodesta 1926 alkaen on Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys joka joulu lähettänyt liikkeelle joulumerkinsä varojen keräämiseksi etenkin lapsuusajan tuberkuloosin vastustamistyötä varten. Joulumerkeistä aikaisemmin kertyneillä varoilla on yhdistys tänä vuonna perustanut Tampereelle pientenlasten hoitolan, Joulumerkkikodin, jota nyt tullaan ylläpitämään joulumerkeistä saatavilla varoilla.

Joulumerkkikotiin otetaan hoidettavaksi sellaisia vastasyntyneitä lapsia, joiden äidit sairastavat avointa, siis tarttuvassa asteessa olevaa keuhkotautia. Lapsien pelastamiseksi uhkaavalta tartunnalta siirretään heidät Joulumerkkikotiin heti syntymän jälkeen. Hoidokkien lukumäärä on 25.

Tämän vuoden joulumerkki on sinipohjainen ja kultareunainen. Se esittää iloisesti hymyilevää poikaa joulutervehdystä kiidättämässä.

Joulumerkkien käyttö tarjoaa jokaiselle miellyttävän tilaisuuden tukea sitä työtä, joka tarkoittaa nousevan polven pelastamista tuberkuloositartunnalta.

Koristakaamme jo tästä päivästä alkaen kirjeemme ja korttimme ja sitten jouluaattona lahjapakettimme joulumerkillä, tuolla oikealla joulutunnelman tuojalla! Siten valmistamme suurenmoisen joululahjan Suomen lapsille ja siunausta maamme moniin koteihin.

Joulumerkkejä myyvät kaikki posti-toimistot, useat kirja-, paperi- ja osuuskaupat y.m. Ne maksavat 50 penniä kpl.

Joulumerkkien tuotto on vuosi vuodelta noussut. Viime vuoden joulumerkeistä oli puhdasta tuloa 278.605 mk.

VAIKKA ETTE MITÄÄN SAIRASTAISIKAAN on kuitenkin syytä tutustua „Aroma” terveyskylpyyn. Se on aine, joka höyryksi muutettuna erikoislaitteen kautta imeytyy vereen ja sisäelimiin vaikuttaen verta puhdistavasti ja bakteereja hävittävästi. Nuhaa, flunssaa, reumaattisia särkyjä, pääkipuja y.m. vastaan on „Aroma” sopiva. Aroman terveyskylpy jaetaan nyt kauttamme maksutta jokaisen kokeiltavaksi. Tilasta tulee scurata pakkauks- ja lähetyskuluina Smk. 6.—
MAINOSTOIMISTO, SALO.

ILMOITUKSIA.

Huom!

Huom!

TERVAKOSKEN SEURAHUONEESSA

sunnuntaina t. k. 29 p. klo 18,30

Kaikille vapaat elokuvat

O H J E L M A :

Torvisoittoa

Tervehdyspuhe, Hra V. Helle.

Kotimainen äänielokuva.

„ V. M. V. 6. ”

Puhe, Agr. J. Kaltio.

Torvisoittoa

PÄÄSY KAIKILTA VAPAA!

LAPSILTA KIELLETTY.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

TYTTÖJEN ALFRED

Sture Lagervall — Birgit Tengroth.

Näytetään lauantaina ja maanantaina klo 1915. Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19 Pilakuvia.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

AIKATAULU

H Ä M E E N L I N N A — T E R V A K O S K I

Alkaa 1. 12. 1936.

L ä h t e e

Hämeenlinnasta 12,00

Janakkalassa . . . 12,25

S a a p u u

Tervakoskelle . . . 12,45

L ä h t e e

Tervakoskelta . . 12,50

Janakkalassa . . . 13,10

S a a p u u

Hämeenlinnaan . . 13,35

A. A I R I K K A L A .

Lotat

JA

Suojeluskuntalaiset

Pikkujoulua vietetään tiistaina joulukuun 1 p:nä klo 19. Seurahuoneessa.

ASTMAA SAIRASTAVIA sekä vaikeampia reumatismisairaita otetaan hoitoon Santalahden Parantolaan os. Salo. Parantolalla on oma lääkäri.

Tervakoskella marraskuun 28 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 49.

LAUANTAINA 5 p:nä JOULUKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairailta Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— HISTORIAALLINEN TAPAUS.

Tervakosken Seurahuoneessa, jossa Jumalanpalveluksia on pidetty usean vuosikymmenen aikana, pidettiin viimeinen Jumalanpalvelus sunnuntaina, marraskuun 29 p:nä. Tilaisuudessa saarnasi pastori Hidén.

Sunnuntaina, joulukuun 20 p:nä vihitään uusi Pikkukirkkomme tarkoituksensa ja siitä lähtien pidetään kaikki Jumalanpalvelukset ja muut hengelliset kokoukset omassa, ainoastaan sitä varten pyhitetyssä huoneessa.

— AVIOLIITTOON vihitään tänään hra Esko Koskinen ja nti Thelma Vainio.

Itsenäisyyspäivänä juhlikaamme palvelevaa työtä!

Luonnollista on, että sellaisena isänmaallisen yhteistunnon ja kansallisten voimien kokoamisen päivänä, kuin mikä itsenäisyyspäivä on oleva, ajatukset palautuvat myöskin muistoihin yhteisesti kestäytyistä vaikeuksista joiden voittamisella Suomen täysivaltainen valtakunta perustettiin. Paljon onkin voitettu. Monet hartaat, epätsekkaat toiveet on saatu toteutetuiksi. Valtiollisten heikkouksien läpi on ponnistauduttu asemaan, jolla on valtiollisen lujittumisen edellytyksiä, jos niitä tahdomme ja osaamme oikein käyttää. Taloudellisen, järkyttävän pula-ajan jälkeen eletään nyt harvinaista taloudellista nousukautta, josta jokainen kansalainen saa jotakin ulkonaisen elämänsä helpottumista osakseen. Taloudellinen tervehtyminen on henkisillekin riennöille antanut sysäyksiä suurempaan vireyteen. Myöskin uskonnollinen ja kirkollinen elämä osoittaa laajenevissa piireissä heräämistä tietoisuuteen niiden velvolluuksien täyttämistä, joiden kautta kansakunnan syvimpiä elämänjuuria varjellaan ja vahvistetaan.

Tällaiset menneet muistot ja nykyhetken toteamiset ovat luonnollisia kokemuksia itsenäisyyspäivän kansallisena juhlahetkenä. Mutta nykyinen tilanne erityisesti kehoittaa keskittämään ajatukset siihen palvelevaan työhön, jolla menneinä vuosina voitot on saavutettu, joka kuluva päivämme täyttää parhaalla sisällyksellään ja jonka täyttämällä luodaan parhaita takeita isänmaan ja kansan menestymiselle tulevaisuudessakin. Ainoastaan ne kansalaiset, jotka itsenäisyyspäivää viettävät palvelevan työn juhlanä, siitä saavat sen rohkaisun, mikä sillä on annettavana.

Palveleva työ yhdistää kansalaisia toisiinsa enemmän kuin mikään muu. Se sulkee piiriinsä jokaisen, jolla on alttiutta palveluun, kaikkein vähäisimmän, samoin kuin ylhäisimmän. Palveleva työ etsii tekijöitensä kaikkialta, mutta se löytää uskollisimmat täyttäjänsä ehkä niiden

joukosta, joilla ei ole mitään nimeä julkisuudessa, mutta kuitenkin varma vartio-paikkansa yhteiselämässä. Suomen miehet epäilemättä tekisivät hyvin, jos he kävisivät palvelevan työn oppia Suomen äitien luona, näiden, jotka palvelevalla työllään rakentavat kansakunnan tulevaisuutta tuloksellisemmin kuin monet muut. Palvelevalla työllä on aina käytettävänä luovaa voimaa. Se voima ei milloinkaan mene hukkaan, vaan se vaikuttaa tulevaisuuden hyväksi. Paljon siitä tonhuamisesta, mikä itsekkäästi rehentelee julkisen elämän pinnalla, on tuomittu auttamattomasti häviämään sen takia, että sillä ei ole palvelevan työn vilpittömyyttä ja rakkautta. Sentähden sillä ei ole tulevaisuutta. Mutta pienimmästäkin pirissä uskollisesti täytetty palveleva työ muodostuu sementiksi Suomen tulevaisuuden rakennustyössä.

Mistä johtuu riittävyys, keskinäinen epäileminen ja luottamuksen puute, joka enemmän kuin mikään muu näinä aikoina heikentää kansallisten, luovien voimien kokoamista? Epäilemättä siitä, että palvelevaa työtä todellisudessa on paljoa vähemmän, kuin mitä kansalaiselämässä pitäisi olla. Kuitenkin täytyy jokaisen ajattelevan ja vastuuntuntoisen kansalaisen olla selvillä seuraavasta kahdesta asiasta. Meidänkin kansamme kulkee suuria vaaranhetkiä kohti. Kaikki merkit viittaavat siihen ja varoittelevat siitä. Nykyisin tuo jokainen uusi päivä verkisiä vahvistuksia tälle tosiasialle, jonka ainoastaan kevytmielinen tai tahallisesti sokeaksi tekeytyvä voi kieltää. Uhkaavat vaarat voidaan välttää ja ne tullaan Jumalan avulla voittamaan. Mutta ehdottomana edellytyksenä voittoon on paljoa suurempi yksimielisyys ja kaikkien hyvien voimien yhdistäminen pienen kansamme keskuudessa, kuin mikä tätä nykyä, sen pahempi, näyttää olevan mahdollista. Emmekö voi täyttää tätä ehdotonta ehtoa? Voimme, jos hyvää tahtoa on. Mutta hyvää tahtoa hankitaan ja harjoitetaan parhaiten palvelevassa työssä. Palvelevan työn tekijä on aina myönteisesti viritetty kanssaihmissään ja lähimmäisiään kohtaan. Hän ei voi eristäytyä, vaan hän etsii yhteyttä. Hänen täytyy uhrautua kokonaisuudelle. Hän ei revii, vaan hän rakentaa. Hän taistelee omaa itsekkyyttä-

tään vastaan, sentähden hän voi toisia kohdella myötätunnolla ja ymmärtämyksellä. Palvelevan työn ihminen ei ehdi vihata ja vainota toisia. Hänellä on niin paljon tekemistä niillä elämän myönteisillä aloilla, joilla katset avartuvat ja sydämet laajentuvat, ettei hänen elämässään ole tilaa sille kielteiselle pahansuomismiselle, joka kansalaiselämässä tukahduttaa sosiaalisen hengen. Palveleva työ sinänsä helpottaa sovinnon tekemisen ja rauhan rakentamisen kansalaiselämässä, sillä se lämmittää sydämiä, eikä niitä kylmennä. Se nostaa ja terveyttää elämää, eikä sitä myrkytä.

Itsenäisyyspäivästä tulee ylentävä isänmaallinen juhla kaikille, jotka ovat palvelevan työn ihmisiä, oli heidän asemansa ja ulkonainen toimensa mikä lie neekin. Mutta julkisessakin yhteiselämässä meidän pitää suorastaan uudesti syntyä paljoo paremmiksi palvelevan työn ihmisiksi, kuin mitä me olemme olleet ja olemme. Jumalan tiellä kulkee elämässään se, joka liikkuu ja voimansa kuluttaa palvelevan työn tiellä. Varsinkin nykyisenä vakavana ajankohtana vietämme oikealla tavalla itsenäisyyspäivämme kansallista yhteisjuhlaa, kun sen omistamme palvelevan työn ihanteelle ja velvoitukselle.

Paavo Virkkunen.

— V. P. K. vietti pikku-jouluaan parisen viikkoa sitten. Illan vetonumerona oli n. s. „Mustosen revyy” esitykset, joista vallankin laulun muodossa ilmaistut pienet pilailut eri henkilötyypeistä jäsenpiirissä saivat suurta hilpeyttä osakseen. Pilailun ohella oli „revyy” ohjelmassa vakavammaksi tarkoitettu opetusluontoinen esitys siitä miten ajattelematon ilveily voi muodostua kohtalokkaaksi m. m. tulenvaaran suhteen. Illan ohjelma päättyi viikkaaseen karkeloon jonka tahdisti huolehti Ja — ma — ka tunnettuun reippaaseen tapaan.

— LOTTIEN ja SUOJELUSKUNNAN pikku-joulua vietettiin viime sunnuntaina Seurahuoneessa onnistuneella ohjelmalla jolloin alkajaisiksi torvisoittoa soitti useampia kappaleita ja laulesitykset muodostivat valtavan osan illan laajasta ohjelmasta. Esityksien kohokohdaksi muodostui näissäkin „revyy” esitykset kuten V. P. K:n illassa, mutta sillä erotuksella, että näissä tyttöjen tanssiesitykset „Masa” Virtasen yksinlaulun ohella muodostivat tämän yleisön vaatimuksesta toistettavan numeron. Rouva Nohrstöm oli tekaissut onnistuneen puoro-

laulun sekä sattuvasti sovitetun „Balladin” Presidentin Tervakoskella käynnin johdosta. Illan pirteään ohjelmaan kuuluivat vielä m. m. esittämätön näytelmä-kappale sekä tyttöjen esittämää „Abessiinalaista” voimistelua. Mieskuoro esitti puuron ja kahvin lomassa useampaan otteeseen mieltymyksellä kuultuja lauluja. Hupainen ilta päättyi orkesteri „Stelan” johdolla vietettyyn tanssiin.

— P A D O N kansallisiin painikilpailuihin täällä osanottaneita painijasuuruuksia Nyströmiä ja Latosuota on joku tyttönen täällä haastatellut. Tytyväisiä olivat hyvin kumpikin olleet täällä kilpailupaikkaan ja yleensäkin kilpailujen yhteydessä esiintyviin seikkoihin, kuten asunto-oloihin y. m., lupasivatpa seuraavalla kerralla tulla varmasti uudestaan. Haastateltavat antoivat lisäksi kertojallemme mielenkiintoisia kuvauksia monista ulkomaanmatkoistaan y. m., mutta niiden kertomisiin meillä ei tässä ole mahdollisuutta niin mielenkiintoisia kuin nuo kuvaukset eräiltä kohdiltaan olisivatkin. Toivomme puolestamme vain, että näemme nämät kuuluisuudet seuraavallakin kerralla mukana täällä järjestetyissä kilpailuissa, sillä alansa taitavia herroja olivat he molemmat.

— VAROKAA HEIKKOJA JÄITÄ. Kuten me kaikki tervakoskelaiset muistamme on Alasjärvi vuosien mittaan vaatinut monta uhria heikkojen jättien aikana. Sanomalehdistä näemme päivittäin että tänä syksynä on lapsia hukunut harvinaisen paljon, mikä johtuu siitä, että jäät tänä vuonna ovat heikkoja. Vanhemmat! Varottakaa vakavasti lapsianne jokemme ja järviemme heikoista jäistä.

— KADONNUT. Tiistaina viime kuun 24 p:nä aamulla poistui asunnostaan kartanon karjakko Fanny Peltonen, joka ei sen jälkeen ole palannut. Kaikesta päättään on poistuminen ollut suunniteltu. Viime aikoina oli Peltonen osoittanut eräänlaista hermostuneisuutta ja uhkaillut lopettaa päivänsä. Nämä uhkailut pantiin kuitenkin leikin tiliin. Eilen aloitettiin etsikelyt läheisissä metsissä ja tänään ryhdyttäneen naaraamaan. Eräät seikat viittaavat näet siihen, ettei kadonnut henkilö ole poistunut kauemmaksi vaan on ilmeisesti päättänyt päivänsä täällä Tervakosken läheillä.

ASTMAA SAIRASTAVIA sekä vaikeampia reumatismisairaita otetaan hoitoon Santalahden Parantolaan os. S a l o . Parantolalla on oma lääkäri.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Tee minut

onnelliseksi

Richard Romanowsky — Ursula Grabley

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.

Myös lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

ETELÄ-JANAKKALAN MAAMIESSEURAN

Syyskokous

pidetään Uhkoilan Nuoritalossa maanantaina t. k. 7 p:nä alkaen klo 18. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Kokouksen loputtua esitelmöivät konsulentit Peltola ja Niskanen. Samana iltana samassa paikassa on maatalousnaisten ompeluita.

J o h t o k u n t a .

Suojeluskunta.

Huomenna, itsenäisyyspäivänä, kokoontuu koko XIII alue Tarinmaan V. P. K:n talolle kello 9.30 kirkonkäyntiä varten. Tervakosken sk. lähtee kuorma-autoilla kello 8.45 keilahuoneen luota.

Varustus kuten päiväkäskyssä on mainittu, mutta automatkaa varten varattava päällystakit, jotka kirkonkäynnin ajaksi jätetään Tarinmaan V. P. K:n talolle.

Lotta Svärd.

Lähtö kirkolle klo 9.30 keilahuoneen luota. Lottapuku.

P a i k a l l i s p ä ä l l i k k ö .

EI PIDÄ KAIKKEA USKOA mitä kuulee, ennenkuin itse saa kokea ja nähdä. Sanotaan, että terveyskylpy „Aroma” on verta puhdistava ja bakteereja hävittävä aine, joka höyrynä hengityksen kautta imeytyy vereen ja sisäelimiin. Sairas tuntee siitä heti helpotusta ja virkistystä. „Aroma” terveyskylpy jartaan nyt kauttamme maksutta jokaiselle kokeiltavaksi. Pakkaus- ja lähetyskuluina liitettävä tilaukseen Smk. 6:—.

MAINOSTOIMISTO, SALO.

Tervakoskella joulukuun 5 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 50.

LAUANTAINA 12 p:nä JOULUKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:15	" "	20:08
"	21:39	" "	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,55 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30 10,55, 12,50 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä

— AVIOLIITTOON vihitaan täällä tänään konttoristi Leevi Syrjänen ja nti Mirjam Vainio.

— 50 VUOTTA täyttää täällä tänään rva Hilma Nieminen.

— MAATALOUSNÄYTTELY Tervakoskella. Janakkalan Maamiesseurat suunnittelevat maatalousnäyttelyn järjestämisestä vuonna 1938 kesällä. Siinä tapauksessa että Tervakoski Osakeyhtiö luovuttaa sopivan alueen näyttelyä varten, tullaan se järjestämään Tervakoskelle, todennäköisesti Lähdekorpeen, joen rannalla olevalle lohelle.

Näyttelyssä pannaan näytteille sekä kotieläimiä että maataloustuotteita. Myöskin suunnitellaan tilaisuuteen jonkinlaista „museo osastoa” johon kootaan vanhaa kalustoa y. m. mikäli sitä vielä pitäjäsämme löytyy.

Tervakosken Pikku-kirkon vihkiminen.

Sunnuntaina, t. k. 20 päivänä koitetaan vihdoon etelä-janakkalalaisille kauvan kaivattu hetki, jolloin ensi kertaa vietetään jumalanpalvelusta omassa kirkossa.

Vihkimistilaisuus on mainittuna päivänä kello 12 päivällä. Vihkimisen toimittaa hiippakuntamme piispa Alexi Lehtonen. Häntä avustavat lääninrovasti Wilhelm Palmroth sekä eräät entiset Janakkalan seurakunnan papit, joita on kutsuttu tähän tilaisuuteen. Sitäpaitsi ovat luonnollisesti seurakuntamme omat papit mukana vihkimistilaisuudessa.

Kun on odotettavissa, että sekä kirkko että kerhuhuone tulevat täyttymään ääriään myöten, on järjestetty siten, että piispa illalla klo 18 puhuu erikoisesti lapsia varten järjestetyssä tilaisuudessa. Toivottavaa siis on, että lapsien osallistuminen kirkon vihkimisjuhllisuuksiin keskitetään tähän erikoistilaisuuteen, jotta vanhemmille pikkukirkkoyhdistyksen jäsenille jäisi tilaa päiväjumalanpalvelukseen ja vihkimistoimitukseen.

Vihkimisjumalanpalveluksessa laulaa Tervakosken Kirkkokuoro, johon on liittynyt 42 jäsentä, ja jota johtaa seurakuntamme kanttoriurkuri Niilo Heimola.

Kunnallisvaalit.

Ne kansalaispiirit jotka lukeutuvat kunnallismielessä tämän kunnan vähemmistöön, asettivat äsken päättyneissä kunnallisvaaleissa päämääräkseen määräänemmistövallan murtamisen. Tämä päämäärä saavutettiin. Etenkin Etelä-Janakkalassa, siis Vähikkälän ja Tervakosken äänestysalueissa oli vaaliin osanotto erittäin vilkasta. Näissä äänestysalueissa saa-

vuttivatkin vähemmistön ehdokaslistat ratkaisevimmat voittonsa. Tämä osoittaa että veronmaksajat osaavat nyt jo katsoa kunnalliselämää yli puoluerajojen. Tämä on tervehtymistä.

Kolmen vuoden perästä on meidän jälleen rynnistettävä eteenpäin — päämääränä uusi lisäpaikka. Tällä kertaa olemme joka tapauksessa päässeet siihen ettei enemmistö voi päättää uusista määrärahoista omin päin.

Vähemmistön valtuustoryhmän eräät jäsenet ovat suunnitelleet keskustelukokousten järjestämistä ainakin Turengissa ja Tervakoskella tärkeitten kunnallisten ratkaisujen lähestyessä. Näitä tilaisuuksia voitaisiin pitää esim valtuuston tulo- ja menoarviokokouksen edellä, jolloin juuri veronmaksajain kukkaraan vaikuttavat tekijät joutuvat ratkaisuvaiheisiin. Samoin voitaisiin ajatella kunnallispoliittisia neuvottelutilaisuuksia ennen sitä valtuuston kokousta, jossa eri lautakunnat ja kunnan luottamusmiehet valitaan.

On varsin tärkeätä kunnalliselämällemme yleensä ja erikoisesti valtuutetuille että kunnan jäsenet ovat tämmöisten kokousten kautta tilaisuudessa tutustumaan kunnallispolitiikkaamme ja lausumaan mielipiteensä tärkeimmistä kysymyksistä. Nykyäänhän kuntalaisilla ei ole muuta kosketusta kuntaan kuin vuosittainen veronmaksu ja joka kolmas vuosi äänestys.

Tässä kuussa lyö valtuusto lukkoon tulo- ja menoarvion vuodeksi 1937. Siihen tutustuminen ennen kokousta olisi varmasti veronmaksajille kiintoisaa. Rohkenemme ehdottaa että Klubin johtokunta kutsuu tämän kokouksen koolle jonakin sopivana iltana ennen valtuuston kokousta.

Valtuusmies.

— KANSAKOULUN kuusijuhla on ensi perjantaina, jouluk. 18 päivänä klo 16,30. Tervetuloa!

KUOLLEITA.

Kuten edellisessä numerossamme kerroimme katosi kartanon karjakko Fanny Peltonen viime kuun 24 päivänä. Joulukuun 8 p:nä löydettiin vainaja joesta hukuttautuneena naisten uimahuoneen kohdalla. — Fanny Peltosessa menetti yhtiö erittäin tunnollisen, tarmokkaan ja kykenevän työntekijän. Peltonen oli syntynyt Punkanlaitumella 1904 ja ollut yhtiön palveluksessa 13 vuotta.

Tiistaina, t. k. 8 p:nä kuoli kotonaan Rauhalassa rva Miina Willberg 75 vuoden ikäisenä. Suremaan jäivät lähinnä puoliso ja lapset perheineen.

Viime keskiviikkona kuoli täällä eläkevanhus Otto Nero 77 v. ikäisenä sydänhalvaukseen. Vainaja oli syntyperäisiä paikkakuntalaisia ja oli hän suorittanut pitkän työpäivän teltaan palveluksessa, siirtyen joku vuosi sitten eläkkeelle. Hyvänsuopaa, rauhallista vanhusta jäivät lähinnä kaipaamaan kasvattitytär perheineen sekä omaiset.

VANHUSTENJUHLA.

Viitaten ilmoitusosastoon huomautamme huomeniilalla Seurahuoneessa vietettävästä „Vanhustenjuhlasta”. Samoin kuin kuluneina vuosina järjestää sen nytkin Pato, jonka pikkujoulujuhla se samalla on. Pikkujoulun leiman korostamiseksi pyydetään varsinkin nuorta väkeä tuomaan pikkujoululahjoja mukanaan ja jättämään ne kerholuoneeseen. Nämä „pikkujoululahjat” jaetaan karkelon alkaessa. Varmasti Padon jäsenet saapuvat lukuisina „Vanhustenjuhlaan” niinkuin edellisinäkin vuosina. Pitäkäämme huoli siitä että tästä juhlasta tulee yhtä kodikas-tunnelmainen kuin edellisistäkin vanhusten juhlista.

— VANHEMPAIN pikkujoulu vietettiin Kansakoulussamme viime torstai-iltana. Entiseen tapaan oli illan ohjelman suoritus jaettu opettajain lisäksi myöskin lasten vanhemmille ja kasvat-
tajille. Näistä on ensi kädessä mainittava agr. Kallion kasvatustilallinen esitel-mä, joka kaikessa suorasukaisuudessaan oli terveisiin, omakohtaisiin elämäkokemuksiin perustuvana mitä tehokkain ja havainnollinen opetus lasten kasvatukseen sisältyviin kohdista. Puhe, jota esitelmöi-

ILMOITUKSIA.

Vanhustenjuhlaa

vietetään Seurahuoneessa sunnuntaina, t. k. 13 p:nä alkaen täsmälleen kello 18 00 (klo 6 j p.p.)

OHJELMA:

Torvisoittoa	Muistelmia paikkakunnaltamme
Tervehdyssanat	Menuetti
Mieskuorolaulua	Pianosooloja kanttori Heimola

Kahvitarjoilua

Mieskuorolaulua	Lahjojenjako
-----------------	--------------

Näytelmäkappale
„Kylän kellot”

Karkeloa.

Etäämmällä asuvat vanhukset noudetaan autoilla niinkuin aikaisemminkin.

(Niitä henkilöitä, joilla on Suomen Talousseuran tai Keskus-kauppakamarin ansiomerkkejä, pyydetään kantamaan niitä juhlassa näkyvissä.)

Varsinkin nuorta väkeä kehoitetaan hankkimaan ja ottamaan mukaansa pikkujoululahjoja.

Padon Johtokunta.

Lotat.

Tämän vuoden viimeinen kokous tiistaina, t. k. 15 p:nä klo 19.

Huom! Herra Presidentti Svinhuvudin 75-vuotispäivä!

Runsas osanotto suotava.

Puheenjohtaja.

MAKSUTON NAUTINTO. Terveyskylpy „Aroma” on aine, joka höyryksi muutettuna erikoislaitteen välityksellä imeytyy hengitettävissä vereen ja sisäelimiin, vaikuttaen verta puhdistavasti ja bakteereja hävittävästi Sairas tuntee helpotusta ja virkeyttä. Nuhaa, flunssaa, reumaattisia pakotuksia, päänsärkyä, y. m. vastaan erittäin sopiva. „Aroma” terveyskylpy jaetaan nyt maksutta jokaisen kokeiltavaksi. Tilaus-ta tulee seurata pakkaus- ja lähetyskuluina Smk. 6.—.

MAINOSTOIMISTO, SALO.

sija sanoi jonkun verran arkaillen, mutta kumminkin harkiten tehneensä, jätti varmasti paljonkin ajattelemisen aihetta kasvattajille. Illan muusta ohjelmasta mainittakoon johtajaopettaja Brofeldtin tervehdyspuhe, opettajien Memssenin ja Lumpeen laulusitys sekä opettaja Valon lausunta ja vielä lisäksi eräiden lasten vanhempien lukemista. Vaikuttava ilta päättyi yhteisesti laulettuun virteen 247 Oi Herra luoksein jää! Jo ilta on . . .

KLUBIN ÄÄNIELOKUVA

Bosambo

Paul Robeson — Nina Mae McKinney
näytetään maanantaina klo 19.15
Vain aikuisille.

Lapsille samana päivänä klo 19

Pilakuvia.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa,
muilta Smk. 5.—.

Kukkia jouluksi.

Joulukukkia saa tilata puutarhasta, mieluummin jo ensiviikon aikana.

Hinnat ovat samat kuin viime vuonnakin.

ASTMAA SAIRASTAVIA sekä vaikeampia reumatismisairaita otetaan hoitoon Santalahden Parantolaan os. Salo. Parantolalla on oma lääkäri.

— KUNNIAMERKKEJÄ. Tasavallan presidentti on myöntänyt ritarikunnan kunniamerkkejä m. m. seuraaville, meille tervakoskelaisille tutuille henkilöille:

Ritarimerkki: Kurjenrauma Emil Aleksanteri, res. vänr. ja kansliapäällikkö ja Sillantie Otto, kansakoulunjohtaja.

Tervakoskella joulukuun 12 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 51.

LAUANTAINA 19 p:nä JOULUKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL vastaava.

TILAUSHINTA 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55, 12,50 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä

KANSAKOULU.

Jatko-opetus alkaa lauantaina, tammiukuun 2 p:nä klo 9.

Seuraavat oppivelvolliset saapukoot silloin: Tapio Ekholm, Saara Isotalo, Sakari Isotalo, Risto Joensuu, Lea Lahti, Anna-Liisa Nieminen, Olavi Nummela, Otro-Veikko Salmi, Maila Vainio, Helmi Virtanen ja Ilpo Virtanen sekä Olavi Ahonen, Kaisu Alho, Veikko Angervuo, Mikko Anttila, Mirja Anttila, Allan Forsman, Unto Hiinonen, Eeva Isotalo, Anja Kanervo, Antti Koliseva, Veikko Koskinen, Kaarlo Laine, Kyllikki Louhela, Emil Mutikainen, Maire Puttonen, Erkki Rauhalo, Simo Saarela, Anna-Liisa Siltola, Antti Siltola, Kaisu Syrjä ja Sirkka Syrjänen.

— AVIOLIITTOON vihitään täällä tänään työnjoht. Antti Salovaara ja nti Anna-Liisa Ojala.

Pikkukirkon valmistuttua.

Kuluneina vuosina ovat Tervakoskella monet rukoukset kohonneet Herran puoleen hengellisen elämän elpymiseksi paikkakunnalla. Herra on nyt täyttänyt näitä rukouksia omalla ihmeellisellä tavallaan antaen parempaa kuin on osattu toivoakaan. Hän on siunannut paikkakuntaa antamalla sille oman Herran huoneen, joka huomenna vihitään pyhään tarkoitukseensa ja jonka toivotaan vaikuttavan virkistävästi Tervakosken uskonnolliseen elämään.

Tämän pikkukirkon pyhänä tarkoituksena on koota paikkakunnan väestö kuulemaan yhteisesti Jumalan kutsua omistamaan pelastus, iankaikkinen elämä hänen Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa ja siten rakentumaan uusiksi luomuksiksi. „Jos joku on Kristuksessa, hän on uusi luomus”. Jeesukseen uskova vaeittaa uudessa elämässä, Jeesusta esikuvanaan pitäen. Tämä on seurauksena täällä ajassa Jeesuksen vastaanottamisesta. Mutta vielä enempi: Jeesukseen uskova on Jumalan

lapsi, taivaan perillinen. Joh. 1:12. Tämän kalliin päämäärän tähden jokainen Tervakosken asukas olkoon siis tottelevainen Jumalan sanalle, tunnustakoon jumalanpalveluksessaan vilpittömästi syntinsä yhteisessä synteintunnustuksessa sekä samoin kalliin pyhän uskonsa uskontunnustuksessa ja vuodattakoon sydämensä Jumalan eteen hartaassa kiitoksessa ja rukouksessa. Tällainen kirkossakävijä tulee Jumalan armosta omakohtaisesti osalliseksi. Jumalan Pyhä Henki johtaa hänet uskoon ja kuuliaisuuteen Jumalan tahdolle.

Sydämeni hartaimpana toivomuksena sentähden on, että kaikki, nuoret ja vanhat, miehet ja naiset, ilolla kiiruhuvat paivellemaan Luojaansa ja Lunastajaansa saadakseen kukin osakseen Kristuksen täydellisen, hengellisen siunauksen. Tämän toivomukseni kohdistan erikoisesti Tervakosken miehille. Älä häpeä todistusta Herrastasi! Pidä huoli siitä, ettet jää osattomaksi Jumalan armosta, sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat

Jumalan kirkkautta vailla! Sinä tarvitset Vapahtajan, sinä tarvitset armon avuksesi oikeaan aikaan!

Kiitos olkoon Jumalalle, että suuren laupeutensa tähden hän ei vielä ole meitä hyljännyt, vaan etsii, rakastaa!

M a t t i K o s k e l a .

Pikkukirkon vihkimispäivänä.

Pikkukirkko, joka huomenna asiaankuuluvin juhlamenoin vihittään tehtäväänsä, paikkakuntamme hengellisen elämän tyyssijaksi, sen elvyttäjäksi ja kokoojaksi, on samalla ikäänkuin yhdyskuntamme viimeksikuluneen nelivuotiskauden kirkas ja kaivattu määränpää, sen kruunu. Minäkälaiset ovat sitten vaiheiltaan olleet nämä vasta taaksejätetyt vuodet, jotka päättyvät yhteiseen, meille niin tärkeään, historialliseen oman kirkon vihkijuhlaan? Kääntykäämme niitä hiukan muistelemaan ja siten elämään uudelleen vain hetken ajaksi.

Vaikean lamakauden jälkeen, jolloin työt tehtaalla vähenivät yhä enemmän, joten lopulta vain yksi kolmesta paperikoneesta oli käynnissä, ja sekin kävi vain 5 päivää viikossa, jolloin tehtaan työmiehille oli pakko järjestää metsä- ja maatöitä heidän oman ammattityönsä vähyyden vuoksi ja toisia, varsinkin ulkotyöläisiä, piti jopa panna työstä pois, alkoi elpyminen entiselleen ensin vähin erin ja sitten jo niin, että usko tulevaisuuteen voitti menneen levottomuuden kokonaan. Syksyllä 1933 alkoi jo sitten tehtaan laajennus, joka tiesi uuden, suuren paperikoneen asentamista, ja sen valmistuttua eivät enää edes entiset työvoimat tehtaalla riittäneet, vaan oli jo hankittava lisätyövoimaakin. Ja tehtaan suurennuttua, kaivattiin asumuksiakin lisää: Räsälä muutti Punkasta Tervakoskelle. Seuraavana vuonna vihittiin kaunis urheilokenttämme tehtäväänsä. Sitten saatiin Vanhusten talot, joissa eläkevanhuksemme ovat saaneet rauhallisia, viihtyisiä asuntoja vanhuudenpäiviensä ajaksi, ja Rajapirtti tehton uudeksi, isoksi ja komeaksi vieraiden ja vähän omienkin asua. Berliiniin on tänä vuonna noussut kumieni sateella uusi neljän perheen asunto. Sinne muuttaa nuoria, vastavihittyjä pareja.

Ja nyt siis olemme saaneet myöskin kirkon, vaikkakin pienen, mutta meille

aivan riittävän. Sitä onkin kaivattu enemmän kuin mitään muuta. Lienee tarpeetonta muistutella mieliin niin tuoreita ja juuri elettyjä asioita kuin jumalanpalvelusten ja hengellisten puhtilaisuuksien pitämisiä Seurahuoneessa, samassa paikassa, missä tämän paikkakunnan kaikki muutkin „tilaisuudet” pidetään. Nyt olemme saaneet hengelliselle elämällemme oman kokouspaikan, sekä kirkkosalin että seurakuntahuoneen; Seurahuone jää nyt kokonaan maallisia kokouksia ja tilaisuuksia varten.

Miten rakennamme ja sisustamme kotimme.

Kun Tervakoskelle nyt on varattu omakotialue siinä tarkoituksessa, että lähinnä yhtiön henkilökuntaan kuuluvat voisivat rakentaa itselleen omia asuntoja, lienee syytä vähän tarkkailla miten nämä kodit olisi suunniteltava.

Maaseutu matkii nykyään kaupunkia. Olemme liikenneolosuhteitten ja muun teknillisen kehityksen kautta joutuneet maaseutulaisina paljon lähemmäksi kaupunkia. Tästä johtuu, että maaseutu ja maaseutulaiset kaupunkilaistuvat, ja omaperäinen maaseutukulttuuri häviää, elleme ryhdy sitä omanamme suojelemaan ja kehittämään.

Meidän on muistettava, että semmoinen rakentamistapa joka arkkitehtuurinsa puolesta sopii kaupungissa ja liikekeskuksissa, ei aina vastaa kauneusmielessä tarkoitustaan maaseudulla. Täällä on rakennettava mieluummin matalia rakennuksia kuin korkeita ja käytettävä ensi tilalla puuta rakennusaineena ja vasta toisella tilalla tiiltä ja sementtiä. Mutta, jos talolliset näkökohdat vaativat siirtymään toisenlaiseen rakennustapaan ja käyttämään kovempaa rakennusainetta, niin on syytä tarkoin harkita rakennuksen muotoa, mittaa ja suhteita, jottei siitä syntyisi — rumaa rakennusta, joka pilaa koko paikkakunnan ja pistää pahasti ohikulkijan silmään.

Olisi luovuttava vanhojen piirustusten ja mallien käyttämisestä, elleivät ne satu erikoisen hyvin sopimaan siihen ympäristöön ja maastoon, johon rakennusta suunnitellaan. Maksaa jonkun veran hankkia omat erikoispiirustukset sekä asuin- että ulkorakennusta varten, mutta

varmaa on, että tämä uhraus kannattaa. On nimittäin muistettava, ettei taloja arvioida vain kuutiosisällön mukaan, vaan ottaa ostaja aina huomioon myöskin rakennuksen käytännöllisyyden ja kauneuden. Näin ollen saattaa asianmukaiset piirustukset monin kerroin tulevaisuudessa korvata ne menot, joita rakennusta suunniteltaessa on uhrattu piirustuksiin.

Saamaa, mitä tässä nyt on sanottu rakennuksista, koskee myös puutarhaa ja pihamaata.

Kodin sisustuksissa olemme myöskin monasti unohtaneet sen kauniin ja kodikkaan maalaistyylin, minkä esi-isät ovat meille perinnöksi jättäneet. Olisi palattava takaisin pitkään pöytään, penkkeihin, kulmakaappeihin, ja avotaakkaan. Värisä on viljeltävä sopivaa punaista, varovasta vihreätä ja hollittua sinistä väriä. Kudontatyöt, sopivat seinäryijyt ja kotikutoiset matot, sopivat parhaiten tämänmöisen kodin ympäristöön. Täällä viime vuonna pidetty veistokurssi osoitti selvästi, että ei tarvitse olla ammattinikkari voidakseen valmistaa hyviäkkin huonekaluja. Vähitellen osaksi ostamalla ja osaksi itse valmistamalla voidaan naisen ja miehen käsien töitten kautta luoda koti, joilla on oma erikoinen lemansa ja joka edustaa vanhaa isiltä perittyä maalaiskulttuuria. Sillä kodilla on paljon suurempi arvo meille itsellemmekin kuin monasti kalliilla hankitulla kodilla, jonka huonekalusto ja muu sisustus on ostettu Hämeenlinnan tai Riihimäen huonekalukaupoista.

Vanhusten juhlin

t. k. 13 päivänä oli tunnettu nimimerkkimme „Ips” kirjoittanut muistelmaan, sekä omiaan että varhaisemmalta ajalta kuulemiaan, takäläisen teatterielämän alkua ajoilta. Jotta nämä mielenkiintoiset muistelmat joutuisivat juhlista poisjääneidenkin tietoon, painatamme ne nyt Kaikuun, joka paremmin kykenee säätämään ne jälkipolvelle, kuin puhuttu, unhoon jäävä sana.

Näissä pikkujoulujuhliissa, joissa aina on niin runsaasti Tervakosken vanhinta kantaväestöä saapuvilla, on myöskin aina saatu nähdä ohjelmaa näyttämöiltä esitetynä. Tällainen ohjelma on monelle teistä, vanha polvi, tuttua jo lähes kuuden vuosikymmenen takaiselta ajalta. Pyydän tässä esittää muutamia muistelmia kotosen teatterielämäme alkua ajoilta; uskon, että se verestää vanhoja muistoja useimmissa teistä läsnäolijoista.

Jo ennen tämän komean Seurahuoneemme valmistumista, josta jo siitäkin on tänä vuonna kulunut puoli vuosisataa, pidettiin kylässämme iltahuveja. Juhlahuoneusto oli „Poukkalan” yläkeran itäpäätä, joka silloin oli yhtenä salina. Teatterilava oli rakennettu salin perälle aina tilapäisesti „iltahuveja” varten. Allekirjoittaneen tiedonlähde ei enään muistanut, mitä kaikkia näytelmiä siellä esitettiin, yhtenä oli ainakin Hannikaisen kirjoittama „Silmänkääntäjä”, joka nykyisen mittapuun mukaan arvosteltuna ei tosin enään pääsisi ramppivaloon. Monet täälläolijat varmasti muistavat toisiakin näytelmiä, joita siellä esitettiin, mahdollisesti oli niistä Kiljanderin „Pukkisten pidot”, vai liekö sen esittäminen jo tapahtunut Seurahuoneen näyttämöllä.

Erikaisen leiman näille ennen Seurahuonetta olleille teatteriesityksille antoi se, että tehtaan silloinen paikallinen isännöitsijä, Kunnallisneuvos Frans Emil Humble, itse aina otti alotteen näytelmän esittämiseen, jakoi roolit ja taisipa itse ohjatakin ne. Rooli oli otettava, eikö niin? Hän tarvitsi hempeän ja kauniin tytön näytelmään, kulki paperisalin läpi, ja sanoi hyväksymälleen, että sinä pelaat sitä roolia, ja kielevää eukkoa etsiessään, hän löysi sellaisenkin, jos tarvittiin joku vanha mies, niin vanha mies haettiin, ei tarvinnut laittaa sitä nuoresta. Rooli oli otettava, ei siinä mukina auttanut, niin on minulle kerrottu. Jos esimerkiksi kolminäytöksisen „Pukkisten pitojen” osat oli luettava ja harjoitettava vaikka tehtaassa, oli tehtävä 12-tuntinen työpäivä, niin että „lakki päästä”, sanomme me, nykyinen polvi.

Sen aikaisista vanhoista näyttämön palkeilla liikkuneista vanhan kaartin jäsenistä mainitsemme muutamia nimiä, jotka teille kaikille ovat tuttuja: K. Forss, A. Oksanen, Ida Koskinen, V. Lindstedt, F. Nuotio, joka viimeksimainittu vieläkin — kai ainoana — on keskuudessamme.

Uuden tuulahduksen toi 1886 tämän Seurahuoneemme valmistuminen „iltahuvi-toimikunnalle”. Silloin alkoivat jo näytelmätkin saada suuremmat mittasuhteet. Tämän salin perälle rakennettiin — vieläkin vain kutakin tilaisuutta varten keräillään — avarampi näyttämö, ja kun onni on aina ollut Tervakosken mukana, sattui siinä 1890 vaiheissa paikkakunnalle saapumaan kesäänsä viettämään lahjakas maalari, maisteri Juuso Putro, joka kuoli noin 7 vuotta sitten Jyväskylän lyseon lehtorina, ja hän maalasi silloiselle vaatimattomalle näyttämölle kulisjeja. Siihen aikaan aivan loisteliaas metsäaiheinen näyttämö, samoin kuin tupakulissit sekä eräs katukuva olivat vielä noin 20 vuotta takaperin käytännössä.

Nyt alkoivat jo Tervakosken „iltahuvit” olla tunnettuja. Väkeä tuli tämän Seurahuoneen täydeltä, ja „Narinkka” ja hevosaita olivat aina täynnä hevosia ym-

päri Janakkalan saapuneiden iltamavieraiden tähden. Tämän kirjoittaja muistaa erään näytelmällän vehreässä nuoruudessaan, siinä 1893. Esitettiin, ei enempää eikä vähempää kuin itse Alexis Kiven „Nummisuutarit”. Osat oli jaettu aivan Tervakosken perinnäistapojen mukaisesti. Mutta osat Marja ja Topias, Ida Nors ja Fredrik Lindholm, jäivät aivan kuolematomasti mieleen; Mimmi Lähteenoja ja Aleksis Rautio Kansallisteatterissa nähtyinä eivät niitä himmentäneet. Niin voi vaikuttaa oikea elämys. Tähän voi vaikuttaa myöskin se, että kun näyttelijän pitää valita itselleen tyyppi, on hänen osansuoritus taiteilijatehtävä, mutta kun tyyppi valitaan sitä valmiiksi edustavasta yksilöstä, on tulos vieläkin uskottavampi.

Ei silloin tarvinnut täällä Seurahuoneessa näytellä tyhjiille seinille. Sen ajan, 1890-luvun, meikäläisen teatteriväen huomattavia nimiä olivat Ida Nors, nykyisin Lumme, Lydia Koskinen, Minna Nuotio, Ida Nygrén, Kyösti Laine, J. V. Vilunen, Olof Laitio, y. m. Esitettäviä näytelmiä oli jo paljon, ja toista kaliperia. „Ainoa hetki” ja „Lemun rannalla” saivat jo rinnalleen sellaisiakin nimiä kuin „Murto-varkaus”. „Roinilan talossa” y. m. jotka vieläkin pystyvät keräämään yleisöä.

Sis se, että näissä „Vanhusten juhlassa” on totuttu saamaan aina myöskin näytelmäesityksiä, johtaa juurensa vanhaan 60 vuottatakatuun aikaan. Aikaisin on alettu, ja teatteri on siis tuttua jokaiselle meistä, vanhimmillekin näiden pöytien ääressä istujille. Miten moni teistäkin, kylämme kunniakaartista, jotka nyt seuraatte ohjelman suoritusta, on ollut aikanaan mukana remmissä. Se herättää aina varmasti muistoja, hauskoja muistoja, puolivuosittaisen ajan takaa. Siksi nämä „Vanhusten juhliksi” muodostuneet Padon pikkujoulut ovat niin kasvattavia meille nuoremmille, kun täällä saamme nähdä teidät, jotka „uran olette uurtaneet” nykyiselle toiminnallemme.

Tervakosken vanhoissa muistelmissa olisi niin monta lupaista piirrettä esille tuotavana, mutta aika pitkiytyisi liiksi. Tervakosken vanha soitokunta ja laulu-kuoro Johtaja Hännisinen, olisi hauska muistelmia, mutta jos tätä muistelmasarjaa jatketaan, niin siitä vuoden kuluttua. Toivottavasti me olemme silloin taas kaikki sitä kuulemassa.

VANHUSTEN JUHLAA

vietettiin viime sunnuntaina Padon järjestämänä Seurahuoneessa. Entiseen kauniiseen tapaan noudettiin etäämmällä kylästä olevat eläkevanhukset autoilla illanviettoon. Pitkät täyteiset pöytärivit juhlasalissa osoittivat että kutsua tälläkin kertaa oli runsaslukuisesti noudatettu.

Toisaalta taasen tarkkaileva silmä huomaa — uusiintuvasti vuosittain, että iäkkyyden kutsua aina myöskin toinen sieltä toinen täältä on näiden kunniavanhustemme joukosta noudattaneet. —

Illan ohjelma oli koetettu nyt kuten aikaisemmillaakin kerroilla saada sopivan kevyt ja vaihteleva Näytelmäkappaleen „Kylän kellot” esitys pitikin huolen siitä että ei liikavakavuutta päässyt syntymään. Rva Irene Laition järjestämä hyvin hauska „tanssi-revyy” toi paljon iloa katsomoon. — Emme malta tässä yhteydessä olla mainitsematta niitä kahta henkilöä, jotka aina ovat valmiit tämäntapaissa tilaisuuksissa apuaan tarjoamaan: rvat Irene Laitio ja Aliina Honkanen. Edellinen on aina huolehtinut koristelu ja eiäistä näyttämöesityksistä, jotka eivät kylläkään ole aina olleet ilman muuta noin vain käden käänteessä järjestettävissä, ja jälkimmäinen on yhtä auliisti vuodesta vuoteen huolehtinut „muonitus” puolesta.

Illan muusta ohjelmasta mainittakoon torvisoittokunnan ja mieskuoron arvokkaat esitykset sekä ennenkaikkea myöskin laulaja H. Heimolan yksinlaulut jotka saivat yleisön puolelta erikoisen voimakkaat suosiosoitukset. Illan ohjelma päättyi karkeloon johon vielä joku myöhempään jäänyt kutsuvieraskin yhtyi.

— JUMALANPALVELUS pidetään Tervakosken Pikkukirkossa ensimmäisenä Joulupäivänä klo 9.

— KOE-HÄLYTYKSEKSI palopillillä toimeenpannaan tänään klo 15, joten yleisön ei pidä hermostua, kun palopilli siihen aikaan soi.

PARTIOLAISTEN ILTA.

Viime keskiviikkona viettivät paikkakuntamme partiolaiset Seurahuoneessa tavanmukaista, jokavuotista puurojuhlansa. Kutsuvieraiksi juhlaan olivat järjestöjen Vanhempain-neuvostojen jäsenet kutsutut. Partiolaisten hilpeiden esitysten lomassa nautittiin maukasta joulupuuroa. Ohjelma, jonka iloiset ja reippaat leirinäytelmät, iutut ja runot, tyttöjen ja poikien laulesitykset y. m. muodostivat, palkittiin voimakkain suosiosoituksin. Varsinkin pikku tonttujen esittämä tonttu-leikki sai kaikkien jakamattoman suosion. Kun vielä Joulupäivän runsaat antimet olivat jaetut päättyi rattoisa ilta piirileikkiin.

TERVAKOSKEN KAIKU**v. 1937.**

Tiedoitamme täten kaikille lukijoillemme, että Tervakosken Kaiku ilmestyy ensi vuonna saman sisältöisenä ja saman hintaisena kuin tähänkin asti kerran viikossa. Tulemme valppaasti seuraamaan kylämme ja Eteä-Janakkalan tapahtumia. Toimitus otaksuu, että se vilkas toiminta, jota kylässämme on havaittavissa kaikilla aloilla, tulee ensi vuonna yhä vilkastumaan. Tästä johtuu, että lehtemme uutisaineisto kasvaa ja toivottavasti lukijakunta sen mukaan tulee suurenemaan. Erikoisesti tulemme tästä lähin seuraamaan kunnallispoliittisia kysymyksiä. Tulemme selostamaan kunnallisten elinten toimintaa ja tärkeimpiä päätöksiä.

Samalla kun kiitämme tilaajiamme ja avustajiamme kuluneen vuoden hyvästä yhteistyöstä, toivotamme kaikille lukijoillemme rauhallista joulua.

T o i m i t u s .

PALVELUKSEEN HALUTAAN.

Tuottava sivutyö

sopii nuorille ja vanhoille. Helppo työ, hyvä palkka. Kirjoittakaa nimim. Asiamiestoimi, Helsinki p.t.

Kadotettu

täytekynä. Pyydetään palkkiota vastaan tuomaan

Kaiun toimistoon.

Henkilöauto

kulkee jouluvii-kolla Tervakoskelta Riihimäelle maanantaina, tiistaina, ja keskiviikkona. Lähtö klo 4,25 autoasemalta.

Ja joulun jälestä tiistaina, torstaina, ja perjantaina niinkuin ennenkin.

Uuno Lehtonen.

UUDESTI SYNTYNYT IHMINEN on se, joka on saanut nauttia „Aroma” terveyskylvyistä. Se on aine, joka 85 C muuttuu höyryksi ja hengityksen kautta höyrynä tunkeutuu vereen ja sisäelimiin, vaikuttaen verta puhdistavasti ja bakteereja hävittävästi. „Aroma” on lääkärin valvonnan alaisena kokeiltu ja on sen vaikutus ehdottomasti parantava ja virkistävä. Jokainen saa „Aroma” terveyskylvyn maksutta kokeiltavakseen käyttöohjeineen liittämällä tilaukseensa Smk. 6:-- pakkaus- ja lähetyskululuja varten. Aroma maksuton jakelu yleisölle on jätetty tehtäväksemme

MAINOSTOIMISTO, SALO.

ASTMAA SAIRASTAVIA sekä vaikeampia reumatismissairaita otetaan hoitoon Santalahden Parantolaan os. S a l o . Jarantolalla on oma lääkäri.

Vanhemmat

hankkikaa lapsillenne hyvä joululahja, josta on iloa koko vuodeksi. Tilatkaa heille:

POIKALEHTI PARTIO,

kaikkien poikien yhteinen lehti, partiopoikien erikoislehti.

POIKIEN LEHTI TYTTÖJEN LEHTI.

Uusi yhdistetty erikoisen hyvä lasten ja nuorison lehti sekä tytöille, että pojille.

Tilauksia välittävät Tervakoskella partiopojat.

TERVAKOSKEN

Osuuskaupan r. l.

säästökassan korkoa maksetaan vuoden 1937 alusta 4%. Samalla ilmoitamme, että säästökassaan otetaan yhdeltä tallettajalta 10,000:- säästöön ja maksetaan 3 kuukauden kuluessa rahat joidenka säästö on yllä mainittua talletusrajaa suurempi.

Säästökassan vastakirjat ovat tuotava korkojen merkintää varten 15 p:ään tammikuuta 1937 kaupan konttoihin.

Vuoden 1936 ostolaput ja jäsenkirjat pyydetään jättämään kaupan konttoihin 15 p:ään tammikuuta 1937.

Tervakosken Osuuskauppa suljetaan jouluaattona kello 12.

H a l l i t u s .

ILMOITUKSIA.

KLUBIN ÄÄNIELOKUVA

MUSTIA RUUSUJA

Lilian Harvey — Willy Fritsch.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.15.

Vain aikuisille.

Lapsille samoina päivinä klo 19

P i l a k u v i a .

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:--.

**TERVAKOSKEN PIKKUKIRKON
Viihkiminen.**

Ilmoitamme täten, että yhdistyksen jäsenet kokoontuvat sunnuntaina klo 11,15 kirkon kerhuhuoneeseen, pohjoisesta ovesta.

Yleisölle avataan kirkon ovet kello 11,45.

Tervakosken Pikkukirkkoyhdistyksen Johtokunta.

Varoitus.

Koska yhtiön metsänhoitohenkilökunnan tietoon on tullut, että joulukuusen etsijät ovat kaataneet useita nuoria kuusia yhden asemesta, kielletään tämä puiden turha kaato, uhalla, että ellei määräystä noudateta, tullaan joulukuusen kaato yhtiön metsistä tästä lähtien kokonaan kieltämään.

Tervakoskella, jouluk. 18 p:nä 1936.
Tervakoski Osakeyhtiö.

Parhaat

JOULUKIRJAT ja JOULULEHDET
saatte

Turengin Kirja- ja Paperi-
kaupasta. Puh. 72.

Tervakoskelaisten tilaukset toimitetaan perille asti.

Kukkia.

Hyasinttia, tulpaania ja kieloja sekä muita kukkia saatavana tänään lauantaina, maanantaina ja aattona jälkeen puolen päivän Tervakosken tehdasaukeamalla.

Saatavana myös hautaseppeleitä.

PELTOSEN PUUTARHA
Riihimäki.

Tervakoskella joulukuun 19 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 52.

TORSTAINA 24 p:nä JOULUKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRONDAHL vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:15 ” ” 20:08

” 21:39 ” ” 23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30 10,55, 12,50 ja 19.

Postiauto

kuulkee kahdesti päivässä klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Iinari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä

— JUMALANPALVELUS pidetään Tervakosken Pikkukirkossa ensimmäisenä Joulupäivänä klo 9.

Jumalanpalveluksessa laulaa Tervakosken Kirkkokuoro.

— ILTAKIRKKO on Tervakoskella t.k. 27 p:nä alkuen klo 18.

— AVIOLIITTOON on vihitty hra Reino Pihlajamäki Tervakoskelta ja nti Anni Salonen Napialasta.

— HAMMASLÄÄKÄRIN vastaanotot ovat Loppiaiseen asti maanantaisin ja keskiviikkoisin, ja sen jälkeen taas kuten ennen.

Jouluiloa ja rauhaa.

Jouluiloa, rauhaa ja kiitollista mieltä toivotan kaikille Tervakosken Kaiun lukijoille! Pyhä joulun evankeliumi antaa meidän nähdä, kuinka oikea jouluilo ja rauha saadaan. Paimenilla ei ollut mitään ulkonaisia jouluilon aiheuttajia heidän valvoessaan yöllä laumojensa luona Betlehemin kedoilla. Kun enkelit ilmoittivat heille Jeesuksen syntymisen, valtasi heidät pelko. Mutta sitten he tottelivat enkelien puhumaa Jumalan sanaa ja lähtivät Betlehemiin katsomaan Jeesuslasta. Sitäpaitsi he omistivat uskolla sydämiinsä kaiken sen sanan, jonka he olivat kuulleet Jeesuksesta. Sitä tuli ilo, rauha ja kiitollisuus heidän sydämiinsä. Luuk. 2:50. Lukijani! Kätke sydämeesi koko täyteydessään joulun evankeliumi: „Jumala rakasti meitä ja lähetti Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi”. I. Joh. 4:10. Tällöin on sinullakin jouluilo, rauha ja ylistys sydämessäsi.

Matti Koskela.

Tervakosken pikkukirkko

VIHITTIIN SUNNUNTAINA
HARTAIN JUHLALLISUUKSIN
KÄYTÄNTÖÖN.

Kaikissa juhlatilaisuuksissa oli temppeli ääriään myöten täynnä seurakuntalaisia.

Sunnuntaina vietettiin kaunista seurakuntajuhlaa, kun vasta valmistunut pikkukirkkomme vihittiin siunaukselliseen käyttöön. Vihkiäisjuhlan korkeaa tunnelmaa lisäsi erikoisesti se, että hiippakunnan piispa Aleksi Lehtonen oli saapunut vihkimistä toimittamaan. Jo ennen juhlan alkua klo 12 oli sekä kirkko että sen yhteydessä oleva seurakuntasali ääri-

ään myöten täynnä harrasta kristikansaa.

Kirkko oli kauniisti kukkasin koristettu: alttarin kummallakin puolella seisoi ihana valkoinen sireeni ja alttarilla hohtivat punaiset tulppaanit. Urkuparven reunusta koristivat kynttilät ja punaiset tulppaanit. Pimeästä ajasta huolimatta pilkisti aurinkokin vähän näkyviin ennen juhlamenojen alkua. Se ei kuitenkaan yksin jaksanut valaista kirkkoa, ja juhlan alkaessa sytytettiin kynttilät ja kirkon kaunis kruunu loistoansa levittämään.

Juhla alkoi Tervakosken kuoron esittämällä hengellisellä laululla. Yhteisen virren aikana astui piispa alttarille seurassaan entiset Janakkalan papit, rovasti Heikinheimo Helsingistä ja pastori Kaarlehto Tampereelta sekä seurakunnan nykyiset pastorit Hiden ja Koskela. Piispa piti puheen, lausui vihkimäsanat ja avustajat lausuiivat valitsemansa raamatunkohdan. Kuoron esittämän „Hosiannan” jälkeen pyhitti piispa temppelin ja lausui kiitosrukouksen.

Juhtajumalanpalveluksessa suorittivat alkajaisalttaripalveluksen rov. Heikinheimo ja past. Kaarlehto ja past. Koskela piti juhlasaarnan. Lopuksi piispa esitti Herran siunauksen.

Kuoro lauloi vielä kaksi harjoittamaansa laulua, joita juhlayleisö hartaana kuunteli.

PIISPANPÄIVÄLLISET SEURAHUONEESSA.

Pikkukirkon vihkimisjuhlan jälkeen oli pikkukirkkoyhdistys järjestänyt juhlapäivälliset kutsuvieraille Seurahuoneeseen. Länänä oli n. 60 henkeä, nimittäin Piispa Lehtonen puolisoineen, papit, sekä omat että vieraiksi saapuneet, puolisoineen, kirkkovaltuuston jäseniä, Pikkukirkon johtokunta, Tervakoski Osakeyhtiön paikallinen johto puolisoineen, urkuri Heimo-la, kaikki työnjohtajat, jotka tavalla tai toisella olivat auttaneet kirkon valmis-

tamisessa, y. m. Kaikki vieraat saapuivat hyvissä ajoin juhlasaliin ja asettuivat paikoilleen, odottaen seisaallaan Piispaa, joka puolisoineen saapui lyhyen odotuksen jälkeen.

Hevosenkengän muotoon katettu pitkä juhlapöytä oli kauniisti koristettu kukkasin ja palavin kynttilöin. Lotat olivat taaskin, kuten monasti ennenkin, saaneet toimekseen päivällisten järjestämisen, ja suoriutuivatkin siitä kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla. Herkullisten alkupalojen jälkeen tarjottiin kuumaa lihalientä ja sen kanssa herkullisia liha- ja lohipiirakoita. Sitten seurasi kinkkua perunain, herneiden, lanttulaatikon, luumujen ja omenasoseen kanssa, mikä hyvin sopiinkin näin joulun alla. Jälkiruokana tarjottiin maukasta omenakakkua vaniljakastikkeen kanssa ja palan paineeksi saatiin vielä hyvää kahvia. Jatk.

Tervakosken sk. ylivoimainen

KK-SUOJELUSKUNTIEN VÄLISISSÄ KK-AMMUNNOISSA.

Mieskohtaisessa kilpailussa olivat 5 parasta Tervakosken sk:sta.

Etelä-Hämeen sk.-piirin eri kk.-suojeluskuntien välinen ampumakilpailu suoritettiin 24. 10. — 30. 11 välisenä aikana. Kilpailu käsitti kaksi ammuttasarjaa, nimittäin 25 m:n matkalla 5 kertatulilaukauksella kuviorivimaaliin ja 10 kestotulilaukauksella 300 m:n matkalla kk.-kuvioon. Kustakin suojeluskunnasta huomioitiin 5 parhaan ampujan tulos ja sai näistä kaksi olla aliupseeria ja loput miehistöön kuuluvia. Parhaat tulokset olivat:

1. Tervakosken sk., 59 pist. (75 mahdollisesta); 2. Urjalan sk., 38 pist.; 3. Someron sk., 33 pist.; 4. Tammelan sk., 30 pist.; 5. Hollolan sk., 29 pist.

Parhaat mieskohtaiset tulokset olivat:

1. U. Rauhala, Tervakosken sk., 14 pist. (15 mahdollisesta); 2. T. Saarinen, T:kosken sk., 12 pist.; 3. P. Tärkki, T:koski, 12 pist.; 4. E. Steller, T:koski, 11 pist.; 5. A. Salovaara, T:koski, 10 pist.; 6. V. Mikkola, Urjalan sk., 10 pist.

Kaikkiaan osallistui kilpailuun 60 suojeluskuntalaista.

Tervakosken

Osuuskassa

suljetaan tänään, jouluaattona kello 12.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpanee Tapaninpäivänä klo 19

ILTAMAN

jonka ohjelmassa on:

Torvisoittoa

Näytelmä „MIES MARSEILLESTA”
3-näyt. huvinäytelmä, kirj. Simo Penttilä.

TANSSIA.

Pääsy: Smk. 10.—, 8.— ja 5.—.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Punainen neilikka

Pääosissa:

LESLIE HOWARD — MERLE OBERON

näytetään sunnuntaina, joulukuun 27 p:nä klo 16:15 ja 19:15.

Vain aikuisille.

Lapsille samana päivänä klo 16 ja 19

PILAKUVIA.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Varoitus ja tiedoksianto

Koska yhä edelleen on sattunut, että Imatran Voima Osakeyhtiön sähköjohtojen läheisyydessä puita kaadettaessa ne kaatajien huolimattomuuden vuoksi ovat päässeet koskettamaan sähköjohtoja aiheuttaen vahinkoja ja häiriöitä sähköenergian jakelussa, kehoitetaan täten niitä henkilöitä, jotka joutuvat toimittamaan hakkuita osakeyhtiön sähköjohtojen läheisyydessä, niissä noudattamaan mahdollisimman suurta varovaisuutta. Samalla huomautetaan, että tällaisten vahinkojen aiheuttajat tullaan osakeyhtiön taholta asettamaan syytteeseen ja heiltä vaadittamaan täysi korvaus aiheutetusta vahingosta ja haitasta.

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ.

Hyvää Joulua

lukijoilleen ja avustajilleen toivottaa

TERVAKOSKEN KAIKU.

KAIKKI SAAVAT KOKEILLA MAKSUTTA „Aroma” terveyskylpyä, joka höyryksi muutettuna erikoislaitteen välityksellä hengityksen kautta imeytyy vereen ja sisäelimiin. Nuhaa, flunssaa, reumaattisia pakotuksia, päänsärkyä y. m. vastaan on „Aroma” terveyskylpy erittäin sopiva. Sitä jaetaan nyt kauttamme maksutta kaikkine ohjeineen jokaisen kokeiltavaksi. Tilaus tulee seurata Smk. 6.— pakkaus- ja lähetyskuluina.

MAINOSTOIMISTO, SALO.

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

kaikille asiakkailleen toivottaa

Vaatturi LAURI LAHTINEN.

Hauskaa Joulua

toivotan kaikille asiakkailleni

L. A H O L A.

Jalkineiliike ja Korjaamo.
Napiala.

Tervakoskella joulukuun 24 p:nä 1936.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 53.

TORSTAINA 31 p:nä JOULUKUUTA.

1936.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL. vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:50 cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri Aino Kohvakka vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka maanantai ja torstai klo 11—12.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:15	"	20:08
"	21:39	"	23:35

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:59

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30 10,55, 12,50 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— ILTAKIRKKO on Tervakosken Pikkukirkossa Uudenvuodenpäivänä kello 18.

K I I T O S.

Tervakosken Padolle, meille järjestämästä pikkujoulujuhlasta sekä Tervakoski o.y. siellä antamasta joululahjasta pyydämme lausua hartaan ja sydämellisen kiitoksemme.

Tervakosken Eläkevanhukset.

K I I T O S.

Parhaat kiitokset kaikille niille paikakuntalaisille jotka muistivat minua joululahjoilla.

Uhkoilassa 29. 12. 1936.

K. L a a k s o

Maalaiskirjeenkantaja.

Vuoden vaihtuessa.

Vanha vuosi on kuten hiljainen henkäys hävinnyt menneisyyteen, ja uusi vuosi on yhtä hiljaisena huminana astunut sijaan.

Yksilöittäin ajatellen on ehkä kulunut vuosi ollut vaihteleva: toisille se on tuonut iloa ja menestystä, terveyttä ja hyvinvointia, toisille taasen ehkä surua ja sairautta, tai muita raskaita koettelemuksia. Yhdyskuntaamme kokonaisuudessaan ajatellen on vuosi ollut hyvinkin menestyksellinen. Työtä on ollut riittävästi, ja yleensäkin on taloudellinen puoli osoittanut jatkuvaa vaurastumista.

Hengellisen elämän vaalimisen ja menestymisen kannalta katsoen on äskettäin tarkoitukseensa vihityn pikkukirkon saaminen yhdyskunnallemme mitä suurimaisin merkitykseltään. Tätä pikku pyhäkköä on kauan jo kaivaten odotettu, siksi sen todellisuus tulee kalliina lahjana sitä kaivanneille.

Yleensäkin on kaikki seuratoiminta ollut kuluneena vuotena melkoisen vilkasta. Klubi on järjestellyt m. m. muun toimintansa ohessa eräitä arvokkaita esitelmätilaisuuksia. Pato taasen on erittäin vilkkaalla ja monipuolisella tavalla pitänyt huolta urheiluelämästämme. Sk. on samoin innolla pitänyt huolta olosuhteiden mukaan puolustusvalmiudesta. Ja V.P.K. on omalla alallaan huolehtinut turvallisuudestamme.

Kaikkea ylläolevaa muistellessa tuntee jokainen kieltämättä mielihyvää itseksensä. Mutta näin uuden vuoden alkaessa, jolloin pakostakin joutuu yksinänsä ollen tekemään itsensä kanssa jonkinlaista omakohtaista vertailua ja tarkkailua, tulemme myöskin rehellisesti tunnustaan löytämään paljon kielteisiä puolia omakohtaisissa edesottamuksissamme. Paljon on rikottu jokainen kohdaltamme niitä kauniita tapoja ja ajatuksia vastaan,

mitä esim. nyt kulumassa oleva sovinnollisuuden viikko tahtoo meissä herättää ja kasvattaa.

Ei ole turhaa, tai vain unelmana käsitettävä niitä pyrkimyksiä, mitä tämän viikon ohjelmaan sisältyy. Se mies, tasavaltamme kunnioitettu presidentti P. E. Svinhufvud, joka tämän viikon syntysanat on lausunut, on myöskin pätevin niiden merkityksen kansakunnalle arvioimaan. Hän on yksi niistä ensimmäisistä, joka on nähnyt ja on itse ensimmäisenä elänyt ja taistellut tämän maan ja kansan oikeuden, vapauden ja olemassaolon puolesta. Hänen taistelunsa on ollut tämän kansan taistelua. Tässä taistelussa on moni nähnyt paljon toivottomuutta, mutta tähän tavoitteeseen sisältyy ennenkaikkea arvaamattoman paljon kaunista ja hyvää: yksimielisyyttä, uskoa ja toivoa. Mutta niinpä tämän taistelun elänyt ja karaisema kansalainen voi ja jaksaa luottaa näinäkkin aikoina kansamme avuihin. Tämä usko ei saa, eikä voi olla turhaa hempeämielisyyttä, se ei saa olla mikään turha haave tai utukuva. Meidän on jokaisen pidettävä päämääränä tämän maan ja kansakunnan onni ja menestyminen.

PIISPANPÄIVÄLLISET SEURAHUONEESSA.

Jatk.

Jo alkupalojen aikana aloitti Pikkukirkkoyhdistyksen puheenjohtaja, agronomi J. Kaltio, puheiden sarjan, sehtäen samalla, että hän arvaa, että kovin monella on niin paljon sydämellään, että puheiden aika käy liian lyhyeksi, jos se alkaa vasta paistiin päästyä. Puheessaan lausui agr. Kaltio Herra Piispan sydämellisesti tervetulleeksi hänen vanhaan seurakuntansa, ja samaan juhlasaliin, jossa hän monasti ennen on puhunut, toivottaen samalla kaikki muutkin vieraat yhteiseen juhlaan tervetulleiksi. Herra Piis-

pan hiippakuntaan on nyt ilmestynyt uusi valopiste Janakkalan Tervakoskella, jatkoi hän. Agr. Kaltio torjui myöskin jyrkästi kuulemansa väitteet, että Tervakoskella ajettaisiin separatistisia pyrkiä, vakuuttaen ettei niin ole asian laita, vaan että me täällä rakastamme suuresti yhteistä kirkkoamme, jonka varjossa meilläkin on hautausmaamme, ja johon liittyy meille niin paljon elettyjä muistoja. Meillä on hyvä suhde Janakkalaan, emmekä pyri sieltä pois. Toivomme Janakkalan ymmärtävän, että Tervakosken tapainen yhdyskunta kaipaa oman pikkukirkon, eikä enää voi tyytyä vain siihen, että täällä pidetään jumalanpalvelusta joka toinen pyhä. Niinkään uskomme Kirkkovaltuuston oivaltavan, että niin runsaasti veroja maksava seurakunnan osa kuin me olemme, myöskin kaipaa varoja seurakunnallista työtä varten täällä.

Pikkukirkkoyhdistyksen puolesta kiitti puheenjohtaja Kreivi ja Kreivitär Vitzthumia, joiden suurta asianharrastusta saamme kiittää siitä, että Pikkukirkosta tuli niin kaunis kuin se on — kauneus maksaa, sanoi hän, ja siitä, että kirkko saatiin niin ripeästi ja viipymättä pystyyn. Tämä kirkkomme vihkiminen on virstantolppa elämässämme. Kaikille Vähikkälän, Napialan, Uhkoilan, Melkkolan ja Hyvikälän edustajille vakuutan, että Tervakoski nyt, vielä entistä enemmän, tuntee yhdessä teidän kanssanne olevansa eteläjanakkalalainen, ja kiitollisuudella olemme todenneet miten suurella asianharrastuksella mainittujen kylien asukkaat ovat suhtautuneet Pikkukirkon rakentamiseen, huolimatta siitä, että heillä on helpompi pääsy Janakkalan kirkolle kuin monella tervakoskelaisella.

Erikoisen kiitoksen sai mestari Silantie arvokkaasta toiminnastaan rakennustöiden johtajana, samoin urakoitsija Valtonen, joka hyvin on hoitanut hänelle uskotun työn suorituksen.

K I I T O S.

Kiitän täten vilpittömästi sitä ystävällistä henkilöä joka rahalahjalla auttoi tytärtäni, hänen hukattuaan puotirahojaan.

Frans Anttila.

— KANSAKOULU. Jatko-opetus alkaa ensi lauantaina, tammikuun 2 p:nä kello 9.

JULIUS SUOMINEN KUOLLUT.

Janakkalan Kunnalliskodissa kuoli tämän kuun 20 p:nä Julius Suominen 53 vuoden ikäisenä.

Julius oli niitä vanhoja tervakoskelaisia, jotka antoivat kylälle leimansa. Hänen varsinainen toimensa oli Tervakosken kartanossa, mutta ei ollut sitä Jumalanpalvelusta Seuralla, jossa ei Julius olisi ollut urkuja polkemassa. Kylän postin hän useampana vuotena kantoi ja kun Lotat olivat toimesta, oli Julius heidän uskollinen palvelijansa. Heikko hänellä oli pää ja heikot hänellä olivat jalatkin, mutta toimeen hän aina tuli missä vain tarvittiin. Siirryttyään muutama vuosi sitten Kunnalliskotiin, kävi hän sieltä jalkaisin joka sunnuntai Janakkalan kirkossa, kunnes sairaus nämäkin matkat lopetti.

Häntä jäi suremaan iäkäs äiti.

— JAPANILÄHETYSJUHLAA vietetään Loppiaisena Tervakosken Pikkukirkossa alkaen klo 13. Vieraana puhujana pastori E. J. Hakala.

— KIHLAUKSENSA ovat julkaiseet täällä nti Elli Honkala ja hra Olavi Lundan,

Nti Helga Karbin ja hra Unto Kurjenmäki,

Nti Annikki Helenius ja hra Arvo Niemi,

Nti Eeva Helenius ja hra Vilho Mononen.

— KIHLAUKSENSA julkaisevat tänään herra Olof Malm ja neiti Estelle Leander molemmat Tervakoskelta.

Myytävänä.

Hokkarit kenkineen N:o 38 myydään halvalla.

E. Grönblom.

VAIKKA ETTE MITÄÄN SAIRASTAISIKAAN on kuitenkin syytä tutustua „Aroma” terveyskylpyyn. Se on aine, joka höyryksi muutettuna erikoislaitteen kautta imeytyy vereen ja sisäelimiin vaikuttaen verta puhdistavasti ja baktereja hävittävästi. Nuhaa, flunssaa, reumaattisia särkyjä, pääkipuja y.m. vastaan on „Aroma” sopiva. Aroman terveyskylpy jaetaan nyt kauttamme maksutta jokaisen kokeiltavaksi. Tilausta tulee seurata pakkaus- ja lähetyskuluina Smk. 6.—

MAINOSTOIMISTO, SALO.

Hyvää

uutta vuotta

toivottaa lukijoilleen ja avustajilleen

TERVAKOSKEN KAIKU.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuvat

Kotimainen iloinen kesäkomedia

Kaikki rakastavat

Näytetään Uudenvuodenpäivänä klo 16 ja 19 sekä sunnuntaina klo 16.

Pääsy kaikilta: Smk. 5:—, lapsilta 2:—.

NUORI KREIVI

ANNY ONDRA — HANS SÖHNKER

esitetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.

Molemmat filmit sallitut lapsille.

Pääsymaksu: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

UUDEN-VUODEN VASTAANOTTO

Tanssiaisat

järjestää Tervakosken Pato Seurahuoneessa jouluk. 31 p:nä 1936 alkaen klo 20.

JA—MA—KA soittaa

Liput: 5:—.

Tervakosken Lotat ja Suojeluskunta

toimeenpanevat

LOPPIAISENA kello 19

I L T A M A N

monipuolisella, tunnetusti hyvällä ohjelmalla.

Hyvä ravintola! T A N S S I A.

Pääsy: Smk. 10:—, 8:— ja 5:—.

Kiittäen kuluneesta vuodesta toivotan asiakkaileni ja liiketuttavilleni

Onnellista Uutta Vuotta

WERNER H. LAAKSO.

Riihimäki ja Napiala.

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

kaikille asiakkailleen toivottaa

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

Tervakoskella joulukuun 31 p:nä 1936.